Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

WYNIKI AKTUALIZACJI

stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych
w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe
na dzień 1 stycznia 2021 roku

Praca wykonana przez
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
na podstawie informacji
z Banku Danych o Lasach

Biuro Urządzania Lasu
i Geodezji Leśnej

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

WYNIKI AKTUALIZACJI

stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe na dzień 1 stycznia 2021 roku

Praca wykonana przez
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
na podstawie informacji
z Banku Danych o Lasach

Sękocin Stary, marzec 2022 r.

Zdjęcia: Mirosław Sobkowiak
Projekt okładki: Beata Świątnicka-Giluk
Projekt graficzny: Beata Świątnicka-Giluk
Korekta: Ewa Kalicka

OFICYNA WYDAWNICZA
FOREST
www.oficynaforest.pl

Publikacja została wydrukowana
na papierze ekologicznym Nautilus Classic
wyprodukowanym w 100% z makulatury.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 7

II. METODYKA 8

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8

2. Stan zebranej dokumentacji urządzeniowej dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8

3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu 9

III. LASY PRYWATNE 11

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 12

1.1. Typy siedliskowe lasu 12

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 15

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 18

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 20

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 20

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 20

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 25

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 26

2.5. Wybrane cechy drzewostanów 27

2.6. Użytkowanie lasu 28

IV. LASY GMINNE 29

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 30

1.1. Typy siedliskowe lasu 30

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 33

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 37

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 38

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 38

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 41

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 43

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 44

2.5. Wybrane cechy drzewostanów 45

2.6. Użytkowanie lasu 46

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W PARKACH NARODOWYCH 47

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 48

1.1. Typy siedliskowe lasu 48

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 51

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 55

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 57

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 57

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 59

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 61

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 62

2.5. Wybrane cechy drzewostanów 63

2.6. Użytkowanie lasu 64

VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA 65

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 66

1.1. Typy siedliskowe lasu 66

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 68

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 72

1.4. Użytkowanie lasu 74

VII. INNE LASY PUBLICZNE 75

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 76

1.1. Typy siedliskowe lasu 76

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 79

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 83

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 85

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 85

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 87

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 89
2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 90
2.5. Wybrane cechy drzewostanów 91
2.6. Użytkowanie lasu 92

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE 93

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 94
1.1. Typy siedliskowe lasu 94
1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 97
1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 101

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 103
2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 103
2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 105
2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 107
2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 108
2.5. Wybrane cechy drzewostanów 109
2.6. Użytkowanie lasu 110

IX. ZAKOŃCZENIE 111

Wykaz skrótów

Typy siedliskowe lasu
Bb – bór bagienny
BbG – bór bagienny górski
BG – bór górski
BMb – bór mieszany bagienny
BMG – bór mieszany górski
BMśw – bór mieszany świeży
BMw – bór mieszany wilgotny
BMwyż – bór mieszany wyżynny
Bs – bór suchy
Bśw – bór świeży
Bw – bór wilgotny
BWG – bór wilgotny górski
LG – las górski
Ł – las łęgowy
ŁG – las łęgowy górski
Łwyż – las łęgowy wyżynny
LMb – las mieszany bagienny
LMG – las mieszany górski
LMśw – las mieszany świeży
LMw – las mieszany wilgotny
LMwyż – las mieszany wyżynny
Lśw – las świeży
Lw – las wilgotny
Lwyż – las wyżynny
Ol – ols
OlJ – ols jesionowy
OlJG – ols jesionowy górski
OlJwyż – ols jesionowy wyżynny

Typ budowy pionowej drzewostanu
KO – klasa odnowienia
KDO – klasa do odnowienia
BP – budowa przerębowa

Przedziały wiekowe drzewostanów
Klasa wieku – 20-letni przedział wiekowy (klasa I: wiek 1–20, klasa II: wiek 21–40 itd.)
Podklasa wieku – 10-letni przedział wiekowy (podklasa Ia: wiek 1–10, podklasa Ib: wiek 11–20 itd.)

Inne pojęcia/skróty
BDL – Bank Danych o Lasach
BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
PAN – Polska Akademia Nauk
PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych
SP – Skarb Państwa
WISL – Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasu
ZWRSP – Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa
Gatunek panujący – gatunek w drzewostanie o największym udziale pod względem powierzchni, miąższości lub liczebności

I. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie przedstawia wyniki aktualizacji powierzchni leśnej i zasobów drzewnych według stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe, tj. dla lasów następujących form własności:

1) lasy prywatne – rozdział III,
2) lasy gminne – rozdział IV,
3) lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych – rozdział V,
4) lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa – rozdział VI,
5) inne lasy publiczne (obejmujące inne lasy Skarbu Państwa oraz pozostałe publiczne – wyodrębniane w Roczniku Statystycznym Leśnictwa, GUS 2021 od 2015 r.) – rozdział VII.

W dokumencie przedstawiono także łączne dane dotyczące wszystkich lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe – rozdział VIII.

Niniejsza aktualizacja stanu lasów wymienionych wyżej form własności, po raz szósty w formie oddzielnej publikacji, została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

W odróżnieniu od wyników, które uzyskuje się w następstwie bieżących prac urządzeniowych, wyniki aktualizacji pozwalają przedstawić stan lasów poszczególnych form własności wyprowadzony na jedną datę, co ułatwia dokonywanie analiz stanu zasobów drzewnych, trendów ich zmian oraz możliwości użytkowania głównego (pozyskania drewna).

Forma niniejszego opracowania nawiązuje do publikacji danych z aktualizacji dla lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, wykonywanej w ramach umowy z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych na rozbudowę i prowadzenie Banku Danych o Lasach. Publikacja ta jest jednocześnie kontynuacją aktualizacji wykonanych przez BULiGL dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe według stanu na 1 stycznia 2014 i 2015. Wyniki tych prac są udostępnione jedynie w portalu internetowym Banku Danych o Lasach (www.bdl.lasy.gov.pl) i prezentują podstawowe dane dotyczące lasów poszczególnych form własności, zwłaszcza ich struktury powierzchniowo-miąższościowej według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Aktualizacja dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe, w odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, jest przeprowadzana na podstawie niepełnych danych zarówno w zakresie dotyczącym opisu stanu lasu, jak i realizowanego użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego). Dlatego przy opracowywaniu wyników niezbędne były odpowiednie uogólnienia, a dokładność aktualizacji stanu lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe jest wyraźnie mniejsza niż dla lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe.

Aktualnie w BDL zgromadzono dane urządzeniowe dla powierzchni 1 906 092 ha lasów poza PGL Lasy Państwowe, tj. 89,1% ogólnej powierzchni tych lasów raportowanej przez GUS (Leśnictwo 2021). Powierzchnię tę w poszczególnych formach własności, w stosunku do całkowitej powierzchni lasów według danych GUS, przedstawia tabela I-1.

W niniejszym opracowaniu określenia *powierzchnia lasów* oraz *powierzchnia leśna* dotyczą powierzchni lasów bez gruntów związanych z gospodarką leśną, a *miąższość drzewostanów* oznacza miąższość grubizny brutto, czyli miąższość pni i gałęzi o grubości w cieńszym końcu co najmniej 7 cm przy pomiarze z korą.

Stan lasów, dla których nie zgromadzono w BDL dokumentacji urządzeniowej, został określony w sposób szacunkowy na podstawie danych z zebranej dokumentacji urządzeniowej dla obszarów o powierzchni odpowiedniej do brakujących danych, znajdujących się

Tabela I-1. Powierzchnia lasów z dokumentacją urządzeniową zgromadzoną w Banku Danych o Lasach w stosunku do powierzchni lasów według danych GUS

Forma własności lasów	Powierzchnia lasów z dokumentacją w zasobach BDL w ha	Powierzchnia lasów według GUS w ha	Udział w % [2:3]
1	2	3	4
Prywatne	1 628 319	1 785 658	91,2
Gminne	59 531	84 012	70,9
Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych	178 075	183 456	97,1
W ZWRSP	4 335	27 551	15,7
Inne publiczne	35 832	58 158	61,6
Razem	**1 906 092**	**2 138 835**	**89,1**

najbliżej obszarów leśnych danej formy własności z brakującymi danymi. Założenie to przyjęto, ponieważ istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem lasu a bliskością geograficzną obszarów leśnych, zwłaszcza w obrębie lasów określonej formy własności.

Na potrzeby niniejszej publikacji oraz raportowania w Banku Danych o Lasach gatunki łączy się w następujące grupy: So (sosny oraz między innymi modrzew), Św (świerki oraz daglezja), Jd (jodła), Bk (buk), Db (dęby oraz klony, wiązy, jesiony), Gb (grab), Brz (brzoza), Ol (olsza), Tp (topole, lipy oraz wierzby), Os (osika).

W publikacji tej przyjęto założenie, że wartości równe 0 (w zaokrągleniu zastosowanym w danej tabeli) nie są prezentowane. Zatem brak wpisanej wartości oznacza brak informacji o danej cesze lub to, że wartość opisująca daną cechę jest w zaokrągleniu równa 0.

II. METODYKA

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe

Aktualizacja stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w lasach pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe do czasu zbudowania Banku Danych o Lasach albo w ogóle nie była przeprowadzana (w lasach parków narodowych, innych publicznych i w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa), albo była wykonywana nieregularnie i w sposób uproszczony w stosunku do aktualizacji realizowanej w lasach w zarządzie PGL Lasy Państwowe (w lasach prywatnych i gminnych).

W latach 2014–2015 aktualizacja dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe ograniczała się do sporządzenia zestawień tabelarycznych zamieszczanych w portalu internetowym Banku Danych o Lasach. Wyniki aktualizacji stanu lasów poza PGL LP za 2016, 2017, 2018, 2019 oraz 2020 rok zostały przedstawione w publikacji analogicznej do niniejszej.

Wcześniej przeprowadzane aktualizacje wykonywane były dla lasów gminnych i prywatnych traktowanych łącznie. Były one przeprowadzane nieregularnie i polegały tylko na prostej agregacji wielkości zawartych w uproszczonych planach urządzenia lasu, a dokładniej w tabelach powierzchniowo-miąższościowych według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, a także według typów siedliskowych lasu. Nie uwzględniały zatem wykonanego użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego) ani przesunięć między klasami wieku oraz odkładającego się przyrostu miąższości. W ramach tych aktualizacji były również zestawiane zadania z zakresu użytkowania głównego. Pierwsza taka aktualizacja w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (gminnych i prywatnych) została wykonana według stanu na dzień 1 stycznia 1979 r., a kolejne według stanu na 1 stycznia następujących lat: 1985, 1990, 1995, 1996, 1997 i 1999. Najważniejsze ogólne informacje dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (razem lasów prywatnych i gminnych) zawarte w wyżej wymienionych aktualizacjach przedstawiono w tabeli II-1. W latach 1999–2013 aktualizacje stanu lasów prywatnych i gminnych nie były wykonywane z uwagi na brak środków finansowych.

Tabela II-1. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa

Rok aktualizacji	Zasoby leśne		Zasobność w m³/ha	Przeciętny wiek w latach	Sumy etatów (przec./rok) w użytkowaniu		
	pow. leśna w tys. ha	miąższość ogółem w mln m³ brutto			rębnym	przedrębnym	razem
					w tys. m³ netto		
1	2	3	4	5	6	7	8
1979	1 579,3	132,9	84	35	1 505,7	700,2	2 205,9
1985	1 535,8	147,4	96	36	1 497,3	875,5	2 372,8
1990	1 516,7	152,5	101	36	1 467,9	929,4	2 397,3
1995	1 568,1	169,5	108	37	1 579,7	1 105,6	2 675,3
1996	1 570,1	176,4	112	37	1 534,6	1 099,5	2 634,1
1997	1 574,2	181,3	115	39	1 749,9	1 054,6	2 804,5
1999	1 590,6	188,6	119	40	1 752,1	1 136,4	2 888,5

Tabela II-2. Kompletność i stan dokumentacji urządzeniowej zgromadzonej w BDL dla lasów poszczególnych form własności

Wyszczególnienie		Powierzchnia w ha / udział względem powierzchni według GUS w %					
		SP w parkach narodowych	ZWRSP	inne publiczne	gminne	prywatne	razem
Według GUS	1.01.2021 r.*	**183 456**	**27 551**	**58 158**	**84 012**	**1 785 658**	**2 138 835**
	udział	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
W BDL	aktualne**	132 219	778	30 549	39 315	1 081 899	1 284 760
	udział	72,1	2,8	52,5	46,8	60,6	60,1
	nieaktualne***	45 856	3 557	5 283	20 216	546 420	621 332
	udział	25,0	12,9	9,1	24,1	30,6	29,1
	razem	**178 075**	**4 335**	**35 832**	**59 531**	**1 628 319**	**1 906 092**
	udział	**97,1**	**15,7**	**61,6**	**70,9**	**91,2**	**89,2**
Brak	1.01.2021 r.*	**5 381**	**23 216**	**22 326**	**24 481**	**157 339**	**232 743**
	udział	**2,9**	**84,3**	**38,4**	**29,1**	**8,8**	**10,8**

* Dane według GUS na 31.12.2020 r. przyjęto jako stan na 01.01.2021 r.
** Dane aktualne – stan urządzeniowy od 1.01.2011 r. (w przypadku parków narodowych od 1.01.2001 r.).
*** Dane nieaktualne – stan urządzeniowy do 1.01.2011 r. (w przypadku parków narodowych do 1.01.2001 r.).

2. Stan zebranej dokumentacji urządzeniowej w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe

W odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, która jest opracowywana na podstawie corocznie aktualizowanych danych urządzeniowych ze wszystkich nadleśnictw, aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych dla lasów pozostających poza Lasami Państwowymi jest wykonywana na podstawie niepełnych danych, w części z nieaktualnej już dokumentacji urządzeniowej.

Stan zgromadzonej w BDL dokumentacji urządzeniowej dla lasów poszczególnych form własności można ogólnie przedstawić przede wszystkim na podstawie jej kompletności i aktualności. Kompletność i aktualność zgromadzonej dokumentacji urządzeniowej według stanu na 1 stycznia 2021 r. prezentuje tabela II-2.

Z tabeli tej wynika, że dotychczas w BDL zgromadzono dane urządzeniowe dla 89,2% ogólnej powierzchni lasów pozostających poza zarządem PGL LP, przy zróżnicowaniu tego udziału w zależności od formy własności od 15,7% (lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa) do 97,1% (lasy w parkach narodowych). Natomiast w przypadku zajmujących największą powierzchnię lasów prywatnych dane urządzeniowe zgromadzono dla 91,2% ich sumarycznej powierzchni.

Znajdujące się w BDL dane o lasach poza PGL LP pochodzą z dokumentacji urządzeniowej sporządzonej w znacznie dłuższym okresie niż 10-letni okres obowiązywania planów. Dokumentacje te były wykonywane na podstawie niejednakowych warunków zamówienia oraz przez dużą liczbę podmiotów (głównie prywatnych), często niedysponujących wystarczającymi umiejętnościami z zakresu urządzania lasu, a także ograniczonymi możliwościami w zakresie tworzenia i korzystania z oprogramowania wspomagającego tworzenie uproszczonych planów urządzenia lasu.

Z wyżej wymienionych względów zebrana w BDL dokumentacja charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem pod względem zarówno jakości, jak i układu oraz treści. Słabą merytorycznie stroną opracowań, utrudniającą aktualizację stanu lasu, są niejednokrotnie także usterki lub braki w opisie taksacyjnym drzewostanów, w tym we wskazaniach gospodarczych dotyczących wielkości planowanego użytkowania rębnego i przedrębnego, a także rozbieżności pomiędzy powierzchnią lasów ujętą w uproszczonych planach urządzenia lasu a ewidencyjną powierzchnią gruntów leśnych. Mankamentem jest również ograniczenie lub całkowity brak dostępu do wykazu rozbieżności między stanem faktycznym a ewidencyjnym.

3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu

Z punktu widzenia aktualizacji stanu lasu bardzo istotną kwestią jest znajomość wielkości realizowanego użytkowania głównego (rębnego oraz przedrębnego). Wielkość ta decyduje bowiem o relacjach pomiędzy wielkościami użytkowania głównego i bieżącego przyrostu miąższo-

ści, a w konsekwencji o kształtowaniu się w kolejnych latach wielkości zasobów drzewnych.

Z powodu braku wystarczająco wiarygodnych informacji dotyczących wielkości realizowanego użytkowania rębnego i przedrębnego w poszczególnych obiektach leśnych – wielkości wykonywanego użytkowania w lasach poza PGL Lasy Państwowe (z wyjątkiem lasów w parkach narodowych) oszacowano, przyjmując jako poziom porównawczy dane dotyczące intensywności użytkowania głównego z wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów wszystkich form własności. Jednak z uwagi na stosunkowo małą dokładność określania tych danych (poza lasami prywatnymi), intensywność użytkowania głównego w lasach: w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, innych lasach publicznych oraz gminnych oszacowano łącznie z lasami prywatnymi, przy czym dla lasów gminnych (z uwagi na specyfikę tych lasów) przyjęto nieco niższe wskaźniki użytkowania rębnego. Konsekwencją takiego podejścia było przyjęcie w aktualizacji stanu lasów poza PGL Lasy Państwowe następujących wskaźników intensywności użytkowania głównego (w procentach zasobów drzewnych w przeliczeniu na 10 lat), w podziale na użytkowanie rębne i przedrębne dla lasów poszczególnych form własności:

- lasy prywatne, w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, inne publiczne (bez lasów doświadczalnych uczelni wyższych oraz lasów PAN): 5,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8,0% – w użytkowaniu przedrębnym;
- lasy gminne: 4,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8,0% w użytkowaniu przedrębnym;
- lasy w parkach narodowych: 0,4% – w użytkowaniu rębnym oraz 4,0% – w użytkowaniu przedrębnym (głównie na podstawie danych o użytkowaniu publikowanych przez GUS w dziesięcioleciu 2003–2012).

Dla lasów doświadczalnych uczelni wyższych oraz lasów PAN użytkowanie rębne i przedrębne przyjmowano według wskazań gospodarczych zawartych w planach urządzenia lasu.

Wyżej wymienione wskaźniki użytkowania mogą być w następnych latach (np. co kilka lat) modyfikowane w miarę uzyskiwania coraz bardziej miarodajnych informacji dotyczących intensywności użytkowania głównego oraz wielkości bieżącego przyrostu miąższości, a także różnicowane między lasami różnych form własności.

III. LASY PRYWATNE

Wśród lasów poza PGL LP największy obszar zajmują lasy prywatne. Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2020 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 1 785 658 ha według GUS (Leśnictwo 2021), co stanowi około 19,3% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania urządzeniowe dla lasów prywatnych o powierzchni 1 628 319 ha, tj. 91,2% powierzchni lasów prywatnych w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 1 081 899 ha (60,6%);
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 546 420 ha (30,6%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz procentowy udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach prywatnych przedstawiają tabele III-1 i III-2, natomiast procentowy układ siedlisk według zasięgów województw – tabela III-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek III-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw) oraz bór świeży (Bśw), zajmujące odpowiednio 28,1% i 25,1% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 58,9%, lasowe – 35,9%, olsowe – 5,2% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 83,1%, wyżynnych – 7,7%, a górskich – 9,2% powierzchni leśnej.

Tabela III-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy prywatne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy prywatne)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**1 785 658**	**100,0**	**4,1**	**8,7**	**14,1**	**24,6**	**28,6**	**12,4**	**2,9**	**0,8**	**3,8**	**95,9**	**100,0**
Bs	5 158	0,3	7,2	4,4	16,8	39,9	21,6	7,9	1,6	0,6		92,8	100,0
Bśw	448 353	25,1	3,6	8,8	16,9	31,8	25,0	10,6	2,7	0,5	0,1	96,4	100,0
Bw	17 090	1,0	5,6	7,1	13,9	19,1	31,6	17,3	4,7	0,3	0,4	94,4	100,0
Bb	2 269	0,1	21,1	1,6	9,1	27,9	26,9	6,1	3,1	0,4	3,8	78,9	100,0
BMśw	501 996	28,1	3,9	11,8	15,6	25,9	28,6	10,9	2,6	0,5	0,2	96,1	100,0
BMw	53 745	3,0	4,7	8,9	16,1	21,0	29,4	15,8	3,2	0,4	0,5	95,3	100,0
BMb	3 068	0,2	12,0	3,4	15,7	24,9	27,5	8,0	3,2	0,7	4,6	88,0	100,0
LMśw	201 637	11,3	3,5	9,7	12,5	19,0	29,8	14,2	3,6	1,1	6,6	96,5	100,0
LMw	51 330	2,9	7,5	7,9	14,8	25,3	27,4	7,5	1,0	0,3	8,3	92,5	100,0
LMb	3 884	0,2	13,4	3,3	25,5	27,9	19,7	4,6	1,1	0,3	4,2	86,6	100,0
Lśw	80 638	4,5	2,8	7,4	10,5	20,9	28,5	15,1	4,0	2,9	7,9	97,2	100,0
Lw	21 535	1,2	6,4	8,0	12,9	21,9	28,1	10,0	1,8	1,3	9,6	93,6	100,0
Ol	85 784	4,8	9,9	8,8	14,6	27,6	32,9	5,9	0,3			90,1	100,0
OlJ	6 002	0,3	6,4	4,9	9,8	21,9	32,4	11,3	2,1	0,6	10,6	93,6	100,0
Ł	2 107	0,1	20,5	5,2	12,7	15,1	22,5	8,1	3,0	6,3	6,6	79,5	100,0
BMwyż	5 881	0,3	2,7	5,4	15,5	22,2	30,4	13,5	2,9	0,6	6,8	97,3	100,0
LMwyż	23 406	1,3	2,2	3,0	8,7	16,4	33,2	21,2	3,4	1,0	10,9	97,8	100,0
Lwyż	106 225	5,9	2,1	4,0	8,8	14,4	33,2	21,4	3,9	0,8	11,4	97,9	100,0
OlJwyż	1 284	0,1	4,0	3,0	26,1	36,5	23,5	2,6	0,2		4,1	96,0	100,0
Łwyż	932	0,1	11,2	5,5	26,3	25,6	16,5	4,4	0,8	1,9	7,8	88,8	100,0
BWG	2 256	0,1	8,0	2,6	7,7	17,8	11,6	7,8	17,7	21,4	5,4	92,0	100,0
BG	1 298	0,1	9,3	0,9	5,2	28,0	36,5	7,9	1,2	4,8	6,2	90,7	100,0
BMG	10 324	0,6	3,5	9,2	8,6	15,3	18,8	7,5	2,6	6,0	28,5	96,5	100,0
LMG	42 436	2,4	3,2	4,7	8,0	18,4	32,1	14,4	3,7	1,3	14,2	96,8	100,0
LG	104 822	5,9	2,3	2,2	7,6	17,2	32,8	17,2	4,8	1,8	14,1	97,7	100,0
OlJG	677		7,4	4,0	44,3	24,2	11,1	3,7	1,3		4,0	92,6	100,0
ŁIG	1 521	0,1	10,2	3,3	32,6	27,2	13,2	4,5	2,2	1,0	5,8	89,8	100,0

Tabela III-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy prywatne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy prywatne)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %											
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ogółem	**380 050,5**	**100,0**	**0,2**	**0,1**	**0,8**	**7,8**	**28,2**	**37,0**	**16,9**	**3,9**	**1,2**	**3,9**	**99,8**	**100,0**
Bs	667,7	0,2	0,3		0,4	10,2	45,8	28,9	11,0	2,0	1,4		99,7	100,0
Bśw	87 571,2	23,0	0,2		0,7	9,0	39,1	33,5	13,7	3,2	0,5	0,1	99,8	100,0
Bw	3 249,0	0,9	0,3		0,6	7,5	21,4	41,1	22,7	5,7	0,3	0,4	99,7	100,0
Bb	236,7	0,1	0,5		0,1	7,1	31,9	40,7	10,2	5,7	0,5	3,3	99,5	100,0
BMśw	103 668,9	27,3	0,2		1,2	9,4	32,6	38,1	14,2	3,3	0,7	0,3	99,8	100,0
BMw	10 605,6	2,8	0,3	0,1	0,9	10,1	23,9	38,0	21,3	4,3	0,5	0,6	99,7	100,0
BMb	468,9	0,1	0,5		0,4	9,4	27,9	39,1	12,3	5,8	1,4	3,2	99,5	100,0
LMśw	42 021,9	11,1	0,2	0,1	1,0	7,5	22,1	38,2	19,1	4,8	1,5	5,5	99,8	100,0
LMw	9 315,7	2,5	0,6	0,1	1,4	11,4	30,5	36,4	11,0	1,6	0,5	6,5	99,4	100,0
LMb	538,7	0,1	0,6	0,2	0,9	19,7	34,1	30,5	7,9	2,3	0,7	3,1	99,4	100,0
Lśw	16 973,3	4,5	0,2		0,6	5,9	21,8	33,9	20,4	6,1	4,7	6,4	99,8	100,0
Lw	4 359,0	1,1	0,5	0,1	1,4	9,5	25,2	36,2	14,0	2,8	2,3	8,0	99,5	100,0
Ol	15 606,4	4,1	0,6		1,5	11,6	33,2	44,0	8,5	0,5	0,1		99,4	100,0
OlJ	1 284,8	0,3	0,5	0,1	1,2	7,0	24,2	38,7	16,4	3,3	1,1	7,5	99,5	100,0
Ił	367,3	0,1	3,3	0,1	2,2	10,2	18,3	30,3	13,0	4,7	12,7	5,2	96,7	100,0
BMwyż	1 356,9	0,4	0,1	0,1	0,5	9,0	24,8	39,2	17,0	3,2	0,6	5,5	99,9	100,0
LMwyż	6 062,2	1,6	0,1	0,1	0,2	4,0	14,5	38,0	27,2	4,4	1,2	10,3	99,9	100,0
Lwyż	27 493,0	7,2	0,1	0,1	0,5	3,8	12,8	38,4	27,9	5,2	1,1	10,1	99,9	100,0
OlJwyż	271,6	0,1	0,2	0,1	0,6	20,9	40,7	30,5	4,0	0,3		2,7	99,8	100,0
Iłwyż	144,6		0,8	0,4	0,9	20,5	30,6	24,3	7,4	1,5	5,4	8,2	99,2	100,0
BWG	383,1	0,1	0,1	0,3		0,5	9,2	15,5	9,8	20,8	35,1	8,7	99,9	100,0
BG	247,7	0,1	0,6		0,1	3,2	22,9	52,3	8,7	1,7	3,4	7,1	99,4	100,0
BMG	2 407,8	0,6	0,2	0,3	0,2	4,0	16,9	24,3	13,5	4,2	6,2	30,2	99,8	100,0
LMG	12 414,9	3,3	0,2	0,2	0,1	2,8	17,6	38,1	20,3	4,7	1,6	14,4	99,8	100,0
LG	31 988,6	8,4	0,1	0,1	0,1	2,3	15,7	38,9	22,2	6,0	2,5	12,1	99,9	100,0
OlJG	95,6		0,4		1,5	36,5	29,8	19,1	6,6	2,4		3,7	99,6	100,0
LłG	249,4	0,1	0,4	0,1	1,2	27,7	29,0	20,0	8,2	5,9	3,7	3,8	99,6	100,0

Tabela III-3. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu według województw – lasy prywatne
(dawniej: Struktura powierzchniowa siedlisk według województw – lasy prywatne)

Województwo	Typ siedliskowy lasu w % powierzchni																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Ol	OlJ	Ll	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OlJwyż	Llwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OlJG	LlG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Ogółem	**0,3**	**25,1**	**1,0**	**0,1**	**28,1**	**3,0**	**0,2**	**11,3**	**2,9**	**0,2**	**4,5**	**1,2**	**4,8**	**0,3**	**0,1**	**0,3**	**1,3**	**5,9**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,6**	**2,4**	**5,9**		**0,1**	**100,0**
Dolnośląskie		2,0	0,1		16,1	1,4		12,4	4,4		6,1	5,7	1,9	0,8	0,7	0,5	14,6	8,5	0,4	0,2			1,2	14,1	8,1	0,5	0,3	100,0
Kujawsko--pomorskie	0,3	27,3	0,2	0,1	40,4	1,7	0,3	12,4	3,8	0,3	2,8	1,6	7,9	0,6	0,3													100,0
Lubelskie	0,2	14,0	1,4	0,3	29,2	4,9	0,4	21,0	4,3	0,2	14,3	0,6	3,0			0,5	1,0	4,7										100,0
Lubuskie	0,1	23,8			39,9	1,1		17,2	4,0	0,1	4,5	3,1	3,8	1,1	1,3													100,0
Łódzkie	0,2	35,4	0,7		46,1	3,0	0,1	7,2	2,0		0,8	0,4	3,9	0,1	0,1													100,0
Małopolskie		1,1	0,1		2,7	0,4		1,3	0,6		0,4	0,2	0,5	0,1	0,1	1,0	5,6	22,3	0,3	0,2	1,2	0,6	4,8	16,1	39,7	0,2	0,5	100,0
Mazowieckie	0,5	39,2	1,5		32,8	3,8	0,1	8,2	3,6	0,1	1,8	1,3	6,1	0,3	0,1	0,2	0,3	0,1										100,0
Opolskie		9,8	0,1		42,7	2,9	0,2	18,7	5,7	0,2	7,5	5,2	1,5	0,7	0,9		1,2	2,0		0,1				0,2	0,4			100,0
Podkarpackie		14,6	1,3	0,1	18,1	2,9		6,6	2,5		1,3	0,6	1,7	0,2	0,1	0,1	1,9	38,9	0,4	0,4				0,4	7,7		0,2	100,0
Podlaskie	0,1	29,9	0,4	0,4	29,7	2,5	0,2	13,6	3,6	0,8	3,7	2,2	11,9	1,0														100,0
Pomorskie	0,9	40,2	0,4	0,2	32,0	1,4	0,6	16,8	1,5	0,4	3,3	0,5	1,5	0,1	0,2													100,0
Śląskie	0,1	15,4	0,9	0,1	24,5	3,2	0,1	8,1	2,2	0,1	2,3	0,8	1,0	0,1	0,1	1,4	2,0	2,6	0,1		0,1		1,4	10,7	22,4	0,1	0,2	100,0
Świętokrzyskie	0,3	35,0	2,6	0,1	32,3	6,1	0,3	11,9	1,4		2,2	0,3	2,9		0,2	0,7	2,0	1,6							0,1			100,0
Warmińsko--mazurskie		8,8	0,2		21,8	1,7	0,6	25,4	3,7	1,1	19,2	4,2	12,0	1,0	0,3													100,0
Wielkopolskie	1,2	43,1	1,1		36,1	2,1		5,6	1,8		2,3	1,3	4,7	0,5	0,2													100,0
Zachodnio-pomorskie		8,2	0,3	0,1	26,1	1,8	0,4	30,5	5,0	0,7	14,9	3,0	7,6	1,2	0,2													100,0

Rysunek III-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – lasy prywatne

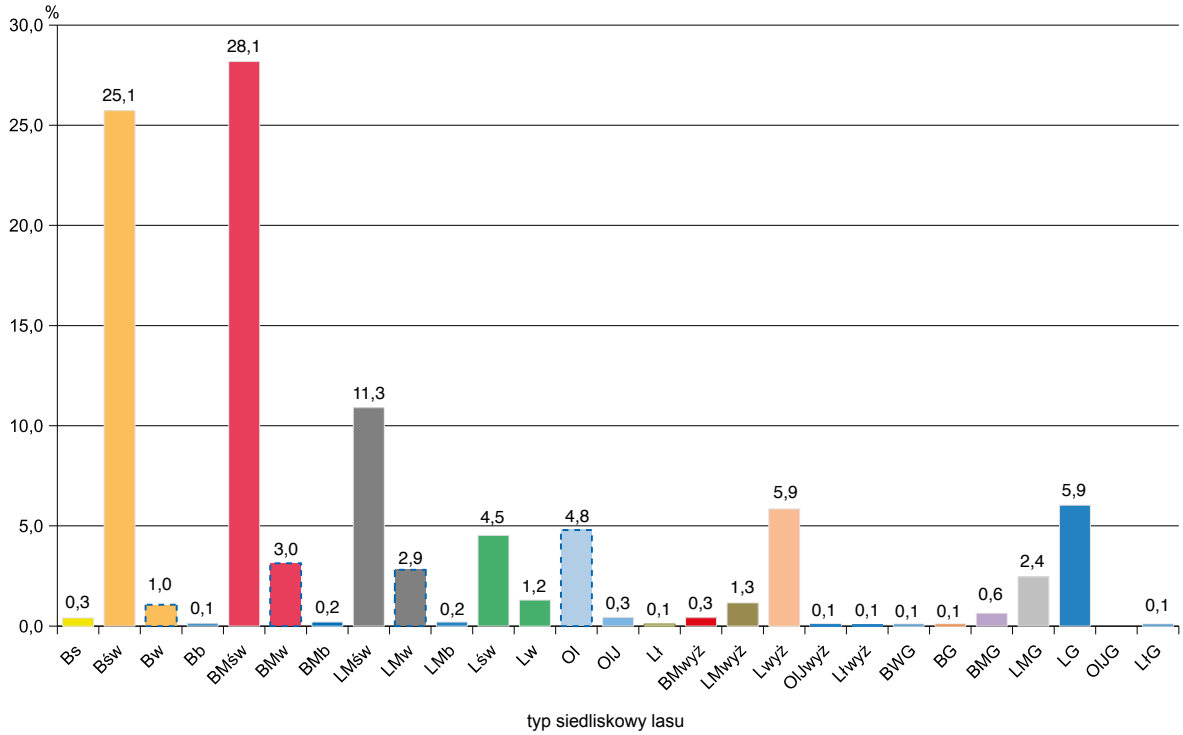

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela III-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela III-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek III-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) w lasach prywatnych według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosiła 1 785 658 ha, w tym:

– grunty zalesione	1 713 086 ha,	tj.	95,9%
– grunty niezalesione	72 572 ha,	tj.	4,1%
	1 785 658 ha,	tj.	100,0%

Natomiast struktura powierzchni leśnej na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących jest następująca:

– gatunki iglaste	1 185 957 ha,	tj.	69,2%
– gatunki liściaste	527 129 ha,	tj.	30,8%
	1 713 086 ha,	tj.	100,0%

Udział powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	72 572	4,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	406 860	22,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	948 923	53,1
V i starsze oraz KO, KDO, BP	357 303	20,0
Razem	1 785 658	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej w lasach prywatnych wynosi 380 050,5 tys. m^3. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele III-4 i III-6.

Z danych, które przedstawia tabela III-4, wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) w podziale na grunty zalesione i niezalesione przedstawia się następująco:

– grunty zalesione	379 267,8 tys. m^3,	tj.	99,8%
– grunty niezalesione	782,7 tys. m^3,	tj.	0,2%
	380 050,5 tys. m^3,	tj.	100,0%

Tabela III-4. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – lasy prywatne
(dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy prywatne)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			przestoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	P	**72 572**		**33 543**	**122 021**	**139 047**	**112 249**	**158 665**	**280 878**	**287 248**	**222 132**	**144 138**	**77 184**	**52 408**	**15 134**	**68 439**	**1 713 086**	**1 785 658**	**95,9**
Ogółem	**M**	**782,7**	**235,0**	**62,6**	**3 102,4**	**11 269,1**	**18 297,2**	**34 924,1**	**72 137,5**	**78 236,5**	**62 256,1**	**41 858,8**	**22 433,5**	**14 883,1**	**4 663,9**	**14 908,0**	**379 267,8**	**380 050,5**	**99,8**
	P	50 587		26 228	85 910	85 291	65 443	104 306	207 235	200 602	154 282	106 780	60 144	41 492	9 402	38 842	1 185 957	1 236 544	95,9
R-m iglaste	M	493,1	137,1	11,8	1 951,8	6 673,8	11 327,9	24 555,3	56 184,5	57 860,8	45 427,4	31 706,0	17 446,9	11 527,4	2 760,8	9 937,1	277 508,6	278 001,7	99,8
	P	45 596		24 124	81 362	78 892	59 207	95 560	192 104	177 618	131 715	88 710	50 126	34 205	6 958	18 877	1 039 458	1 085 054	95,8
So	M	426,8	69,7	9,3	1 906,7	6 380,5	10 387,3	22 339,0	50 979,5	49 157,0	36 144,8	23 861,9	13 195,7	8 673,7	1 809,9	4 025,0	228 940,0	229 366,8	99,8
	P	2 067		1 301	4 109	4 904	4 428	5 919	9 527	10 910	8 761	4 897	2 630	2 747	1 473	10 320	71 926	73 993	97,2
Św	M	30,4	46,2	2,5	43,3	271,9	714,1	1 421,8	2 955,4	3 572,8	3 083,9	1 796,7	973,1	911,5	530,3	2 738,2	19 061,7	19 092,1	99,8
	P	2 924		803	439	1 495	1 808	2 827	5 604	12 074	13 806	13 173	7 388	4 540	971	9 645	74 573	77 497	96,2
Jd	M	35,9	21,2		1,8	21,4	226,5	794,5	2 249,6	5 131,0	6 198,7	6 047,4	3 278,1	1 942,2	420,6	3 173,9	29 506,9	29 542,8	99,9
	P	21 985		7 315	36 111	53 756	46 806	54 359	73 643	86 646	67 850	37 358	17 040	10 916	5 732	29 597	527 129	549 114	96,0
R-m liściaste	M	289,6	97,9	50,8	1 150,6	4 595,3	6 969,3	10 368,8	15 953,0	20 375,7	16 828,7	10 152,8	4 986,6	3 355,7	1 903,1	4 970,9	101 759,2	102 048,8	99,7
	P	3 454		955	1 757	2 128	1 564	2 290	5 255	10 193	12 414	10 551	6 369	4 253	2 015	7 706	67 450	70 904	95,1
Bk	M	47,6	13,0	2,1	9,9	54,6	157,1	465,6	1 264,7	2 777,4	3 643,2	3 300,7	2 051,4	1 390,8	677,9	1 860,3	17 668,7	17 716,3	99,7
	P	8 931		1 943	7 208	5 283	4 589	5 479	7 819	13 416	16 496	12 936	7 206	5 421	3 352	2 230	93 378	102 309	91,3
Db	M	142,1	21,0	4,4	59,5	273,1	553,4	996,6	1 661,3	3 198,6	4 017,6	3 386,7	2 056,4	1 605,0	1 112,0	437,9	19 383,5	19 525,6	99,3
	P	6		39	354	1 147	2 308	4 969	7 623	7 062	3 970	1 506	296	128	75	3 961	33 438	33 444	100,0
Gb	M		11,7	0,1	5,1	82,0	284,6	878,9	1 493,4	1 564,5	937,2	388,2	72,4	33,9	24,8	540,3	6 317,1	6 317,1	100,0
	P	118		1 223	15 622	32 194	20 820	19 244	23 595	24 795	14 875	4 561	1 093	345	36	7 257	165 660	165 778	99,9
Brz	M	1,0	26,7	7,5	534,4	2 639,7	2 998,6	3 479,4	4 787,4	5 285,4	3 177,2	987,0	228,5	77,2	6,0	983,5	25 218,5	25 219,5	100,0
	P	9 372		3 017	10 165	9 649	13 267	18 102	25 010	28 087	18 641	7 068	1 676	491	83	5 819	141 075	150 447	93,8
Ol	M	97,4	16,6	36,0	497,7	1 126,7	2 227,5	3 659,7	5 769,9	6 833,3	4 702,1	1 897,0	464,0	158,2	31,5	802,5	28 222,7	28 320,1	99,7
	P	50		13	22	130	167	262	391	355	162	98	44	10	9	287	1 950	2 000	97,5
Tp	M	1,3	0,3	0,2	1,3	22,0	32,5	57,5	97,8	77,2	37,1	24,1	11,2	3,2	2,9	40,8	408,1	409,4	99,7
	P	54		125	983	3 225	4 091	4 013	3 950	2 738	1 292	638	356	268	162	2 337	24 178	24 232	99,8
Os	M	0,2	8,6	0,5	42,7	397,2	715,6	831,1	878,5	639,3	314,3	169,1	102,7	87,4	48,0	305,6	4 540,6	4 540,8	100,0

Tabela III-5. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – lasy prywatne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy prywatne)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**72 572**	**155 564**	**251 296**	**439 543**	**509 380**	**221 322**	**52 408**	**15 134**	**68 439**	**1 713 086**	**1 785 658**	**100,0**
	%	**4,1**	**8,7**	**14,1**	**24,6**	**28,6**	**12,4**	**2,9**	**0,8**	**3,8**	**95,9**	**100,0**	
R-m iglaste	P	50 587	112 138	150 734	311 541	354 884	166 924	41 492	9 402	38 842	1 185 957	1 236 544	69,2
	%	4,1	9,1	12,2	25,2	28,7	13,5	3,4	0,8	3,0	95,9	100,0	
So	P	45 596	105 486	138 099	287 664	309 333	138 836	34 205	6 958	18 877	1 039 458	1 085 054	60,8
	%	4,2	9,7	12,7	26,5	28,6	12,8	3,2	0,6	1,7	95,8	100,0	
Św	P	2 067	5 410	9 332	15 446	19 671	7 527	2 747	1 473	10 320	71 926	73 993	4,1
	%	2,8	7,3	12,6	20,9	26,6	10,2	3,7	2,0	13,9	97,2	100,0	
Jd	P	2 924	1 242	3 303	8 431	25 880	20 561	4 540	971	9 645	74 573	77 497	4,3
	%	3,8	1,6	4,3	10,9	33,3	26,5	5,9	1,3	12,4	96,2	100,0	
R-m liściaste	P	21 985	43 426	100 562	128 002	154 496	54 398	10 916	5 732	29 597	527 129	549 114	30,8
	%	4,0	7,9	18,3	23,3	28,2	9,9	2,0	1,0	5,4	96,0	100,0	
Bk	P	3 454	2 712	3 692	7 545	22 607	16 920	4 253	2 015	7 706	67 450	70 904	4,0
	%	4,9	3,8	5,2	10,6	31,9	23,9	6,0	2,8	10,9	95,1	100,0	
Db	P	8 931	9 151	9 872	13 298	29 912	20 142	5 421	3 352	2 230	93 378	102 309	5,7
	%	8,7	8,9	9,6	13,0	29,3	19,7	5,3	3,3	2,2	91,3	100,0	
Gb	P	6	393	3 455	12 592	11 032	1 802	128	75	3 961	33 438	33 444	1,9
	%		1,2	10,3	37,7	33,0	5,4	0,4	0,2	11,8	100,0	100,0	
Brz	P	118	16 845	53 014	42 839	39 670	5 654	345	36	7 257	165 660	165 778	9,3
	%	0,1	10,2	32,0	25,8	23,9	3,4	0,2		4,4	99,9	100,0	
Ol	P	9 372	13 182	22 916	43 112	46 728	8 744	491	83	5 819	141 075	150 447	8,4
	%	6,2	8,8	15,2	28,7	31,0	5,8	0,3	0,1	3,9	93,8	100,0	
Tp	P	50	35	297	653	517	142	10	9	287	1 950	2 000	0,1
	%	2,5	1,8	14,9	32,4	25,9	7,1	0,5	0,5	14,4	97,5	100,0	
Os	P	54	1 108	7 316	7 963	4 030	994	268	162	2 337	24 178	24 232	1,4
	%	0,2	4,6	30,2	32,9	16,6	4,1	1,1	0,7	9,6	99,8	100,0	

Rysunek III-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – lasy prywatne

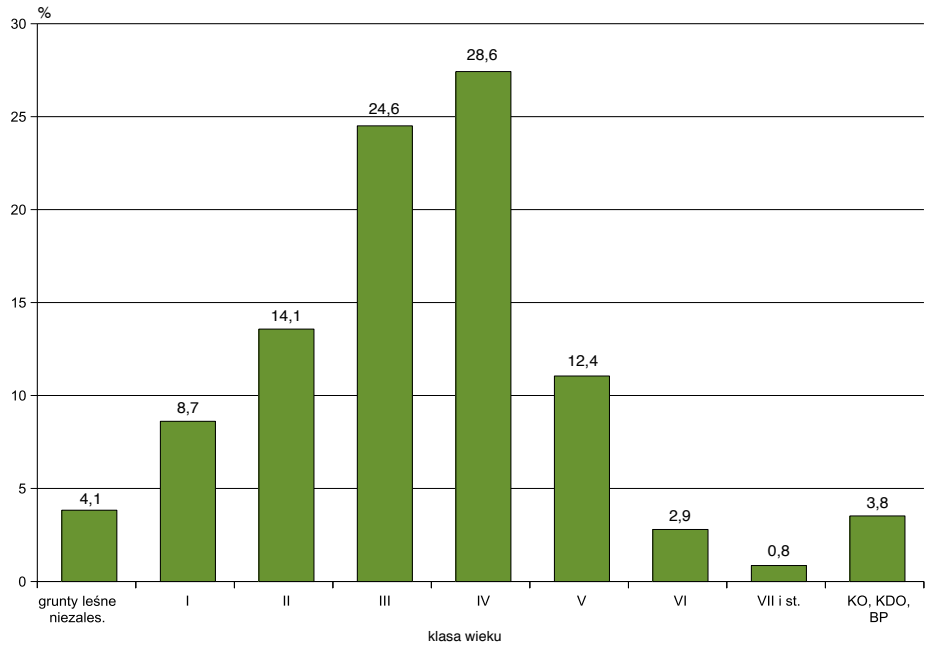

Tabela III-6. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy prywatne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy prywatne)

Gatunek panujący		Miąższość tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**782,7**	**235,0**	**3 165,0**	**29 566,3**	**107 061,6**	**140 492,6**	**64 292,3**	**14 883,1**	**4 663,9**	**14 908,0**	**379 267,8**	**380 050,5**	**100,0**
	%	**0,2**	**0,1**	**0,8**	**7,8**	**28,2**	**37,0**	**16,9**	**3,9**	**1,2**	**3,9**	**99,8**	**100,0**	
R-m iglaste	M	493,1	137,1	1 963,6	18 001,7	80 739,8	103 288,2	49 152,9	11 527,4	2 760,8	9 937,1	277 508,6	278 001,7	73,1
	%	0,2		0,7	6,6	31,9	35,4	16,5	4,0	1,1	3,6	100,0	100,0	
So	M	426,8	69,7	1 916,0	16 767,8	73 318,5	85 301,8	37 057,6	8 673,7	1 809,9	4 025,0	228 940,0	229 366,8	60,3
	%	0,2		0,8	7,3	32,0	37,1	16,2	3,8	0,8	1,8	99,8	100,0	
Św	M	30,4	46,2	45,8	986,0	4 377,2	6 656,7	2 769,8	911,5	530,3	2 738,2	19 061,7	19 092,1	5,0
	%	0,2	0,2	0,2	5,2	22,9	34,9	14,5	4,8	2,8	14,3	99,8	100,0	
Jd	M	35,9	21,2	1,8	247,9	3 044,1	11 329,7	9 325,5	1 942,2	420,6	3 173,9	29 506,9	29 542,8	7,8
	%	0,1	0,1		0,8	10,3	38,4	31,6	6,6	1,4	10,7	99,9	100,0	
R-m liściaste	M	289,6	97,9	1 201,4	11 564,6	26 321,8	37 204,4	15 139,4	3 355,7	1 903,1	4 970,9	101 759,2	102 048,8	26,9
	%	0,3	0,1	1,3	11,1	27,1	36,1	13,9	3,2	2,0	4,9	100,0	100,0	
Bk	M	47,6	13,0	12,0	211,7	1 730,3	6 420,6	5 352,1	1 390,8	677,9	1 860,3	17 668,7	17 716,3	4,7
	%	0,3	0,1	0,1	1,2	9,8	36,1	30,2	7,9	3,8	10,5	99,7	100,0	
Db	M	142,1	21,0	63,9	826,5	2 657,9	7 216,2	5 443,1	1 605,0	1 112,0	437,9	19 383,5	19 525,6	5,1
	%	0,7	0,1	0,3	4,2	13,6	37,1	27,9	8,2	5,7	2,2	99,3	100,0	
Gb	M		11,7	5,2	366,6	2 372,3	2 501,7	460,6	33,9	24,8	540,3	6 317,1	6 317,1	1,7
	%		0,2	0,1	5,8	37,6	39,5	7,3	0,5	0,4	8,6	100,0	100,0	
Brz	M	1,0	26,7	541,9	5 638,3	8 266,8	8 462,6	1 215,5	77,2	6,0	983,5	25 218,5	25 219,5	6,6
	%		0,1	2,1	22,4	32,8	33,6	4,8	0,3		3,9	100,0	100,0	
Ol	M	97,4	16,6	533,7	3 354,2	9 429,6	11 535,4	2 361,0	158,2	31,5	802,5	28 222,7	28 320,1	7,5
	%	0,3	0,1	1,9	11,8	33,3	40,8	8,3	0,6	0,1	2,8	99,7	100,0	
Tp	M	1,3	0,3	1,5	54,5	155,3	114,3	35,3	3,2	2,9	40,8	408,1	409,4	0,1
	%	0,3	0,1	0,4	13,3	37,9	27,9	8,6	0,8	0,7	10,0	99,7	100,0	
Os	M	0,2	8,6	43,2	1 112,8	1 709,6	953,6	271,8	87,4	48,0	305,6	4 540,6	4 540,8	1,2
	%		0,2	1,0	24,5	37,6	21,0	6,0	1,9	1,1	6,7	100,0	100,0	

Natomiast struktura miąższości drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	277 508,6 tys. m³,	tj.	73,2%
– gatunki liściaste	101 759,2 tys. m³,	tj.	26,8%
	379 267,8 tys. m³,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m³	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	782,7	0,2
Przestoje na gruntach zalesionych	235,0	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	32 731,3	8,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	247 554,2	65,1
V i starsze oraz KO, KDO, BP	98 747,3	26,0
Razem	380 050,5	100,0

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach prywatnych wynosi 58 lat (por. tabela III-7), natomiast z uwzględnieniem powierzchni leśnej niezalesionej – 57 lat. Najwyższy przeciętny wiek (na powierzchni leśnej zalesionej) wykazują drzewostany jodłowe (76 lat) oraz bukowe (75 lat), natomiast najniższy – drzewostany brzozowe, osikowe, olchowe i topolowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (58 lat), które zajmują 60,6% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. W tabeli III-7 przedstawiono ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości drzewostanów w lasach prywatnych na gruntach leśnych zalesionych.

Tabela III-7. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – lasy prywatne
(dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – lasy prywatne)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m³	%	m³/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**1 713 086**	**100,0**	**379 267,8**	**100,0**	**221**	**58**
So	1 039 458	60,6	228 940,0	60,4	220	58
Św	71 926	4,2	19 061,7	5,0	265	63
Jd	74 573	4,4	29 506,9	7,8	396	76
Bk	67 450	3,9	17 668,7	4,7	262	75
Db	93 378	5,5	19 383,5	5,1	208	67
Gb	33 438	2,0	6 317,1	1,7	189	59
Brz	165 660	9,7	25 218,5	6,6	152	46
Ol	141 075	8,2	28 222,7	7,4	200	53
Tp	1 950	0,1	408,1	0,1	209	56
Os	24 178	1,4	4 540,6	1,2	188	49

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność, w m³ grubizny na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących przedstawia tabela III-7, a według klas wieku – tabela III-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek III-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach prywatnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 221 m³/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 213 m³/ha.

Tabela III-8. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy prywatne
(dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – lasy prywatne)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**11**	**20**	**118**	**244**	**276**	**290**	**284**	**308**	**218**	**221**	**213**
So	9	18	121	255	276	267	254	260	213	220	211
Św	15	8	106	283	338	368	332	360	265	265	258
Jd	12	2	75	361	438	454	428	433	329	396	381
Bk	14	4	57	229	284	316	327	336	241	262	250
Db	16	7	84	200	241	270	296	332	196	208	191
Gb	9	13	106	188	227	256	266	328	136	189	189
Brz	9	32	106	193	213	215	224	168	136	152	152
Ol	10	40	146	219	247	270	322	378	138	200	188
Tp	26	45	183	238	221	247	311	342	142	209	205
Os	4	39	152	215	237	273	326	296	131	188	187

Rysunek III-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – lasy prywatne

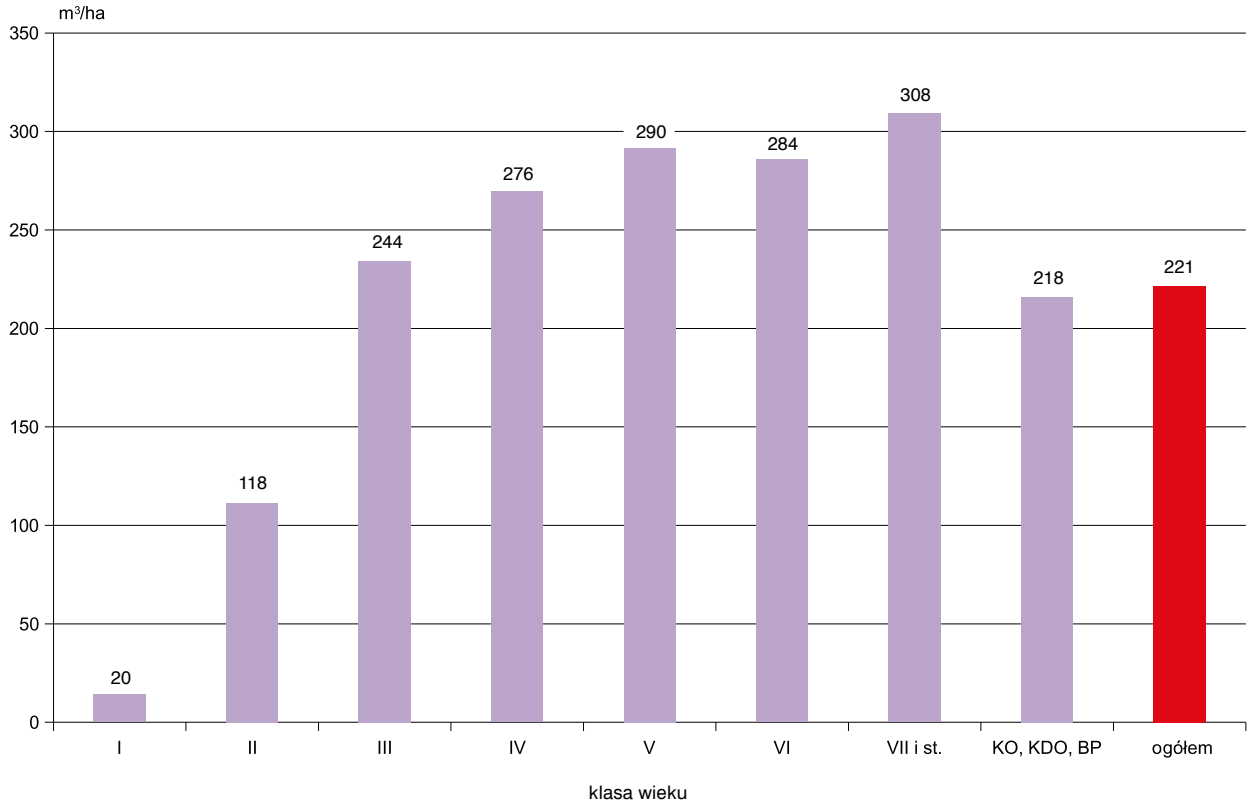

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela III-9 (dodatkowo powierzchnię lasów prywatnych według województw obrazuje rysunek III-4). Większy niż przeciętny w lasach prywatnych (19,9%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 35,7%, opolskim – 30,6%, podkarpackim – 29,4, śląskim – 29,3% i dolnośląskim – 28,0%. Udział tych drzewostanów nieco większy niż przeciętna w lasach prywatnych zarejestrowano w województwach: lubelskim, zachodniopomorskim i lubuskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 8,0%, pomorskim – 12,2%, warmińsko-mazurskim – 12,6%, wielkopolskim 13,4% oraz łódzkim 14,0%.

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową lasów prywatnych według województw przedstawia tabela III-10 (wielkości zasobów drzewnych według województw obrazuje dodat-

Tabela III-9. Powierzchnia lasów według klas wieku i województw – lasy prywatne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według województw – lasy prywatne)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne nieza-les.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**72 572**	**155 564**	**251 296**	**439 543**	**509 380**	**221 322**	**52 408**	**15 134**	**68 439**	**1 713 086**	**1 785 658**	**100,0**
	%	**4,1**	**8,7**	**14,1**	**24,6**	**28,6**	**12,4**	**2,9**	**0,8**	**3,8**	**95,9**	**100,0**	
Dolnośląskie	P	1 035	4 127	2 763	3 600	4 346	2 796	1 107	712	1 571	21 022	22 057	1,2
	%	4,7	18,7	12,5	16,3	19,8	12,7	5,0	3,2	7,1	95,3	100,0	
Kujawsko-pomorskie	P	2 845	7 169	10 413	15 326	9 913	2 546	619	295	552	46 833	49 678	2,8
	%	5,7	14,4	21,0	30,9	20,0	5,1	1,2	0,6	1,1	94,3	100,0	
Lubelskie	P	6 704	15 868	31 210	56 162	75 713	37 445	7 480	1 134	9 387	234 399	241 103	13,5
	%	2,8	6,6	12,9	23,3	31,4	15,5	3,1	0,5	3,9	97,2	100,0	
Lubuskie	P	407	2 739	1 712	3 260	2 397	1 286	547	353	425	12 719	13 126	0,7
	%	3,1	20,9	13,0	24,8	18,3	9,8	4,2	2,7	3,2	96,9	100,0	
Łódzkie	P	5 286	11 882	19 822	38 059	40 038	13 717	3 133	525	1 272	128 448	133 734	7,5
	%	4,0	8,9	14,8	28,5	29,8	10,3	2,3	0,4	1,0	96,0	100,0	
Małopolskie	P	4 365	4 707	12 952	33 411	66 240	32 168	7 157	3 300	24 952	184 887	189 252	10,6
	%	2,3	2,5	6,8	17,7	35,0	17,0	3,8	1,7	13,2	97,7	100,0	
Mazowieckie	P	17 129	31 260	59 854	97 692	113 570	39 868	8 450	2 090	4 924	357 708	374 837	21,1
	%	4,6	8,3	16,0	26,1	30,2	10,6	2,3	0,6	1,3	95,4	100,0	
Opolskie	P	340	1 686	1 350	2 460	3 152	2 115	925	426	506	12 620	12 960	0,7
	%	2,6	13,0	10,4	19,0	24,4	16,3	7,1	3,3	3,9	97,4	100,0	
Podkarpackie	P	3 517	9 976	17 550	19 711	34 870	21 799	5 028	571	8 299	117 804	121 321	6,8
	%	2,9	8,2	14,5	16,2	28,8	18,0	4,1	0,5	6,8	97,1	100,0	
Podlaskie	P	11 937	14 834	27 202	54 987	59 602	25 109	6 425	1 133	4 616	193 908	205 845	11,5
	%	5,8	7,2	13,2	26,7	29,0	12,2	3,1	0,6	2,2	94,2	100,0	
Pomorskie	P	4 011	8 851	12 419	27 024	15 380	5 831	1 961	772	873	73 111	77 122	4,3
	%	5,2	11,5	16,1	35,1	19,9	7,6	2,5	1,0	1,1	94,8	100,0	
Śląskie	P	3 339	4 083	8 837	17 266	22 406	13 037	3 888	1 273	4 962	75 752	79 091	4,4
	%	4,2	5,2	11,2	21,8	28,3	16,5	4,9	1,6	6,3	95,8	100,0	
Świętokrzyskie	P	4 012	8 823	18 486	26 213	23 584	10 026	1 680	249	1 823	90 884	94 896	5,3
	%	4,2	9,3	19,5	27,5	24,9	10,6	1,8	0,3	1,9	95,8	100,0	
Warmińsko-mazurskie	P	3 625	17 171	8 788	12 128	13 847	4 040	1 296	683	1 942	59 895	63 520	3,6
	%	5,7	27,0	13,8	19,1	21,8	6,4	2,0	1,1	3,1	94,3	100,0	
Wielkopolskie	P	3 086	8 346	14 616	26 862	20 070	7 417	1 934	969	990	81 204	84 290	4,7
	%	3,7	9,9	17,3	31,9	23,8	8,8	2,3	1,1	1,2	96,3	100,0	
Zachodnio-pomorskie	P	934	4 042	3 322	5 382	4 252	2 122	778	649	1 345	21 892	22 826	1,3
	%	4,1	17,7	14,6	23,6	18,6	9,3	3,4	2,8	5,9	95,9	100,0	

Rysunek III-4. Powierzchnia lasów według województw (w ha) – lasy prywatne

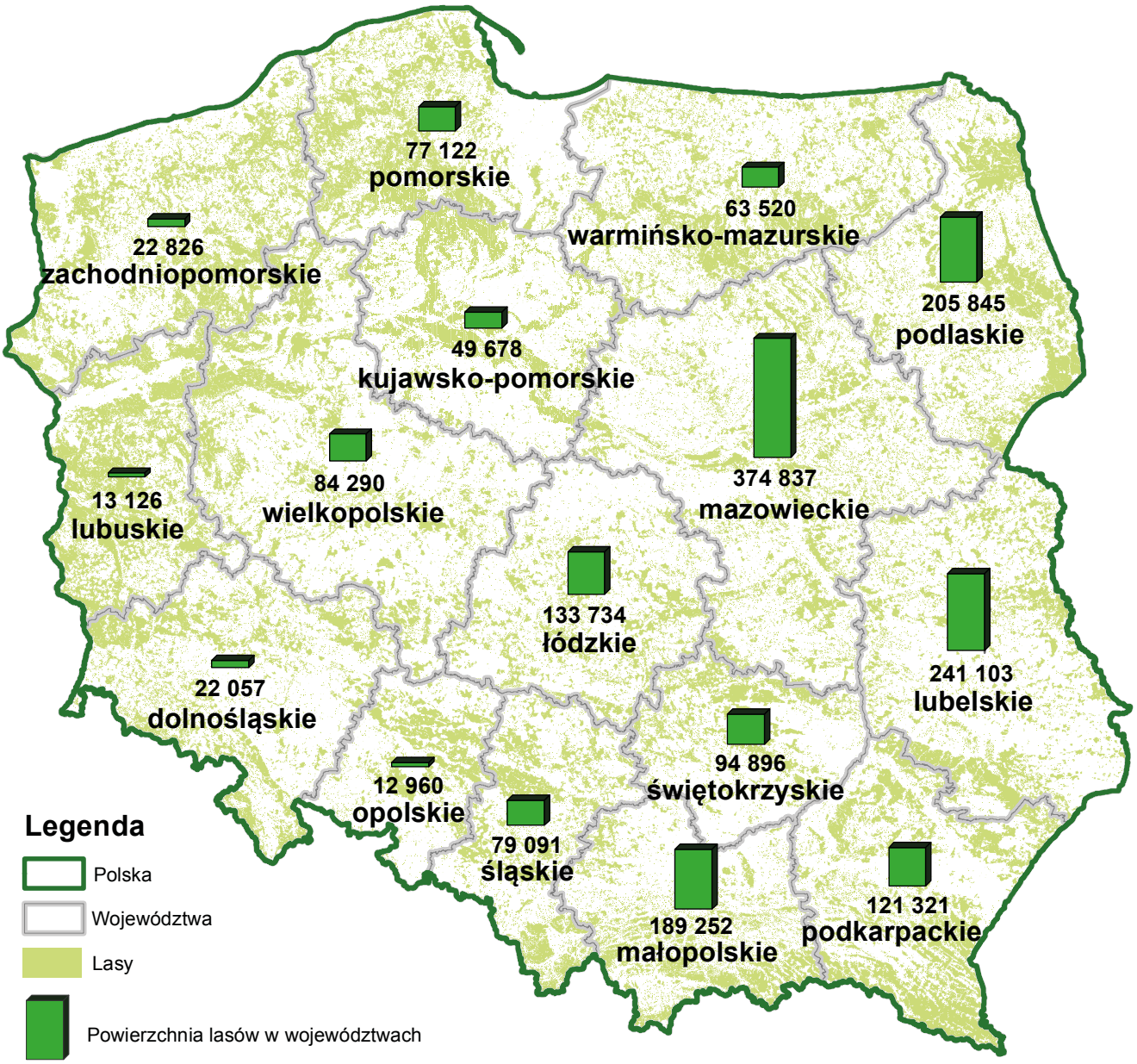

kowo rysunek III-5). Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami od 11,4% do 40,8% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 25,9%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 11,4%, pomorskim – 16,2%, wielkopolskim i łódzkim po 16,7%; największy zaś w województwach: dolnośląskim – 40,8%, małopolskim – 40,4%, opolskim – 38,3% i podkarpackim – 38,1%.

Tabela III-10. Miąższość drzewostanów według klas wieku i województw – lasy prywatne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według województw – lasy prywatne)

Województwo		Miąższość tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**782,7**	**235,0**	**3 165,0**	**29 566,3**	**107 061,6**	**140 492,6**	**64 292,3**	**14 883,1**	**4 663,9**	**14 908,0**	**379 267,8**	**380 050,5**	**100,0**
	%	**0,2**	**0,1**	**0,8**	**7,8**	**28,2**	**37,0**	**16,9**	**3,9**	**1,2**	**3,9**	**99,8**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	16,5	6,2	77,1	326,5	890,8	1 161,4	806,0	334,4	232,0	339,8	4 174,2	4 190,7	1,1
	%	0,4	0,1	1,8	7,8	21,3	27,8	19,2	8,0	5,5	8,1	99,6	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M	22,7	3,7	169,2	1 414,5	3 753,1	2 653,5	687,0	171,9	78,4	87,1	9 018,4	9 041,1	2,4
	%	0,3		1,9	15,6	41,5	29,3	7,6	1,9	0,9	1,0	99,7	100,0	
Lubelskie	M	78,9	13,6	318,9	3 476,3	12 908,2	19 455,2	10 222,0	1 999,7	321,6	1 628,8	50 344,3	50 423,2	13,3
	%	0,2		0,6	6,9	25,6	38,6	20,3	4,0	0,6	3,2	99,8	100,0	
Lubuskie	M	3,0	1,7	44,4	243,3	939,7	750,6	394,9	164,0	114,1	92,1	2 744,8	2 747,8	0,7
	%	0,1	0,1	1,6	8,9	34,0	27,3	14,4	6,0	4,2	3,4	99,9	100,0	
Łódzkie	M	58,0	22,7	272,1	2 642,2	9 731,9	10 851,7	3 567,4	792,0	145,7	224,2	28 249,9	28 307,9	7,4
	%	0,2	0,1	1,0	9,3	34,4	38,3	12,6	2,8	0,5	0,8	99,8	100,0	
Małopolskie	M	47,1	69,8	54,7	1 430,2	8 888,5	22 346,3	11 880,3	2 468,8	1 147,2	6 722,8	55 008,6	55 055,7	14,5
	%	0,1	0,1	0,1	2,6	16,1	40,6	21,6	4,5	2,1	12,2	99,9	100,0	
Mazowieckie	M	175,5	27,3	626,4	6 637,8	22 986,5	29 536,3	10 644,3	2 154,9	587,6	914,5	74 115,6	74 291,1	19,5
	%	0,2		0,8	8,9	30,9	40,0	14,3	2,9	0,8	1,2	99,8	100,0	
Opolskie	M	2,7	3,1	34,5	177,1	651,1	888,5	610,4	259,1	123,9	101,1	2 848,8	2 851,5	0,8
	%	0,1	0,1	1,2	6,2	22,8	31,3	21,4	9,1	4,3	3,5	99,9	100,0	
Podkarpackie	M	34,8	23,1	293,7	2 030,9	4 706,3	9 931,8	6 972,9	1 577,6	178,7	1 756,5	27 471,5	27 506,3	7,2
	%	0,1	0,1	1,1	7,4	17,1	36,1	25,4	5,7	0,6	6,4	99,9	100,0	
Podlaskie	M	146,0	8,4	260,5	3 393,9	13 419,8	15 586,5	6 554,7	1 646,7	310,0	680,7	41 861,2	42 007,2	11,1
	%	0,3		0,6	8,1	31,9	37,3	15,6	3,9	0,7	1,6	99,7	100,0	
Pomorskie	M	30,9	7,9	196,0	1 463,3	6 052,2	3 747,4	1 391,3	467,2	205,5	144,8	13 675,6	13 706,5	3,6
	%	0,2	0,1	1,4	10,7	44,1	27,3	10,2	3,4	1,5	1,1	99,8	100,0	
Śląskie	M	43,5	24,3	52,7	1 014,2	4 443,4	6 590,9	3 928,7	1 154,9	360,6	1 006,6	18 576,3	18 619,8	4,9
	%	0,2	0,1	0,3	5,4	23,9	35,5	21,1	6,2	1,9	5,4	99,8	100,0	
Świętokrzyskie	M	55,0	6,9	163,8	2 069,6	6 174,6	6 225,0	2 659,6	434,4	67,7	330,9	18 132,5	18 187,5	4,8
	%	0,3		0,9	11,4	33,9	34,3	14,6	2,4	0,4	1,8	99,7	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M	29,9	5,4	379,3	1 168,8	3 067,0	3 962,8	1 292,2	479,9	259,6	388,1	11 003,1	11 033,0	2,9
	%	0,3		3,4	10,6	27,8	36,0	11,7	4,3	2,4	3,5	99,7	100,0	
Wielkopolskie	M	29,4	8,2	158,2	1 643,0	6 973,2	5 507,3	1 914,9	496,5	285,7	175,7	17 162,7	17 192,1	4,5
	%	0,2		0,9	9,6	40,6	32,0	11,1	2,9	1,7	1,0	99,8	100,0	
Zachodnio-pomorskie	M	8,8	2,7	63,5	434,7	1 475,3	1 297,4	765,7	281,1	245,6	314,3	4 880,3	4 889,1	1,3
	%	0,2		1,3	8,9	30,3	26,5	15,7	5,7	5,0	6,4	99,8	100,0	

Rysunek III-5. Miąższość drzewostanów według województw (w tys. m³) – lasy prywatne

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela III-11. Największy powierzchniowy udział drzewostanów z gatunkami panującymi: Św, Jd, Bk, czyli gatunkami o największych zasobnościach, występuje głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie największy udział tych gatunków jest w województwach: małopolskim – 62,1%, śląskim – 33,6% i podkarpackim – 25,5%. Bliski średniego w kraju (12,4%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwach: dolnośląskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach udział ten jest

Tabela III-11. Powierzchnia lasów według gatunków panujących i województw – lasy prywatne
(dawniej: Struktura powierzchniowa gatunków panujących według województw – lasy prywatne)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**1 085 054**	**73 993**	**77 497**	**70 904**	**102 309**	**33 444**	**165 778**	**150 447**	**2 000**	**24 232**	**1 785 658**	**100,0**
Ogółem	**%**	**60,8**	**4,1**	**4,3**	**4,0**	**5,7**	**1,9**	**9,3**	**8,4**	**0,1**	**1,4**	**100,0**	
	P	6 381	2 914	71	994	6 336	70	2 055	2 085	183	968	22 057	1,2
Dolnośląskie	%	29,0	13,2	0,3	4,5	28,7	0,3	9,3	9,5	0,8	4,4	100,0	
Kujawsko-	P	36 871	195	2	91	2 332	196	3 559	5 884	132	416	49 678	2,8
-pomorskie	%	74,2	0,4		0,2	4,7	0,4	7,2	11,8	0,3	0,8	100,0	
	P	139 606	992	4 920	9 280	23 129	14 313	25 874	16 369	198	6 422	241 103	13,5
Lubelskie	%	58,0	0,4	2,0	3,8	9,6	5,9	10,7	6,8	0,1	2,7	100,0	
	P	9 870	56	10	67	1 307	12	763	951	24	66	13 126	0,7
Lubuskie	%	75,2	0,4	0,1	0,5	10,0	0,1	5,8	7,2	0,2	0,5	100,0	
	P	108 366	296	69	62	4 076	203	11 331	8 343	84	904	133 734	7,5
Łódzkie	%	81,0	0,2	0,1		3,0	0,2	8,5	6,2	0,1	0,7	100,0	
	P	34 883	40 529	50 955	26 046	14 432	7 061	6 534	6 456	153	2 203	189 252	10,6
Małopolskie	%	18,4	21,4	26,9	13,8	7,6	3,7	3,5	3,4	0,1	1,2	100,0	
	P	275 367	1 348	429	97	14 527	1 372	40 275	36 932	362	4 128	374 837	21,1
Mazowieckie	%	73,4	0,4	0,1		3,9	0,4	10,7	9,9	0,1	1,1	100,0	
	P	8 473	75	2	203	1 911	57	986	921	51	281	12 960	0,7
Opolskie	%	65,4	0,6		1,6	14,7	0,4	7,6	7,1	0,4	2,2	100,0	
	P	55 019	902	14 892	15 212	6 360	6 844	9 088	11 334	172	1 498	121 321	6,8
Podkarpackie	%	45,6	0,7	12,3	12,5	5,2	5,6	7,5	9,3	0,1	1,2	100,0	
	P	130 122	7 779		1	5 963	812	27 258	31 547	51	2 312	205 845	11,5
Podlaskie	%	63,3	3,8			2,9	0,4	13,2	15,3		1,1	100,0	
	P	60 975	1 279	7	3 930	2 361	499	5 341	2 292	31	407	77 122	4,3
Pomorskie	%	79,1	1,7		5,1	3,1	0,6	6,9	3,0		0,5	100,0	
	P	39 572	11 534	4 786	10 176	3 465	591	5 756	2 263	131	817	79 091	4,4
Śląskie	%	49,9	14,6	6,1	12,9	4,4	0,7	7,3	2,9	0,2	1,0	100,0	
	P	71 232	691	1 329	1 199	4 199	702	9 900	4 281	132	1 231	94 896	5,3
Świętokrzyskie	%	75,2	0,7	1,4	1,3	4,4	0,7	10,4	4,5	0,1	1,3	100,0	
Warmińsko-	P	27 623	4 409	1	1 244	6 793	436	9 118	11 907	23	1 966	63 520	3,6
-mazurskie	%	43,5	6,9		2,0	10,7	0,7	14,4	18,7		3,1	100,0	
	P	69 748	249	8	186	2 698	118	4 934	5 843	212	294	84 290	4,7
Wielkopolskie	%	82,8	0,3		0,2	3,2	0,1	5,9	6,9	0,3	0,3	100,0	
Zachodnio-	P	10 946	745	16	2 116	2 420	158	3 006	3 039	61	319	22 826	1,3
pomorskie	%	47,8	3,3	0,1	9,3	10,6	0,7	13,2	13,3	0,3	1,4	100,0	

znacznie mniejszy i waha się od 0,3% w województwie łódzkim do 6,8% w województwie pomorskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 75,8% ogólnej powierzchni lasów prywatnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela III-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej przedstawionej w tabeli III-11.

Tabela III-12. Miąższość drzewostanów według gatunków panujących i województw – lasy prywatne
(dawniej: Struktura miąższościowa gatunków panujących według województw – lasy prywatne)

Województwo		Miąższość tys. m³ (M) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	M	**229 366,8**	**19 092,1**	**29 542,8**	**17 716,3**	**19 525,6**	**6 317,1**	**25 219,5**	**28 320,1**	**409,4**	**4 540,8**	**380 050,5**	**100,0**
Ogółem	**%**	**60,3**	**5,0**	**7,8**	**4,7**	**5,1**	**1,7**	**6,6**	**7,5**	**0,1**	**1,2**	**100,0**	
	M	890,8	832,0	12,4	161,4	1 277,2	13,6	343,8	403,6	34,9	221,0	4 190,7	1,1
Dolnośląskie	%	21,3	19,9	0,3	3,9	30,4	0,3	8,2	9,6	0,8	5,3	100,0	
Kujawsko-	M	7 049,9	31,2	0,3	6,7	303,9	40,6	490,5	1 017,8	25,4	74,8	9 041,1	2,4
-pomorskie	%	78,0	0,3		0,1	3,4	0,4	5,4	11,3	0,3	0,8	100,0	
	M	30 674,8	223,7	1 591,7	2 401,0	4 721,9	2 604,7	3 773,8	3 145,8	30,8	1 255,0	50 423,2	13,3
Lubelskie	%	60,7	0,4	3,2	4,8	9,4	5,2	7,5	6,2	0,1	2,5	100,0	
	M	2 146,8	9,0	1,4	5,0	232,5	2,0	145,1	185,5	6,1	14,4	2 747,8	0,7
Lubuskie	%	78,1	0,3		0,2	8,5	0,1	5,3	6,8	0,2	0,5	100,0	
	M	23 490,3	63,0	15,2	9,1	778,7	41,4	1 829,9	1 883,1	20,3	176,9	28 307,9	7,4
Łódzkie	%	82,9	0,2	0,1		2,8	0,1	6,5	6,7	0,1	0,6	100,0	
	M	8 884,2	11 636,0	20 172,6	6 913,0	3 391,6	1 412,9	1 130,1	1 120,9	27,5	366,9	55 055,7	14,5
Małopolskie	%	16,1	21,1	36,6	12,6	6,2	2,6	2,1	2,0		0,7	100,0	
	M	57 201,0	260,2	131,5	17,6	2 733,1	271,3	5 841,8	7 049,8	72,7	712,1	74 291,1	19,5
Mazowieckie	%	76,8	0,4	0,2		3,7	0,4	7,9	9,5	0,1	1,0	100,0	
	M	1 911,3	21,5		47,4	427,5	12,2	176,9	165,4	12,8	76,5	2 851,5	0,8
Opolskie	%	67,0	0,8		1,7	15,0	0,4	6,2	5,8	0,4	2,7	100,0	
	M	11 834,9	165,2	5 320,8	4 126,0	1 257,0	1 326,6	1 258,0	1 939,2	34,5	244,1	27 506,3	7,2
Podkarpackie	%	43,1	0,6	19,3	15,0	4,6	4,8	4,6	7,0	0,1	0,9	100,0	
	M	28 344,8	1 764,0		0,2	856,2	124,3	4 452,3	6 008,7	10,2	446,5	42 007,2	11,1
Podlaskie	%	67,5	4,2			2,0	0,3	10,6	14,3		1,1	100,0	
	M	11 112,8	214,7	2,3	703,3	336,1	75,2	809,5	370,3	6,8	75,5	13 706,5	3,6
Pomorskie	%	81,1	1,6		5,1	2,5	0,5	5,9	2,7		0,6	100,0	
	M	9 137,3	2 734,6	1 881,3	2 323,4	765,3	123,4	970,1	490,5	29,1	164,8	18 619,8	4,9
Śląskie	%	49,0	14,7	10,1	12,5	4,1	0,7	5,2	2,6	0,2	0,9	100,0	
	M	14 311,2	116,8	403,8	291,4	749,2	122,3	1 218,0	738,6	25,1	211,1	18 187,5	4,8
Świętokrzyskie	%	78,7	0,6	2,2	1,6	4,1	0,7	6,7	4,1	0,1	1,2	100,0	
Warmińsko-	M	5 366,6	785,0	0,6	220,6	688,3	89,4	1 426,7	2 062,4	5,6	387,8	11 033,0	2,9
-mazurskie	%	48,7	7,1		2,0	6,2	0,8	12,9	18,7	0,1	3,5	100,0	
	M	14 615,8	33,1	1,7	37,5	523,6	25,3	762,7	1 086,8	51,7	53,9	17 192,1	4,5
Wielkopolskie	%	85,2	0,2		0,2	3,0	0,1	4,4	6,3	0,3	0,3	100,0	
Zachodnio-	M	2 394,3	202,1	7,2	452,7	483,5	31,9	590,3	651,7	15,9	59,5	4 889,1	1,3
pomorskie	%	49,0	4,1	0,1	9,3	9,9	0,7	12,1	13,3	0,3	1,2	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Waha się on od 47 do 69 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 69 lat, śląskim – 65 lat, opolskim – 63 lata oraz podkarpackim – 62 lata, natomiast najniższym w: warmińsko-mazurskim – 47 lat, kujawsko-pomorskim – 48 lat oraz pomorskim – 53 lata.

W lasach prywatnych pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 53–61 lat, przy przeciętnym w kraju – 58 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 298 m^3/ha, śląskiego – 245 m^3/ha oraz podkarpackiego – 233 m^3/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (221 m^3/ha) wykazują także drzewostany województw: zachodniopomorskiego – 223 m^3/ha, łódzkiego – 220 m^3/ha, lubuskiego i podlaskiego po 216 m^3/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: warmińsko-mazurskiego – 184 m^3/ha, pomorskiego – 187 m^3/ha oraz kujawsko-pomorskiego – 193 m^3/ha.

Przeciętną zasobność w lasach własności prywatnej według województw przedstawia dodatkowo rysunek III-6.

Tabela III-13. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według województw – lasy prywatne

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność w m^3/ha
1	2	3
Ogółem	**58**	**221**
Dolnośląskie	59	199
Kujawsko-pomorskie	48	193
Lubelskie	61	215
Lubuskie	53	216
Łódzkie	56	220
Małopolskie	69	298
Mazowieckie	56	207
Opolskie	63	226
Podkarpackie	62	233
Podlaskie	59	216
Pomorskie	53	187
Śląskie	65	245
Świętokrzyskie	54	200
Warmińsko-mazurskie	47	184
Wielkopolskie	54	211
Zachodniopomorskie	55	223

Rysunek III-6. Przeciętna zasobność drzewostanów według województw – lasy prywatne

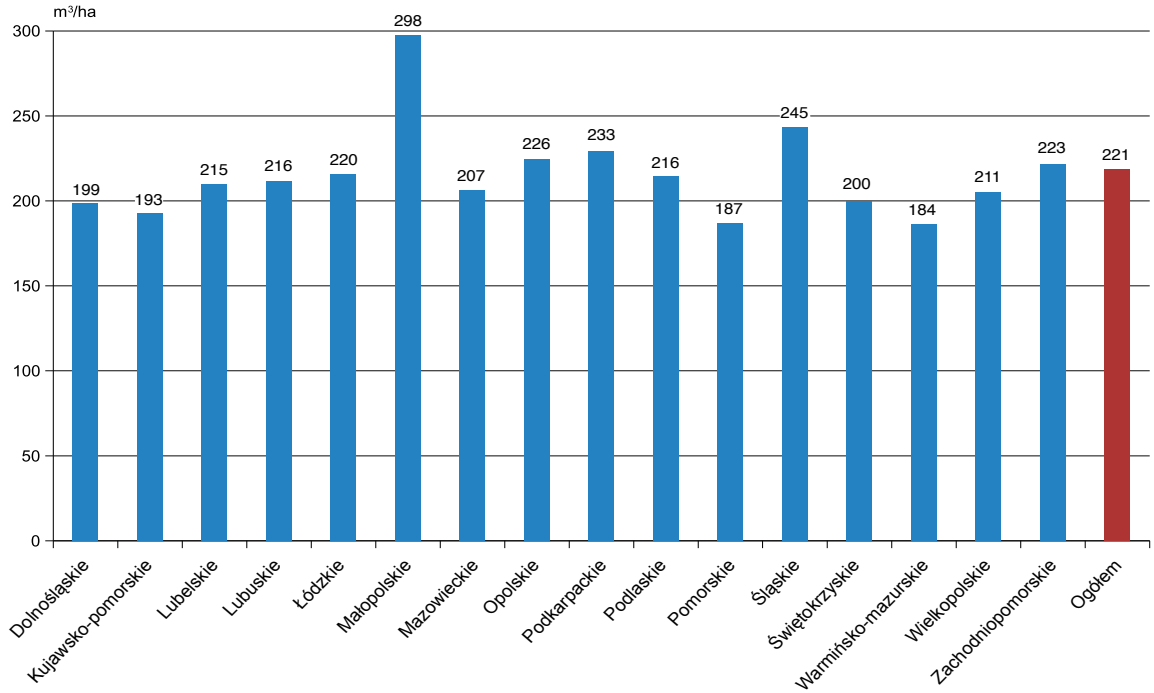

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela III-14 przedstawia wysokość użytkowania w lasach własności prywatnej w ostatnich 10 latach, zestawioną na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela III-14. Użytkowanie w lasach prywatnych

Rok	Powierzchnia	Miąższość drzewostanów	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości
	tys. ha	tys. m^3			%
1	2	3	4	5	6
2011	1 706	b.d.	1 633	2 041	b.d.
2012	1 724	b.d.	1 349	1 686	b.d.
2013	1 737	b.d.	1 247	1 559	b.d.
2014	1 751	349 767	1 526	1 908	0,55
2015	1 765	355 299	1 407	1 759	0,50
2016	1 774	360 424	1 290	1 612	0,45
2017	1 782	367 735	1 642	2 053	0,56
2018	1 788	369 769	1 830	2 288	0,62
2019	1 787	375 304	1 307	1 634	0,44
2020	1 786	380 051	1 032	1 291	0,34

* Użytkowanie netto na brutto przeliczono wskaźnikiem 1,25.

IV. LASY GMINNE

Powierzchnia lasów gminnych w kraju według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 84 012 ha, co stanowi około 0,9% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2021). W Banku Danych o Lasach zgromadzono obecnie opracowania urządzeniowe dla lasów gminnych o powierzchni 59 531 ha, co stanowi 70,9% ogólnej powierzchni lasów gminnych w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 39 315 ha (46,8%),
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 20 216 ha (24,1%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały uzupełnione w BDL w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz procentowy udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach gminnych przedstawiają tabele IV-1 i IV-2, natomiast procentowy udział siedlisk według województw – tabela IV-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek IV-1.

Tabela IV-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy gminne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy gminne)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %											
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Ogółem	**84 012**	**100,0**	**2,8**	**5,8**	**11,3**	**17,1**	**23,7**	**16,3**	**7,6**	**6,6**	**8,8**	**97,2**	**100,0**	
Bs	105	0,1	5,7	1,0	10,5	15,2	23,9	13,3	11,4	19,0		94,3	100,0	
Bśw	8 133	9,7	5,0	7,2	16,1	26,2	22,6	13,8	4,6	4,3	0,2	95,0	100,0	
Bw	424	0,5	5,4	9,2	14,6	16,3	28,4	16,0	9,4	0,7		94,6	100,0	
Bb	119	0,1	60,6		23,5	6,7	6,7	1,7		0,8		39,4	100,0	
BMśw	15 023	18,0	3,0	8,6	15,0	22,8	24,8	13,1	5,6	5,8	1,3	97,0	100,0	
BMw	1 954	2,3	4,1	12,4	20,8	22,9	20,1	11,2	6,8	0,7	1,0	95,9	100,0	
BMb	137	0,2	9,5	2,9	10,9	16,8	23,5	14,6	12,4	3,6	5,8	90,5	100,0	
LMśw	13 940	16,6	1,4	5,1	9,1	15,4	26,6	15,7	9,4	10,7	6,6	98,6	100,0	
LMw	2 406	2,9	4,0	8,4	20,5	21,8	22,5	12,7	2,9	2,4	4,8	96,0	100,0	
LMb	319	0,4	8,8	10,7	20,1	24,4	17,2	10,7	2,8	4,7	0,6	91,2	100,0	
Lśw	6 928	8,2	2,0	5,0	9,7	10,7	22,9	15,0	10,7	16,5	7,5	98,0	100,0	
Lw	1 780	2,1	4,1	5,5	11,6	13,8	18,9	20,4	8,4	9,3	8,0	95,9	100,0	
Ol	1 882	2,2	8,1	5,2	12,8	27,6	25,9	18,1	2,0	0,2	0,1	91,9	100,0	
OlJ	335	0,4	6,3	6,3	12,5	17,3	24,7	15,8	9,0	3,6	4,5	93,7	100,0	
Ł	1 111	1,3	5,2	11,8	6,5	5,8	18,8	12,4	5,7	30,9	2,9	94,8	100,0	
BMwyż	74	0,1	4,1	2,7	8,1	25,6	17,6	21,6	10,8	5,4	4,1	95,9	100,0	
LMwyż	1 459	1,7	2,9	2,6	10,8	14,0	18,5	24,3	9,5	7,2	10,2	97,1	100,0	
Lwyż	11 651	13,9	1,6	3,1	6,5	11,7	26,7	22,6	8,9	3,0	15,9	98,4	100,0	
OlJwyż	55	0,1	16,4	1,8	20,0	18,2	38,2	3,6			1,8	83,6	100,0	
Łwyż	120	0,1	5,8	10,0	46,6	26,7	6,7	1,7	1,7		0,8	94,2	100,0	
BWG														
BG	72	0,1	2,8		37,5	43,0					16,7	97,2	100,0	
BMG	514	0,6	2,7	14,0	14,0	19,6	15,6	4,3	5,6	1,2	23,0	97,3	100,0	
LMG	3 689	4,4	2,2	4,5	8,6	16,9	20,1	13,1	10,3	5,3	19,0	97,8	100,0	
LG	11 545	13,7	1,6	3,5	7,2	12,6	21,5	19,5	8,6	3,2	22,3	98,4	100,0	
OlJG	61	0,1	8,2	4,9	9,8	36,1	29,5	3,3	3,3		4,9	91,8	100,0	
ŁG	176	0,2	9,7	0,6	46,5	18,8	11,4	8,5	3,4		1,1	90,3	100,0	

Tabela IV-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy gminne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy gminne)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %											
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ogółem	**21 957,0**	**100,0**	**0,1**	**0,1**	**0,4**	**5,5**	**17,3**	**27,5**	**21,2**	**10,1**	**8,6**	**9,2**	**99,9**	**100,0**
Bs	16,5	0,1				3,0	14,5	26,1	17,6	15,2	23,6		100,0	100,0
Bśw	1 730,0	7,9	0,1		0,5	9,8	31,0	29,3	18,2	6,0	4,9	0,2	99,9	100,0
Bw	94,2	0,4	0,1		0,4	9,4	18,5	36,7	22,6	11,6	0,7		99,9	100,0
Bb	5,6		1,8			39,2	16,1	28,6	7,1	1,8	5,4		98,2	100,0
BMśw	3 598,7	16,4	0,1	0,1	0,6	9,1	26,4	30,9	17,3	7,3	6,8	1,4	99,9	100,0
BMw	395,5	1,8	0,1	0,1	1,3	13,6	28,1	27,1	17,4	9,9	1,1	1,3	99,9	100,0
BMb	26,4	0,1			0,4	8,0	13,6	24,6	20,8	23,5	5,7	3,4	100,0	100,0
LMśw	3 827,5	17,4	0,1	0,1	0,3	4,4	16,0	29,5	18,9	11,3	13,8	5,6	99,9	100,0
LMw	488,5	2,2	0,2	0,1	1,4	14,9	24,0	29,5	18,2	4,2	3,1	4,4	99,8	100,0
LMb	54,4	0,2			1,5	18,6	31,9	22,4	12,3	3,7	9,0	0,6	100,0	100,0
Lśw	1 915,7	8,7	0,1	0,2	0,3	3,9	10,1	25,2	18,1	13,4	22,3	6,4	99,9	100,0
Lw	451,8	2,1	0,2	0,1	0,4	6,4	13,7	21,8	26,9	11,8	12,4	6,3	99,8	100,0
Ol	394,5	1,8	0,3		1,1	9,8	29,9	32,6	22,3	3,4	0,4	0,2	99,7	100,0
OlJ	80,7	0,4	0,5		0,9	8,6	17,7	28,7	21,2	12,5	6,2	3,7	99,5	100,0
Ł	269,1	1,2	0,8	0,2	0,3	2,7	5,5	18,0	14,5	8,2	48,1	1,7	99,2	100,0
BMwyż	17,5	0,1				5,1	22,3	21,1	27,5	13,1	6,9	4,0	100,0	100,0
LMwyż	362,1	1,6	0,2	0,1	0,1	4,0	12,8	22,9	28,0	12,2	10,4	9,3	99,8	100,0
Lwyż	3 375,2	15,4	0,1	0,1	0,3	2,5	10,3	28,4	28,1	11,0	3,9	15,3	99,9	100,0
OlJwyż	10,0		1,0			15,0	23,0	50,0	8,0	1,0		2,0	99,0	100,0
Łwyż	17,8	0,1			4,5	37,1	40,4	12,4	2,8	2,8			100,0	100,0
BWG														
BG	12,1	0,1				31,4	37,2	0,8				30,6	100,0	100,0
BMG	116,8	0,5		0,3	0,3	6,2	26,5	21,2	6,5	8,6	1,9	28,5	100,0	100,0
LMG	1 106,2	5,0	0,1	0,2	0,1	3,1	15,4	23,1	17,4	13,5	6,6	20,5	99,9	100,0
LG	3 549,5	16,2	0,1	0,2		1,8	11,7	24,0	26,2	11,1	3,8	21,1	99,9	100,0
OlJG	12,8	0,1			0,8	4,7	37,5	38,3	3,9	10,9	0,8	3,1	100,0	100,0
ŁIG	27,9	0,1	0,4		0,4	44,2	19,4	13,6	15,1	5,4	0,4	1,1	99,6	100,0

Tabela IV-3. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu według województw – lasy gminne
(dawniej: Struktura powierzchniowa siedlisk według województw – lasy gminne)

Województwo	Typ siedliskowy lasu w % powierzchni																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Ol	OlJ	Ił	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OlJwyż	Ił wyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OlJG	ŁIG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Ogółem	**0,1**	**9,7**	**0,5**	**0,1**	**18,0**	**2,3**	**0,2**	**16,6**	**2,9**	**0,4**	**8,2**	**2,1**	**2,2**	**0,4**	**1,3**	**0,1**	**1,7**	**13,9**	**0,1**	**0,1**		**0,1**	**0,6**	**4,4**	**13,7**	**0,1**	**0,2**	**100,0**
Dolnośląskie		0,6			3,0	0,1		6,6	1,3		8,7	2,4	0,8	0,4	6,9	0,1	8,6	4,1		0,1		0,1	2,3	38,5	14,0	0,7	0,7	100,0
Kujawsko--pomorskie		18,2			43,1	0,3	0,6	17,6	2,2	0,3	7,6	1,4	3,4	0,8	4,2									0,3				100,0
Lubelskie		13,1			19,7	2,2		27,8	5,8		16,8	1,5	5,8			0,7	1,5	5,1										100,0
Lubuskie		32,7			26,9	0,5		18,4	1,5		9,5	6,0	1,5	0,5	2,5													100,0
Łódzkie		13,3	0,3		31,0	2,1	0,3	36,5	2,7		9,3	0,9	2,4	1,2														100,0
Małopolskie	0,1	1,0			4,5	1,0		1,0	0,8		1,6	1,1	0,5	0,1	0,9	0,3	3,4	17,6	0,1	0,1		0,6	3,0	6,7	54,7	0,1	0,8	100,0
Mazowieckie	0,4	30,9	0,4		30,3	2,5		17,4	4,1		5,8	2,9	4,1	0,4	0,4		0,4											100,0
Opolskie		5,4			20,1	0,7		11,4	3,4		19,4	9,4	0,7	1,3	1,3		8,1	7,4						4,0	7,4			100,0
Podkarpackie		9,3	0,9	0,3	17,4	4,1	0,1	13,0	3,6	0,5	2,8	0,5	1,8	0,1	0,2		0,2	32,0	0,1	0,4					12,6		0,1	100,0
Podlaskie		26,0		2,0	26,5	2,0	0,7	12,9	2,7	3,4	12,2	4,1	6,1	1,4														100,0
Pomorskie	0,6	7,3	0,6		18,3	1,2	0,3	41,3	4,6	0,6	21,3	1,5	1,5	0,3	0,6													100,0
Śląskie	0,3	9,3	2,5		17,0	7,7	0,5	15,3	7,4	0,3	7,1	8,0	0,8	0,3	0,3	0,5	2,7	4,9						1,9	13,2			100,0
Świętokrzyskie	0,8	27,8	0,8		26,8	4,1		13,8	1,6		1,6	0,8	2,4			0,8	11,4	7,3										100,0
Warmińsko--mazurskie		2,7			15,4	0,6	0,9	35,4	1,2	1,8	33,1	3,0	5,0	0,6	0,3													100,0
Wielkopolskie	0,7	17,5	0,2		29,3	1,0		27,3	1,7		13,5	3,3	2,4	1,0	2,1													100,0
Zachodniopomorskie		5,1	0,4		20,3	0,9	0,4	33,9	3,7	0,7	19,2	4,8	7,3	0,9	2,4													100,0

Rysunek IV-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – lasy gminne

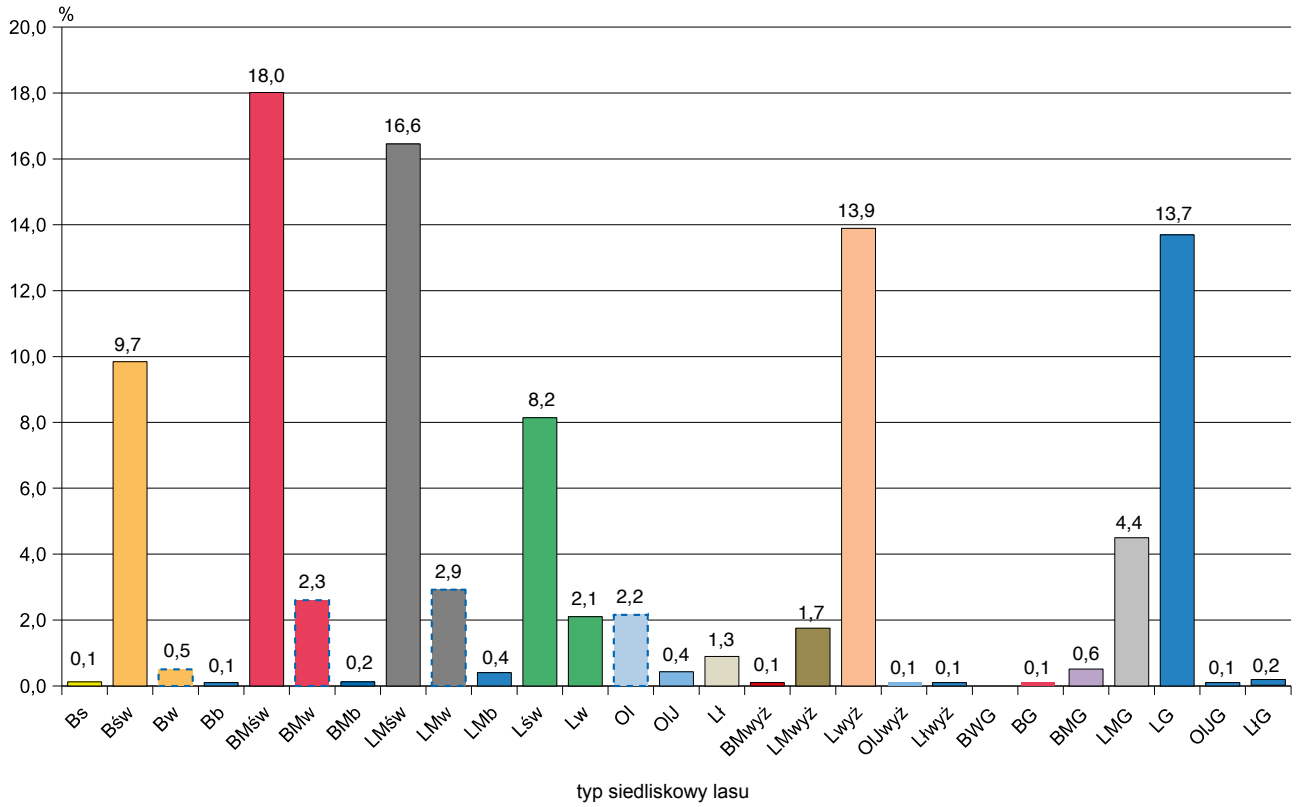

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw) zajmujące odpowiednio 18,0% oraz 16,6% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 31,7%, lasowe – 65,5%, olsowe – 2,8% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 65,0%, wyżynnych – 15,9%, a górskich – 19,1% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela IV-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela IV-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek IV-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 84 012 ha, w tym:

– leśna zalesiona	81 648 ha,	tj.	97,2%
– leśna niezalesiona	2 364 ha,	tj.	2,8%
	84 012 ha,	tj.	100,0%

Natomiast struktura powierzchni leśnej zalesionej według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	50 550 ha,	tj.	61,9%
– gatunki liściaste	31 098 ha,	tj.	38,1%
	81 648 ha,	tj.	100,0%

Struktura powierzchniowa w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	2 364	2,8
I i II klasa wieku (1–40 lat)	14 332	17,1
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	34 290	40,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	33 026	39,3
Razem	84 012	100,0

Tabela IV-4. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – lasy gminne
(dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy gminne)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość drzewostanów w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			prze-stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	P	**2 364**		**1 748**	**3 118**	**5 202**	**4 264**	**5 707**	**8 684**	**10 136**	**9 763**	**7 685**	**5 996**	**6 409**	**5 530**	**7 406**	**81 648**	**84 012**	**97,2**
Ogółem	**M**	**26,2**	**25,8**	**2,5**	**79,7**	**470,9**	**730,7**	**1 364,0**	**2 441,8**	**3 010,7**	**3 017,9**	**2 493,1**	**2 165,4**	**2 212,3**	**1 890,9**	**2 025,1**	**21 930,8**	**21 957,0**	**99,9**
	P	1 429		1 057	1 868	2 872	2 301	3 308	5 693	6 855	6 046	4 864	3 925	4 017	3 043	4 701	50 550	51 979	97,3
R-m iglaste	M	11,3	10,0	1,0	45,7	262,0	439,6	883,8	1 744,4	2 169,6	1 980,9	1 669,2	1 495,6	1 412,4	1 002,0	1 376,2	14 492,4	14 503,7	99,9
	P	1 186		920	1 638	2 312	1 936	2 704	4 882	5 948	5 039	3 518	2 431	2 578	2 623	1 846	38 375	39 561	97,0
So	M	7,3	4,1	0,9	44,5	246,7	386,7	691,6	1 439,8	1 805,8	1 546,9	1 107,5	799,8	823,8	833,0	445,3	10 176,4	10 183,7	99,9
	P	75		32	193	232	176	230	370	444	420	362	337	389	130	1 017	4 332	4 407	98,3
Św	M	1,0	3,0	0,1	1,2	12,3	31,9	62,2	120,0	162,5	165,8	149,4	145,3	170,7	60,7	329,9	1 415,0	1 416,0	99,9
	P	168		105	37	328	189	374	441	463	587	984	1 157	1 050	290	1 838	7 843	8 011	97,9
Jd	M	3,0	2,9			3,0	21,0	130,0	184,6	201,3	268,2	412,3	550,5	417,9	108,3	601,0	2 901,0	2 904,0	99,9
	P	935		691	1 250	2 330	1 963	2 399	2 991	3 281	3 717	2 821	2 071	2 392	2 487	2 705	31 098	32 033	97,1
R-m liściaste	M	14,9	15,8	1,5	34,0	208,9	291,1	480,2	697,4	841,1	1 037,0	823,9	669,8	799,9	888,9	648,9	7 438,4	7 453,3	99,8
	P	274		378	225	333	194	244	292	475	963	966	816	766	719	1 573	7 944	8 218	96,7
Bk	M	4,7	7,8	0,1	0,7	9,3	20,8	55,8	80,5	149,8	323,9	325,4	294,8	283,6	262,7	428,2	2 243,4	2 248,1	99,8
	P	430		185	438	578	387	435	634	868	814	804	752	1 199	1 634	382	9 110	9 540	95,5
Db	M	8,0	4,0	0,2	5,1	38,1	53,7	86,7	153,1	223,7	225,6	223,1	223,7	389,5	590,6	89,4	2 306,5	2 314,5	99,7
	P	1		4	17	37	38	95	169	230	167	62	37	58	21	124	1 059	1 060	99,9
Gb	M		0,9		0,4	3,0	4,3	17,3	31,3	49,4	40,6	15,1	10,8	17,8	6,2	23,4	220,5	220,5	100,0
	P	13		43	259	717	647	788	890	854	934	469	168	168	9	348	6 294	6 307	99,8
Brz	M		1,4	0,4	11,2	70,2	96,9	149,9	199,4	202,6	218,8	120,4	41,7	41,7	1,6	61,1	1 217,3	1 217,3	100,0
	P	207		79	274	453	514	652	818	678	612	402	194	103	21	164	4 964	5 171	96,0
Ol	M	2,0	1,1	0,8	15,5	60,5	83,7	131,6	187,6	171,0	163,4	108,3	65,6	36,5	7,2	28,4	1 061,2	1 063,2	99,8
	P	10			1	28	6	23	52	61	39	34	34	6	41	40	365	375	97,3
Tp	M	0,2				5,2	1,4	5,6	14,8	17,2	12,3	8,2	9,9	2,2	10,7	6,6	94,1	94,3	99,8
	P			2	36	184	177	162	136	115	188	84	70	92	42	74	1 362	1 362	100,0
Os	M		0,6		1,1	22,6	30,3	33,3	30,7	27,4	52,4	23,4	23,3	28,6	9,9	11,8	295,4	295,4	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji według stanu na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej w lasach gminnych wynosi 21 957,0 tys. m³. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele IV-4 i IV-6.

Z danych tych wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	21 930,8 tys. m³,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	26,2 tys. m³,	tj.	0,1%
	21 957,0 tys. m³,	tj.	100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	14 492,4 tys. m³,	tj.	66,1%
– gatunki liściaste	7 438,4 tys. m³,	tj.	33,9%
	21 930,8 tys. m³,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m³	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	26,2	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	25,8	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 283,8	5,9
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	9 834,4	44,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	10 786,8	49,1
Razem	21 957,0	100,0

Tabela IV-5. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – lasy gminne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy gminne)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**2 364**	**4 866**	**9 466**	**14 391**	**19 899**	**13 681**	**6 409**	**5 530**	**7 406**	**81 648**	**84 012**	**100,0**
	%	**2,8**	**5,8**	**11,3**	**17,1**	**23,7**	**16,3**	**7,6**	**6,6**	**8,8**	**97,2**	**100,0**	
R-m iglaste	P	1 429	2 925	5 173	9 001	12 901	8 789	4 017	3 043	4 701	50 550	51 979	61,8
	%	2,7	5,6	10,0	17,3	24,9	16,9	7,7	5,9	9,0	97,3	100,0	
So	P	1 186	2 558	4 248	7 586	10 987	5 949	2 578	2 623	1 846	38 375	39 561	47,1
	%	3,0	6,5	10,7	19,2	27,8	15,0	6,5	6,6	4,7	97,0	100,0	
Św	P	75	225	408	600	864	699	389	130	1 017	4 332	4 407	5,2
	%	1,7	5,1	9,3	13,6	19,6	15,9	8,8	2,9	23,1	98,3	100,0	
Jd	P	168	142	517	815	1 050	2 141	1 050	290	1 838	7 843	8 011	9,5
	%	2,1	1,8	6,5	10,2	13,1	26,7	13,1	3,6	22,9	97,9	100,0	
R-m liściaste	P	935	1 941	4 293	5 390	6 998	4 892	2 392	2 487	2 705	31 098	32 033	38,2
	%	2,9	6,1	13,4	16,8	21,8	15,3	7,5	7,8	8,4	97,1	100,0	
Bk	P	274	603	527	536	1 438	1 782	766	719	1 573	7 944	8 218	9,8
	%	3,3	7,3	6,4	6,5	17,5	21,8	9,3	8,8	19,1	96,7	100,0	
Db	P	430	623	965	1 069	1 682	1 556	1 199	1 634	382	9 110	9 540	11,4
	%	4,5	6,5	10,1	11,2	17,7	16,3	12,6	17,1	4,0	95,5	100,0	
Gb	P	1	21	75	264	397	99	58	21	124	1 059	1 060	1,3
	%	0,1	2,0	7,1	24,9	37,4	9,3	5,5	2,0	11,7	99,9	100,0	
Brz	P	13	302	1 364	1 678	1 788	637	168	9	348	6 294	6 307	7,5
	%	0,2	4,8	21,6	26,6	28,4	10,1	2,7	0,1	5,5	99,8	100,0	
Ol	P	207	353	967	1 470	1 290	596	103	21	164	4 964	5 171	6,2
	%	4,0	6,8	18,7	28,5	24,9	11,5	2,0	0,4	3,2	96,0	100,0	
Tp	P	10	1	34	75	100	68	6	41	40	365	375	0,4
	%	2,7	0,3	9,1	20,0	26,6	18,1	1,6	10,9	10,7	97,3	100,0	
Os	P		38	361	298	303	154	92	42	74	1 362	1 362	1,6
	%		2,8	26,5	21,9	22,2	11,3	6,8	3,1	5,4	100,0	100,0	

Rysunek IV-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – lasy gminne

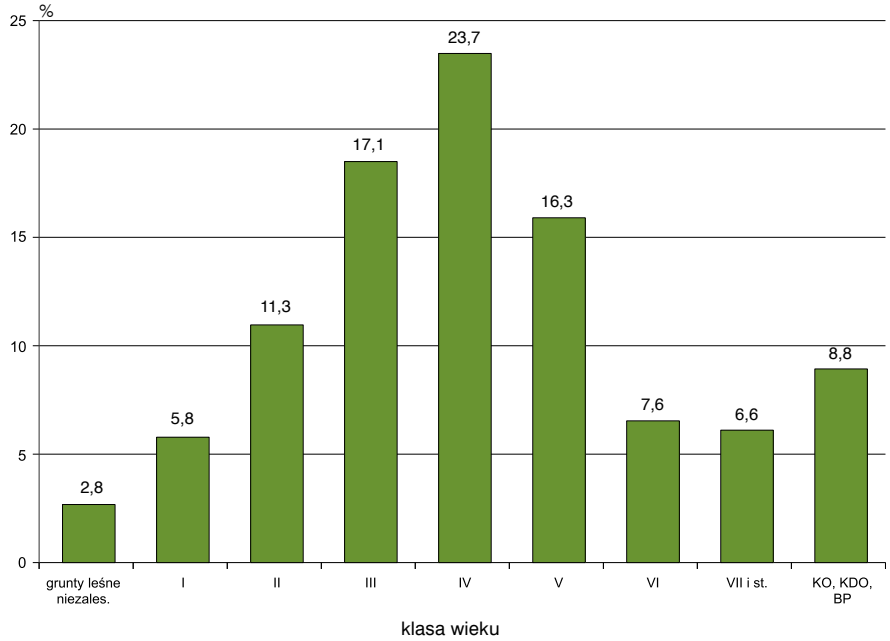

Tabela IV-6. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy gminne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy gminne)

Gatunek panujący		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	M	**26,2**	**25,8**	**82,2**	**1 201,6**	**3 805,8**	**6 028,6**	**4 658,5**	**2 212,3**	**1 890,9**	**2 025,1**	**21 930,8**	**21 957,0**	**100,0**
Ogółem	**%**	**0,1**	**0,1**	**0,4**	**5,5**	**17,3**	**27,5**	**21,2**	**10,1**	**8,6**	**9,2**	**99,9**	**100,0**	
R-m	M	11,3	10,0	46,7	701,6	2 628,2	4 150,5	3 164,8	1 412,4	1 002,0	1 376,2	14 492,4	14 503,7	66,3
iglaste	%	0,1	0,1	0,3	4,8	18,1	28,6	21,8	9,7	6,9	9,5	99,9	100,0	
	M	7,3	4,1	45,4	633,4	2 131,4	3 352,7	1 907,3	823,8	833,0	445,3	10 176,4	10 183,7	46,7
So	%	0,1		0,4	6,2	20,9	33,0	18,7	8,1	8,2	4,4	99,9	100,0	
	M	1,0	3,0	1,3	44,2	182,2	328,3	294,7	170,7	60,7	329,9	1415,0	1 416,0	6,4
Św	%	0,1	0,2	0,1	3,1	12,9	23,2	20,8	12,1	4,3	23,2	99,9	100,0	
	M	3,0	2,9		24,0	314,6	469,5	962,8	417,9	108,3	601,0	2 901,0	2 904,0	13,2
Jd	%	0,1	0,1		0,8	10,8	16,2	33,2	14,4	3,7	20,7	99,9	100,0	
R-m	M	14,9	15,8	35,5	500,0	1 177,6	1 878,1	1 493,7	799,9	888,9	648,9	7 438,4	7 453,3	33,7
liściaste	%	0,2	0,2	0,5	6,7	15,8	25,2	20,0	10,7	11,9	8,7	99,7	100,0	
	M	4,7	7,8	0,8	30,1	136,3	473,7	620,2	283,6	262,7	428,2	2 243,4	2 248,1	10,2
Bk	%	0,2	0,3		1,3	6,1	21,1	27,7	12,6	11,7	19,0	99,8	100,0	
	M	8,0	4,0	5,3	91,8	239,8	449,3	446,8	389,5	590,6	89,4	2 306,5	2 314,5	10,5
Db	%	0,3	0,2	0,2	4,0	10,4	19,4	19,3	16,8	25,5	3,9	99,7	100,0	
	M		0,9	0,4	7,3	48,6	90,0	25,9	17,8	6,2	23,4	220,5	220,5	1,0
Gb	%		0,4		3,3	22,0	41,1	11,7	8,1	2,8	10,6	100,0	100,0	
	M		1,4	11,6	167,1	349,3	421,4	162,1	41,7	1,6	61,1	1 217,3	1 217,3	5,5
Brz	%		0,1	1,0	13,7	28,7	34,7	13,3	3,4	0,1	5,0	100,0	100,0	
	M	2,0	1,1	16,3	144,2	319,2	334,4	173,9	36,5	7,2	28,4	1 061,2	1 063,2	4,8
Ol	%	0,2	0,1	1,5	13,6	30,0	31,4	16,4	3,4	0,7	2,7	99,8	100,0	
	M	0,2			6,6	20,4	29,5	18,1	2,2	10,7	6,6	94,1	94,3	0,4
Tp	%	0,2			7,0	21,6	31,4	19,2	2,3	11,3	7,0	99,8	100,0	
	M		0,6	1,1	52,9	64,0	79,8	46,7	28,6	9,9	11,8	295,4	295,4	1,3
Os	%		0,2	0,4	17,9	21,7	26,9	15,8	9,7	3,4	4,0	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach gminnych, co obrazuje tabela IV-7, wynosi 71 lat.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (85 lat) oraz bukowe (81 lat), natomiast najniższy – drzewostany olchowe (56 lat) i brzozowe (57 lat). O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (69 lat), które zajmują 47,0% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Tabela IV-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości.

Tabela IV-7. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – lasy gminne
(dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – lasy gminne)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m³	%	m³/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**81 648**	**100,0**	**21 930,8**	**100,0**	**269**	**71**
So	38 375	47,0	10 176,4	46,5	265	69
Św	4 332	5,3	1 415,0	6,5	327	76
Jd	7 843	9,6	2 901,0	13,2	370	85
Bk	7 944	9,7	2 243,4	10,2	283	81
Db	9 110	11,2	2 306,5	10,5	253	80
Gb	1 059	1,3	220,5	1,0	208	67
Brz	6 294	7,7	1 217,3	5,6	193	57
Ol	4 964	6,1	1 061,2	4,8	214	56
Tp	365	0,4	94,1	0,4	258	73
Os	1 362	1,7	295,4	1,3	217	61

Tabela IV-8. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy gminne
(dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – lasy gminne)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**11**	**17**	**127**	**264**	**303**	**341**	**345**	**342**	**273**	**269**	**261**
So	6	18	149	281	305	321	320	318	241	265	257
Św	13	6	109	303	380	422	438	469	324	327	321
Jd	18		46	386	447	450	398	373	327	370	362
Bk	17	1	57	254	329	349	370	365	272	283	274
Db	19	8	95	224	267	287	325	361	234	253	243
Gb		19	97	184	227	263	306	297	189	208	208
Brz		38	122	208	236	254	248	179	176	193	193
Ol	10	46	149	217	259	292	353	338	173	214	206
Tp	20	45	192	272	296	266	367	262	166	258	252
Os		29	146	214	263	302	311	237	160	217	216

Rysunek IV-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – lasy gminne

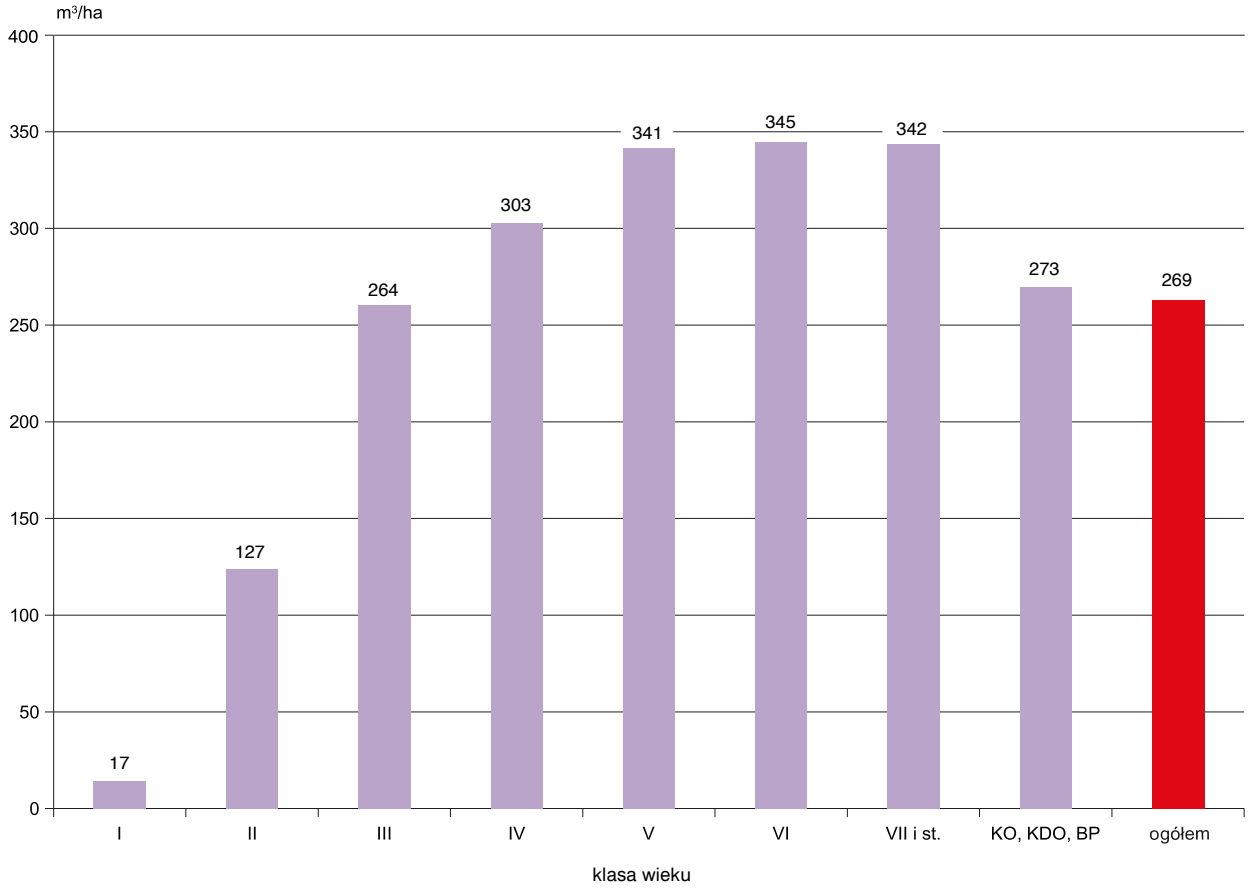

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m³/ha grubizny na powierzchni zalesionej według gatunków panujących i klas wieku przedstawia tabela IV-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku zobrazowano na rysunku IV-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach gminnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 269 m³/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 261 m³/ha.

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela IV-9 (dodatkowo rysunek IV-4). Większy niż przeciętny w lasach gminnych (39,3%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: pomorskim – 55,1%, zachodniopomorskim – 52,0%, dolnośląskim – 48,4% i małopolskim – 44,9%. Nieco większy niż przeciętny w lasach gminnych udział tych drzewostanów zarejestrowano także w województwach: opolskim – 45,7%, lubuskim – 43,3% i warmińsko-mazurskim – 41,0%. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 20,2%, świętokrzyskim – 21,6% i lubelskim – 24,1%.

Tabela IV-9. Powierzchnia lasów według klas wieku i województw – lasy gminne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według województw – lasy gminne)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**2 364**	**4 866**	**9 466**	**14 391**	**19 899**	**13 681**	**6 409**	**5 530**	**7 406**	**81 648**	**84 012**	**100,0**
Razem	**%**	**2,8**	**5,8**	**11,3**	**17,1**	**23,7**	**16,3**	**7,6**	**6,6**	**8,8**	**97,2**	**100,0**	
	P	248	392	741	1 037	1 230	1 116	753	748	826	6 843	7 091	8,4
Dolnośląskie	%	3,5	5,5	10,4	14,6	17,6	15,7	10,6	10,5	11,6	96,5	100,0	
Kujawsko-	P	136	332	409	591	732	632	258	390	87	3 431	3 567	4,2
-pomorskie	%	3,8	9,3	11,5	16,6	20,6	17,7	7,2	10,9	2,4	96,2	100,0	
	P	39	104	163	336	398	210	44	8	68	1 331	1 370	1,6
Lubelskie	%	2,8	7,6	11,9	24,5	29,1	15,3	3,2	0,6	5,0	97,2	100,0	
	P	70	142	128	489	309	291	184	344	50	1 937	2 007	2,4
Lubuskie	%	3,5	7,1	6,4	24,3	15,4	14,5	9,2	17,1	2,5	96,5	100,0	
	P	75	170	358	725	768	363	489	234	135	3 242	3 317	3,9
Łódzkie	%	2,3	5,1	10,8	21,9	23,1	10,9	14,7	7,1	4,1	97,7	100,0	
	P	330	458	990	2 095	2 599	1 755	869	428	2 214	11 408	11 738	14,0
Małopolskie	%	2,8	3,9	8,4	17,8	22,2	15,0	7,4	3,6	18,9	97,2	100,0	
	P	94	139	267	545	703	403	97	69	97	2 320	2 414	2,9
Mazowieckie	%	3,9	5,8	11,1	22,6	29,1	16,7	4,0	2,8	4,0	96,1	100,0	
	P	38	59	234	179	302	229	134	156	164	1 457	1 495	1,8
Opolskie	%	2,5	3,9	15,6	12,1	20,2	15,3	9,0	10,4	11,0	97,5	100,0	
	P	614	1 869	3 850	4 104	7 046	5 206	1 930	412	2 706	27 123	27 737	33,1
Podkarpackie	%	2,2	6,7	13,9	14,8	25,3	18,8	7,0	1,5	9,8	97,8	100,0	
	P	91	76	229	388	391	165	54	49	29	1 381	1 472	1,8
Podlaskie	%	6,2	5,2	15,6	26,4	26,4	11,2	3,7	3,3	2,0	93,8	100,0	
	P	99	151	233	419	575	604	282	780	151	3 195	3 294	3,9
Pomorskie	%	3,0	4,6	7,1	12,7	17,5	18,3	8,6	23,6	4,6	97,0	100,0	
	P	155	226	413	871	780	607	261	99	225	3 482	3 637	4,3
Śląskie	%	4,3	6,2	11,4	23,9	21,4	16,7	7,2	2,7	6,2	95,7	100,0	
	P	55	107	196	296	309	147	17	8	92	1 172	1 227	1,5
Świętokrzyskie	%	4,4	8,7	16,0	24,1	25,2	12,0	1,4	0,7	7,5	95,6	100,0	
Warmińsko-	P	111	235	344	436	867	415	210	560	200	3 267	3 378	4,0
-mazurskie	%	3,3	7,0	10,2	12,9	25,6	12,3	6,2	16,6	5,9	96,7	100,0	
	P	125	282	550	1 292	1 866	728	326	463	90	5 597	5 722	6,8
Wielkopolskie	%	2,2	4,9	9,6	22,6	32,6	12,7	5,7	8,1	1,6	97,8	100,0	
Zachodnio-	P	84	124	361	588	1 024	810	501	782	272	4 462	4 546	5,4
pomorskie	%	1,8	2,7	7,9	12,9	22,7	17,8	11,0	17,2	6,0	98,2	100,0	

Rysunek IV-4. Powierzchnia lasów według województw (w ha) – lasy gminne

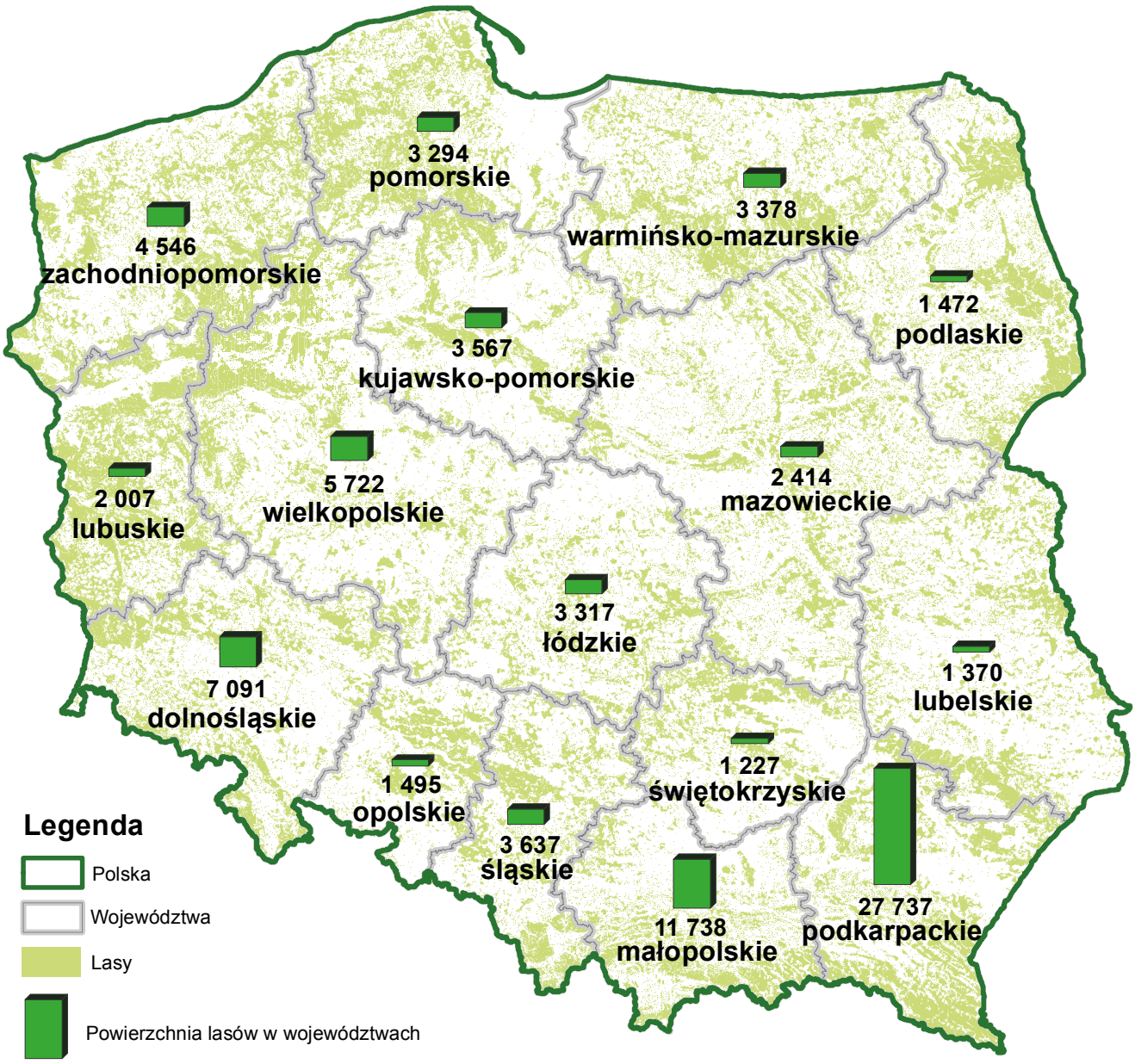

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według województw przedstawia tabela IV-10, a wielkość zasobów drzewnych według województw obrazuje dodatkowo rysunek IV-5. Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami od 27,5% do 65,4% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 49,1%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 27,5%, świętokrzyskim – 29,9%, lubelskim – 31,5% i wielkopolskim – 32,1%; największy zaś w województwach: pomorskim – 65,4%, dolnośląskim – 61,7% i zachodniopomorskim – 60,1%.

Tabela IV-10. Miąższość drzewostanów według klas wieku i województw – lasy gminne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według województw – lasy gminne)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**26,2**	**25,8**	**82,2**	**1 201,6**	**3 805,8**	**6 028,6**	**4 658,5**	**2 212,3**	**1 890,9**	**2 025,1**	**21 930,8**	**21 957,0**	**100,0**
	%	**0,1**	**0,1**	**0,4**	**5,5**	**17,3**	**27,5**	**21,2**	**10,1**	**8,6**	**9,2**	**99,9**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	4,3	2,6	3,7	83,7	261,9	367,8	378,9	270,0	268,7	242,7	1 880,0	1 884,3	8,6
	%	0,2	0,1	0,2	4,4	13,9	19,5	20,2	14,3	14,3	12,9	99,8	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M	1,0	0,5	3,9	52,5	160,4	214,1	214,3	87,2	106,9	19,6	859,4	860,4	3,9
	%	0,1	0,1	0,5	6,1	18,6	24,9	24,9	10,1	12,4	2,3	99,9	100,0	
Lubelskie	M	0,3		2,3	20,9	82,0	108,2	62,9	15,3	3,0	16,8	311,4	311,7	1,4
	%	0,1		0,7	6,7	26,3	34,7	20,2	4,9	1,0	5,4	99,9	100,0	
Lubuskie	M	1,9	0,3	0,7	20,4	119,1	95,8	88,2	56,0	107,6	10,6	498,7	500,6	2,3
	%	0,4	0,1	0,1	4,1	23,8	19,1	17,6	11,2	21,5	2,1	99,6	100,0	
Łódzkie	M	0,5		3,0	47,9	195,6	218,5	115,4	157,7	70,3	34,5	842,9	843,4	3,8
	%	0,1		0,4	5,7	23,2	25,8	13,7	18,7	8,3	4,1	99,9	100,0	
Małopolskie	M	3,3	4,7	2,3	93,8	595,6	902,1	722,5	346,6	153,1	634,1	3 454,8	3 458,1	15,8
	%	0,2	0,1		2,7	17,2	26,2	20,9	10,0	4,4	18,3	99,8	100,0	
Mazowieckie	M	0,7		2,4	35,4	129,3	185,2	123,8	31,7	21,9	24,1	553,8	554,5	2,5
	%	0,1		0,4	6,4	23,3	33,6	22,3	5,7	3,9	4,3	99,9	100,0	
Opolskie	M	0,4	1,2	0,8	27,1	52,5	107,5	83,3	49,3	56,2	41,5	419,4	419,8	1,9
	%	0,1	0,3	0,2	6,5	12,5	25,6	19,8	11,7	13,4	9,9	99,9	100,0	
Podkarpackie	M	3,8	7,5	44,2	529,6	1 054,7	2 094,5	1 760,4	634,8	129,1	753,2	7 008,0	7 011,8	32,0
	%	0,1	0,1	0,6	7,6	15,0	29,9	25,1	9,1	1,8	10,7	99,9	100,0	
Podlaskie	M	1,5	0,1	2,0	29,6	101,3	119,4	55,7	17,0	16,6	7,1	348,8	350,3	1,6
	%	0,4		0,6	8,4	28,9	34,2	15,9	4,9	4,7	2,0	99,6	100,0	
Pomorskie	M	2,5	2,4	1,5	31,3	113,3	173,0	202,5	103,3	275,1	33,9	936,3	938,8	4,3
	%	0,3	0,3	0,2	3,3	12,1	18,4	21,6	11,0	29,2	3,6	99,7	100,0	
Śląskie	M	0,8	1,9	3,0	50,3	219,7	226,5	183,6	88,6	39,8	49,5	862,9	863,7	3,9
	%	0,1	0,2	0,3	5,8	25,4	26,3	21,3	10,3	4,6	5,7	99,9	100,0	
Świętokrzyskie	M	0,2		2,2	20,6	69,9	82,9	45,2	4,9	1,8	23,2	250,7	250,9	1,1
	%	0,1		0,9	8,2	27,9	33,0	18,0	2,0	0,7	9,2	99,9	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M	1,0	2,1	3,4	36,0	116,7	279,2	152,5	78,9	212,0	53,0	933,8	934,8	4,3
	%	0,1	0,2	0,4	3,9	12,5	29,8	16,3	8,4	22,7	5,7	99,9	100,0	
Wielkopolskie	M	3,3	1,6	5,4	76,7	370,0	550,5	211,3	98,7	143,2	20,3	1 477,7	1 481,0	6,7
	%	0,2	0,1	0,4	5,2	25,0	37,0	14,3	6,7	9,7	1,4	99,8	100,0	
Zachodniopomorskie	M	0,7	0,9	1,4	45,8	163,8	303,4	258,0	172,3	285,6	61,0	1 292,2	1 292,9	5,9
	%	0,1	0,1	0,1	3,5	12,7	23,4	20,0	13,3	22,1	4,7	99,9	100,0	

Rysunek IV-5. Miąższość drzewostanów według województw (w tys. m³) – lasy gminne

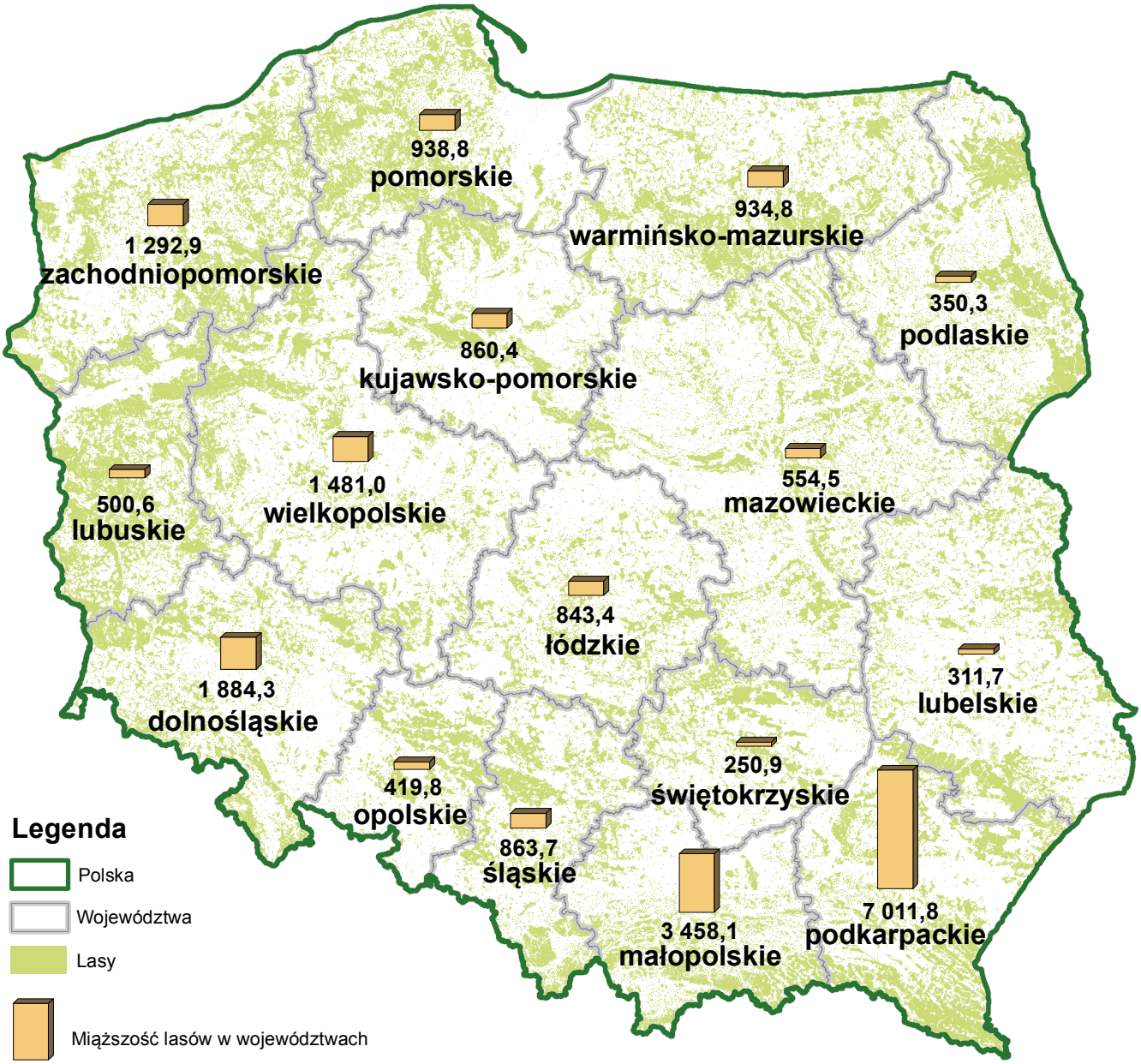

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela IV-11. Największy powierzchniowy udział drzewostanów z gatunkami panującymi: Św, Jd, Bk, czyli gatunkami o największych zasobnościach, występuje głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie największy udział tych gatunków (tabela IV-11) występuje w województwach: małopolskim – 62,8% i dolnośląskim – 39,6%. Bliski średniego w kraju (24,5%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwie podkarpackim. W pozostałych województwach udział ten jest znacznie niższy i waha

Tabela IV-11. Powierzchnia lasów według gatunków panujących i województw – lasy gminne
(dawniej: Struktura powierzchniowa gatunków panujących według województw – lasy gminne)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**39 561**	**4 407**	**8 011**	**8 218**	**9 540**	**1 060**	**6 307**	**5 171**	**375**	**1 362**	**84 012**	**100,0**
Ogółem	**%**	**47,1**	**5,2**	**9,5**	**9,8**	**11,4**	**1,3**	**7,5**	**6,2**	**0,4**	**1,6**	**100,0**	
	P	766	2 218	30	557	2 194	29	646	383	44	224	7 091	8,4
Dolnośląskie	%	10,8	31,3	0,4	7,9	30,9	0,4	9,1	5,4	0,6	3,2	100,0	
Kujawsko-	P	2 653	11		23	335	6	204	213	84	38	3 567	4,2
-pomorskie	%	74,3	0,3		0,6	9,4	0,2	5,7	6,0	2,4	1,1	100,0	
	P	718	8	17	28	213	59	123	154	2	48	1 370	1,6
Lubelskie	%	52,5	0,6	1,3	2,0	15,5	4,3	9,0	11,2	0,1	3,5	100,0	
	P	1 392	8		15	362	2	135	66	6	21	2 007	2,4
Lubuskie	%	69,5	0,4		0,7	18,0	0,1	6,7	3,3	0,3	1,0	100,0	
	P	1 974	19	5	35	647	13	443	156	1	24	3 317	3,9
Łódzkie	%	59,5	0,5	0,2	1,1	19,5	0,4	13,4	4,7		0,7	100,0	
	P	2 069	1 326	3 874	2 186	1 089	148	420	467	24	135	11 738	14,0
Małopolskie	%	17,6	11,3	32,9	18,6	9,3	1,3	3,6	4,0	0,2	1,2	100,0	
	P	1 770	4	2	1	172	9	208	213	5	30	2 414	2,9
Mazowieckie	%	73,4	0,2	0,1		7,1	0,4	8,6	8,8	0,2	1,2	100,0	
	P	671	61		127	402	1	84	80	11	58	1 495	1,8
Opolskie	%	44,9	4,1		8,5	26,8	0,1	5,6	5,4	0,7	3,9	100,0	
	P	14 236	253	3 982	3 474	1 508	624	1 511	1 725	21	403	27 737	33,1
Podkarpackie	%	51,4	0,9	14,4	12,5	5,4	2,2	5,4	6,2	0,1	1,5	100,0	
	P	881	42			131	36	182	180	4	16	1 472	1,8
Podlaskie	%	60,4	2,9			8,7	2,4	12,0	12,3	0,1	1,2	100,0	
	P	1 973	51	1	551	306	12	246	134	1	19	3 294	3,9
Pomorskie	%	60,0	1,5		16,7	9,3	0,3	7,5	4,1		0,6	100,0	
	P	1 705	166	69	339	435	28	667	154	22	52	3 637	4,3
Śląskie	%	46,9	4,6	1,9	9,3	12,0	0,8	18,3	4,2	0,6	1,4	100,0	
	P	913	4	21	24	99	6	99	47	1	13	1 227	1,5
Świętokrzyskie	%	74,3	0,3	1,7	2,0	8,1	0,5	8,1	3,8	0,1	1,1	100,0	
Warmińsko-	P	1 763	139	1	320	386	17	363	312	10	67	3 378	4,0
-mazurskie	%	52,3	4,1		9,5	11,4	0,5	10,7	9,2	0,3	2,0	100,0	
	P	3 801	18	2	67	614	19	630	302	102	167	5 722	6,8
Wielkopolskie	%	66,5	0,3		1,1	10,7	0,3	11,0	5,3	1,8	3,0	100,0	
Zachodnio-	P	2 276	79	7	471	647	51	346	585	37	47	4 546	5,4
pomorskie	%	50,2	1,7	0,2	10,3	14,2	1,1	7,6	12,9	0,8	1,0	100,0	

się od 0,3% w województwie mazowieckim do 18,2% w województwie pomorskim. Drzewostany o niższych zasobnościach z panującymi So, Db i Brz występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 66,0% ogólnej powierzchni lasów gminnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących oraz województw (tabela IV-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela IV-11).

Tabela IV-12. Miąższość drzewostanów według gatunków panujących i województw – lasy gminne
(dawniej: Struktura miąższościowa gatunków panujących według województw – lasy gminne)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	M	**10 183,7**	**1 416,0**	**2 904,0**	**2 248,1**	**2 314,5**	**220,5**	**1 217,3**	**1 063,2**	**94,3**	**295,4**	**21 957,0**	**100,0**
Ogółem	**%**	**46,7**	**6,4**	**13,2**	**10,2**	**10,5**	**1,0**	**5,5**	**4,8**	**0,4**	**1,3**	**100,0**	
	M	200,3	792,5	4,9	114,0	504,4	7,9	118,9	82,0	8,1	51,3	1 884,3	8,6
Dolnośląskie	%	10,6	42,1	0,3	6,0	26,8	0,4	6,3	4,4	0,4	2,7	100,0	
Kujawsko-	M	688,6	1,5		3,0	58,6	1,7	30,8	44,8	21,5	9,9	860,4	3,9
-pomorskie	%	80,0	0,2		0,3	6,8	0,2	3,6	5,2	2,5	1,2	100,0	
	M	173,1	1,7	6,9	6,4	53,5	10,5	18,8	31,4	0,5	8,9	311,7	1,4
Lubelskie	%	55,4	0,5	2,2	2,1	17,2	3,4	6,0	10,1	0,2	2,9	100,0	
	M	343,6	2,4	0,1	2,8	95,4	0,5	29,9	19,9	1,4	4,6	500,6	2,3
Lubuskie	%	68,5	0,5		0,6	19,1	0,1	6,0	4,0	0,3	0,9	100,0	
	M	506,0	5,3	1,4	5,9	182,5	4,1	92,3	39,9	0,4	5,6	843,4	3,8
Łódzkie	%	60,1	0,6	0,2	0,7	21,6	0,5	10,9	4,7		0,7	100,0	
	M	523,6	376,7	1 466,9	563,1	305,4	30,3	80,3	78,9	5,5	27,4	3 458,1	15,8
Małopolskie	%	15,1	10,9	42,4	16,3	8,8	0,9	2,3	2,3	0,2	0,8	100,0	
	M	413,2	0,6	0,9	0,2	43,3	1,1	38,6	48,6	1,2	6,8	554,5	2,5
Mazowieckie	%	74,5	0,1	0,2		7,8	0,2	7,0	8,8	0,2	1,2	100,0	
	M	199,5	23,5		21,2	111,6	0,4	19,9	20,9	2,5	20,3	419,8	1,9
Opolskie	%	47,5	5,6		5,1	26,6	0,1	4,7	5,0	0,6	4,8	100,0	
	M	3 490,1	65,3	1 391,0	1 038,5	299,9	118,8	230,7	301,7	5,4	70,4	7 011,8	32,0
Podkarpackie	%	49,8	0,9	19,8	14,8	4,3	1,7	3,3	4,3	0,1	1,0	100,0	
	M	226,2	11,0			26,9	11,8	29,9	40,5	0,8	3,2	350,3	1,6
Podlaskie	%	64,6	3,1			7,7	3,4	8,5	11,6	0,2	0,9	100,0	
	M	579,9	16,5	0,6	164,0	80,4	2,9	57,4	32,4	0,5	4,2	938,8	4,3
Pomorskie	%	61,8	1,8		17,5	8,6	0,3	6,1	3,5		0,4	100,0	
	M	400,4	52,9	22,5	85,2	102,1	7,1	145,8	34,8	6,5	6,4	863,7	3,9
Śląskie	%	46,4	6,1	2,6	9,9	11,8	0,8	16,9	4,0	0,8	0,7	100,0	
	M	196,0	0,6	6,0	4,9	16,1	1,5	14,5	8,8	0,2	2,3	250,9	1,1
Świętokrzyskie	%	78,1	0,2	2,4	2,0	6,4	0,6	5,8	3,5	0,1	0,9	100,0	
Warmińsko-	M	545,5	34,6	0,5	92,2	81,2	4,3	86,1	70,9	2,6	16,9	934,8	4,3
-mazurskie	%	58,2	3,7	0,1	9,9	8,7	0,5	9,2	7,6	0,3	1,8	100,0	
	M	1 012,3	3,5	0,6	10,1	161,0	4,9	144,2	70,8	28,2	45,4	1 481,0	6,7
Wielkopolskie	%	68,4	0,2		0,7	10,9	0,3	9,7	4,8	1,9	3,1	100,0	
Zachodnio-	M	685,4	27,4	1,7	136,6	192,2	12,7	79,2	136,9	9,0	11,8	1 292,9	5,9
pomorskie	%	53,0	2,1	0,1	10,6	14,9	1,0	6,1	10,6	0,7	0,9	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela IV-13. Waha się on od 58 do 86 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: pomorskim – 86 lat i zachodniopomorskim – 84 lata, natomiast najniższym w województwach: świętokrzyskim – 58 lat, podlaskim – 61 lat i lubelskim — 62 lata.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawiono w tabeli IV-13. Największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 303 m³/ha, pomorskiego – 293 m³/ha i zachodniopomorskiego – 290 m³/ha.

Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (269 m³/ha) wykazują także drzewostany województw: dolnośląskiego – 275 m³/ha, warmińsko-mazurskiego – 286 m³/ha oraz opolskiego – 288 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: świętokrzyskiego – 214 m³/ha, lubelskiego – 234 m³/ha oraz mazowieckiego – 239 m³/ha.

Przeciętną zasobność w lasach gminnych według województw przedstawia dodatkowo rysunek IV-6.

Tabela IV-13. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według województw – lasy gminne

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność w m³/ha
1	2	3
Ogółem	**71**	**269**
Dolnośląskie	78	275
Kujawsko-pomorskie	71	250
Lubelskie	62	234
Lubuskie	76	257
Łódzkie	72	260
Małopolskie	73	303
Mazowieckie	65	239
Opolskie	76	288
Podkarpackie	67	258
Podlaskie	61	253
Pomorskie	86	293
Śląskie	66	248
Świętokrzyskie	58	214
Warmińsko-mazurskie	77	286
Wielkopolskie	69	264
Zachodniopomorskie	84	290

Rysunek IV-6. Przeciętna zasobność drzewostanów według województw – lasy gminne

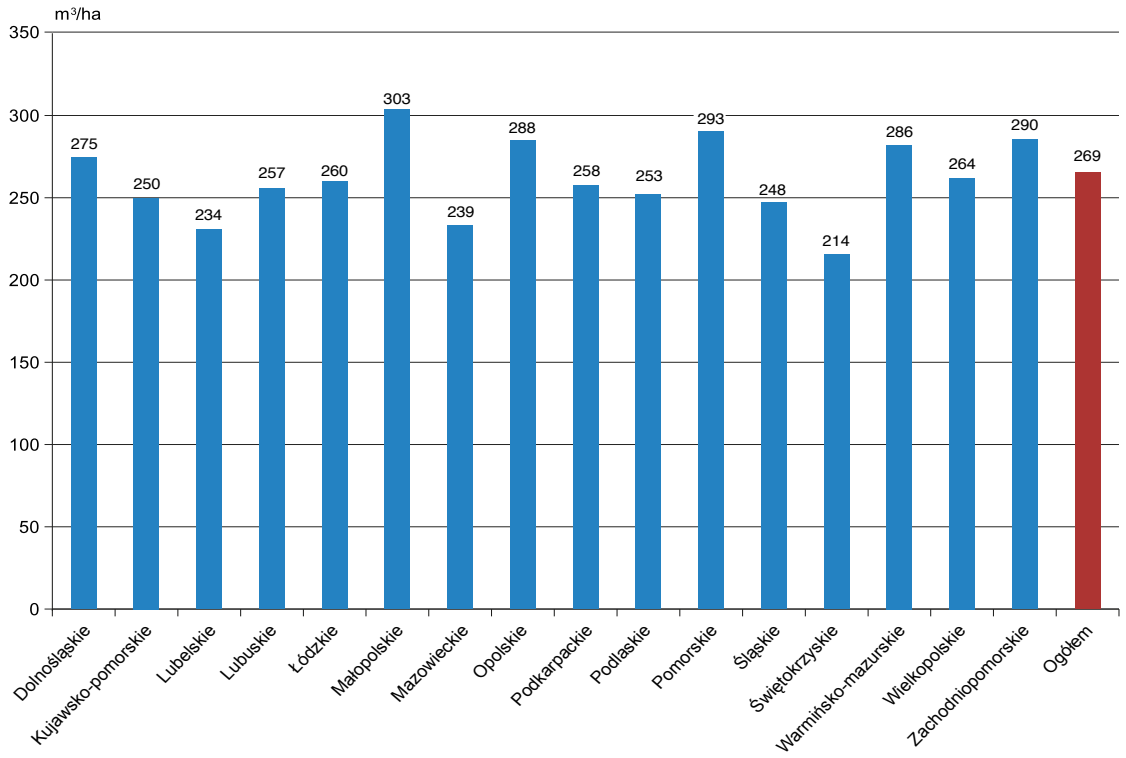

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela IV-14 przedstawia użytkowanie w lasach gminnych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela IV-14. Użytkowanie w lasach gminnych

Rok	Powierzchnia	Miąższość drzewostanów	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości
	tys. ha	tys. m^3			%
1	2	3	4	5	6
2011	84	b.d.	153	191	b.d.
2012	84	b.d.	126	158	b.d.
2013	84	b.d.	127	159	b.d.
2014	84	20 669	143	179	0,87
2015	84	20 895	131	164	0,78
2016	84	20 988	131	164	0,78
2017	84	21 639	127	159	0,73
2018	84	21 768	150	188	0,86
2019	84	21 802	152	190	0,87
2020	84	21 957	130	162	0,74

* Użytkowanie netto na brutto zostało przeliczone wskaźnikiem 1,25.

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W PARKACH NARODOWYCH

Powierzchnia lasów Skarbu Państwa w parkach narodowych w kraju według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 183 456 ha, co stanowi około 2,0% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2021). W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla lasów Skarbu Państwa w parkach narodowych o powierzchni 178 075 ha, co stanowi 97,1% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w parkach narodowych w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 132 219 ha (72,1%);
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 45 856 ha (25,0%).

W Banku Danych o Lasach nie została zgromadzona jedynie dokumentacja urządzeniowa dla Słowińskiego Parku Narodowego.

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały uzupełnione w BDL w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów Skarbu Państwa w parkach narodowych przedstawiają tabele V-1 i V-2, natomiast procentowy układ siedlisk według województw – tabela V-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek V-1.

Tabela V-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**183 456**	**100,0**	**1,9**	**0,6**	**5,7**	**12,9**	**17,3**	**16,7**	**16,9**	**26,0**	**2,0**	**98,1**	**100,0**
Bs	227	0,1	0,9	0,9	1,8	34,8	41,3	9,3	4,0	6,6	0,4	99,1	100,0
Bśw	18 845	10,3	0,2	0,3	4,0	12,5	27,3	22,6	18,2	14,6	0,3	99,8	100,0
Bw	1 114	0,6	1,1	0,4	4,0	12,8	18,7	24,9	13,5	24,6		98,9	100,0
Bb	928	0,5	0,9		2,0	1,9	8,0	12,8	4,2	68,0	2,2	99,1	100,0
BMśw	19 259	10,5	0,7	2,0	8,0	17,7	19,0	17,2	15,1	19,5	0,8	99,3	100,0
BMw	2 141	1,2	1,1	0,8	4,7	12,7	21,4	27,3	15,9	15,9	0,2	98,9	100,0
BMb	1 139	0,6	0,5		6,0	8,7	19,1	9,9	10,9	43,3	1,6	99,5	100,0
LMśw	16 747	9,1	0,7	1,5	10,8	13,5	13,8	16,7	15,8	25,5	1,7	99,3	100,0
LMw	2 176	1,2	3,6	1,2	9,8	23,7	22,0	14,5	4,7	18,7	1,8	96,4	100,0
LMb	6 830	3,7	3,2	0,1	4,0	18,4	35,3	15,4	12,8	10,1	0,7	96,8	100,0
Lśw	9 247	5,0	1,2	1,8	7,8	7,8	10,4	14,5	12,2	40,7	3,6	98,8	100,0
Lw	5 602	3,1	7,5		19,1	12,5	12,9	8,7	6,3	30,1	2,9	92,5	100,0
Ol	7 629	4,2	2,9	0,5	6,2	20,7	31,4	17,5	15,2	5,6		97,1	100,0
OlJ	3 503	1,9	7,4		9,6	9,0	10,5	18,8	22,1	17,1	5,5	92,6	100,0
Ił	126	0,1	2,4		6,3	7,1	23,0	21,4	3,2	36,6		97,6	100,0
BMwyż	244	0,1	0,8		1,2	2,9	16,4	22,1	19,7	35,7	1,2	99,2	100,0
LMwyż	2 777	1,5	0,1	0,2	1,6	2,2	10,4	29,6	27,2	27,0	1,7	99,9	100,0
Lwyż	7 680	4,2	1,0	0,2	2,9	2,2	11,5	24,0	21,0	35,8	1,4	99,0	100,0
OlJwyż	11				45,4	18,2	36,4					100,0	100,0
Iłwyż	3				66,7	33,3						100,0	100,0
BWG	5 529	3,0	0,9		2,7	41,4	11,5	4,9	4,7	32,5	1,4	99,1	100,0
BG	454	0,2	1,5		0,9	0,9	4,4	10,1	9,0	67,7	5,5	98,5	100,0
BMG	6 028	3,3	6,0	0,4	12,8	11,7	10,0	10,0	11,3	36,4	1,4	94,0	100,0
LMG	11 336	6,2	2,7	0,6	6,0	9,9	14,4	20,0	16,1	28,7	1,6	97,3	100,0
LG	53 384	29,2	1,7	0,1	1,9	10,1	14,7	15,0	22,1	31,1	3,3	98,3	100,0
OlJG	63		1,6		23,8	49,2	23,8	1,6				98,4	100,0
ŁIG	434	0,2	6,0	0,2	10,1	43,4	24,4	2,5	4,6	7,4	1,4	94,0	100,0

Tabela V-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %											
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ogółem	**61 825,5**	**100,0**		**0,1**		**1,8**	**8,7**	**15,8**	**19,3**	**20,5**	**31,9**	**1,9**	**100,0**	**100,0**
Bs	40,3	0,1				0,5	23,8	52,2	9,4	3,7	10,2	0,2	100,0	100,0
Bśw	5 986,0	9,7				1,4	10,0	27,6	25,1	19,8	15,8	0,3	100,0	100,0
Bw	373,2	0,6	0,1			2,3	10,5	15,7	27,7	15,0	28,7		99,9	100,0
Bb	171,2	0,3	0,1	0,1		1,2	1,6	5,5	12,6	4,5	73,1	1,3	99,9	100,0
BMśw	6 879,1	11,1		0,1	0,1	3,8	16,5	19,6	19,6	17,1	22,5	0,7	100,0	100,0
BMw	711,7	1,2	0,1	0,1	0,1	2,2	10,2	19,3	29,6	18,2	19,9	0,3	99,9	100,0
BMb	219,6	0,4				4,0	7,6	20,6	10,2	11,3	45,3	1,0	100,0	100,0
LMśw	6 353,6	10,3		0,1	0,1	3,9	11,1	14,1	18,9	19,4	31,2	1,2	100,0	100,0
LMw	606,7	1,0	0,2	0,1	0,2	5,2	19,4	21,6	16,2	5,5	29,4	2,2	99,8	100,0
LMb	1 018,8	1,6	0,2			2,6	18,3	36,7	15,7	12,8	12,7	1,0	99,8	100,0
Lśw	3 467,3	5,6		0,2		2,2	5,8	10,5	15,2	12,8	49,1	4,2	100,0	100,0
Lw	1 626,4	2,6	0,1	0,1		5,5	9,8	11,8	10,7	8,3	49,4	4,3	99,9	100,0
Ol	1 857,7	3,0	0,1		0,2	2,9	18,3	27,8	20,8	20,8	9,1		99,9	100,0
OlJ	1 243,5	2,0	0,1			2,5	7,0	8,8	21,4	29,7	23,1	7,4	99,9	100,0
Ł	35,7	0,1	0,3	0,8		2,0	7,3	23,8	24,6	4,2	36,7	0,3	99,7	100,0
BMwyż	110,1	0,2				0,5	1,5	14,8	18,7	20,0	43,1	1,4	100,0	100,0
LMwyż	1 238,2	2,0				0,4	1,3	9,9	28,9	27,6	31,1	0,8	100,0	100,0
Lwyż	3 256,3	5,3				0,9	1,4	10,0	23,9	22,7	40,2	0,9	100,0	100,0
OlJwyż	2,4					20,8	8,3	70,9					100,0	100,0
Łwyż	0,3					66,7	33,3						100,0	100,0
BWG	1 187,2	1,9				0,2	4,2	11,8	9,4	7,3	65,6	1,5	100,0	100,0
BG	121,1	0,2	0,1				0,6	3,8	14,0	9,8	66,5	5,2	99,9	100,0
BMG	1 273,0	2,1		0,3		2,2	7,8	16,3	17,8	19,6	35,3	0,7	100,0	100,0
LMG	4 163,8	6,7		0,1		1,2	6,3	15,9	24,4	19,3	31,4	1,4	100,0	100,0
LG	19 783,3	31,9		0,1		0,4	6,0	12,3	16,9	25,6	35,7	3,0	100,0	100,0
OlJG	8,6					8,1	46,5	41,9	3,5				100,0	100,0
ŁG	90,4	0,1	0,1	0,1		6,6	36,8	23,3	3,9	9,4	17,0	2,8	99,9	100,0

Tabela V-3. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych
(dawniej: Struktura powierzchniowa siedlisk według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Województwo	Typ siedliskowy lasu w % powierzchni																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Ol	OlJ	Ł	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OlJwyż	Łwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OlJG	ŁłG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Ogółem	**0,1**	**10,3**	**0,6**	**0,5**	**10,5**	**1,2**	**0,6**	**9,1**	**1,2**	**3,7**	**5,0**	**3,1**	**4,2**	**1,9**	**0,1**	**0,1**	**1,5**	**4,2**			**3,0**	**0,2**	**3,3**	**6,2**	**29,2**		**0,2**	**100,0**
Dolnośląskie																0,2	1,6	0,3				1,3	37,0	48,1	11,3		0,2	100,0
Kujawsko-pomorskie																												
Lubelskie		7,3	1,3	0,9	13,2	4,7	1,4	5,8	6,7	11,9	0,2	0,7	3,4	0,1		1,5	13,9	27,0										100,0
Lubuskie		17,4			33,9			24,7	0,2	0,4	19,1	0,2	3,9	0,2														100,0
Łódzkie								100,0																				100,0
Małopolskie													0,3					5,1			22,5	1,3	9,7	21,7	39,1		0,3	100,0
Mazowieckie	0,7	37,6	1,6		19,6	3,2		11,7	0,7		2,5	9,3	5,1	7,9	0,1													100,0
Opolskie																												
Podkarpackie					0,1													0,7						1,7	96,6	0,1	0,8	100,0
Podlaskie		5,8	1,5	2,4	13,0	1,7	2,2	17,0	2,8	14,8	10,4	8,9	15,7	3,8														100,0
Pomorskie	0,4	37,4	0,3	0,1	26,3	1,4	2,3	16,9	1,9	4,7	5,6	0,4	1,8	0,5														100,0
Śląskie																												
Świętokrzyskie																0,6	13,0	39,9	0,1					5,9	40,5			100,0
Warmińsko-mazurskie																												
Wielkopolskie		6,6			14,2			22,4		0,2	52,1	1,0	0,6	1,0	1,9													100,0
Zachodnio-pomorskie		12,7		0,1	35,8		0,1	37,1	0,3	0,1	11,6	0,1	1,8	0,3														100,0

Rysunek V-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

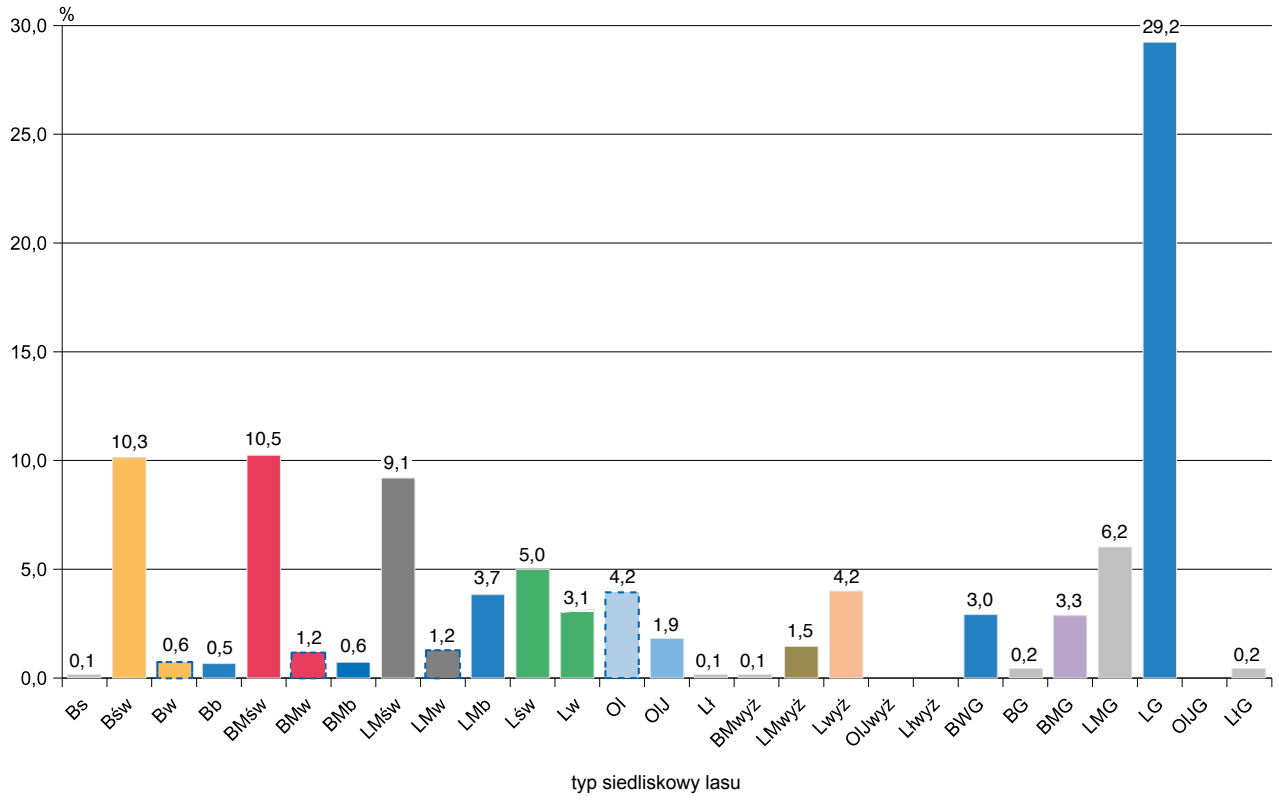

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las górski (LG), bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las mieszany świeży (LMśw) zajmujące odpowiednio: 29,2%, 10,5%, 10,3% oraz 9,1% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 30,4%, lasowe – 63,5%, olsowe – 6,1% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 52,1%, wyżynnych – 5,8%, a górskich – 42,1% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela V-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela V-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek V-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 183 456 ha, w tym:

– grunty zalesione	180 061 ha,	tj.	98,1%
– grunty niezalesione	3 395 ha,	tj.	1,9%
	183 456 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	101 702 ha,	tj.	56,5%
– gatunki liściaste	78 359 ha,	tj.	43,5%
	180 061 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	3 395	1,9
I i II klasa wieku (1–40 lat)	11 511	6,3
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	55 336	30,2
V i starsze oraz KO, KDO, BP	113 214	61,6
Razem	183 456	100,0

Tabela V-4. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			prze-stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	P	**3 395**		**294**	**825**	**3 054**	**7 338**	**11 225**	**12 460**	**14 811**	**16 840**	**13 755**	**16 866**	**31 090**	**47 864**	**3 639**	**180 061**	**183 456**	**98,1**
Ogółem	**M**	**23,2**	**52,9**	**0,3**	**16,7**	**187,3**	**952,9**	**1 990,5**	**3 378,3**	**4 445,1**	**5 347,4**	**5 127,3**	**6 786,4**	**12 644,5**	**19 668,4**	**1 204,3**	**61 802,3**	**61 825,5**	**100,0**
	P	876		239	408	1 482	3 616	7 159	7 892	8 889	10 360	8 844	9 159	16 217	25 110	2 327	101 702	102 578	99,1
R-m iglaste	M	2,4	20,6	0,2	9,8	117,1	549,1	1 243,8	2 416,3	3 077,9	3 556,4	3 495,0	3 790,6	6 720,1	10 081,2	726,8	35 804,9	35 807,3	100,0
	P	212		239	333	998	2 207	4 885	5 657	6 889	8 010	6 735	6 416	10 477	13 122	1 299	67 267	67 479	99,7
So	M	1,3	9,9	0,2	9,5	103,4	404,5	775,6	1 783,5	2 356,8	2 667,6	2 584,4	2 573,6	4 188,2	5 082,2	344,5	22 883,9	22 885,2	100,0
	P	606			65	474	1 375	2 050	1 856	1 812	1 998	1 837	2 172	3 193	7 460	905	25 197	25 803	97,7
Św	M	0,7	6,9		0,3	13,5	142,3	426,1	544,5	649,0	787,4	791,8	961,7	1 437,4	2 963,0	333,5	9 057,4	9 058,1	100,0
	P	58			10	10	34	224	379	188	352	272	571	2 547	4 528	123	9 238	9 296	99,4
Jd	M	0,4	3,8			0,2	2,3	42,1	88,3	72,1	101,4	118,8	255,3	1 094,5	2 036,0	48,8	3 863,6	3 864,0	100,0
	P	2 519		55	417	1 572	3 722	4 066	4 568	5 922	6 480	4 911	7 707	14 873	22 754	1 312	78 359	80 878	96,9
R-m liściaste	M	20,8	32,3	0,1	6,9	70,2	403,8	746,7	962,0	1 367,2	1 791,0	1 632,3	2 995,8	5 924,4	9 587,2	477,5	25 997,4	26 018,2	99,9
	P	1 047		27	165	201	232	400	933	1 453	1 885	2 297	5 163	10 783	17 734	567	41 840	42 887	97,6
Bk	M	10,5	18,9	0,1	1,3	5,0	12,5	55,1	221,4	410,2	744,6	869,6	2 202,0	4 547,3	7 362,2	143,2	16 593,4	16 603,9	99,9
	P	924		25	159	744	1 657	625	274	362	402	409	409	851	3 031	77	9 025	9 949	90,7
Db	M	4,8	8,6		0,9	23,9	152,7	113,2	68,8	96,8	129,4	128,7	160,1	317,1	1 427,4	23,1	2 650,7	2 655,5	99,8
	P	29			5	7	4	16	25	49	71	26	71	157	578	165	1 174	1 203	97,6
Gb	M	0,2	0,7			0,2	0,5	4,5	5,3	11,5	21,4	8,4	33,8	78,6	292,3	80,8	538,0	538,2	100,0
	P	60		1	14	467	905	1 216	1 224	2 425	2 359	965	983	1 129	390	34	12 112	12 172	99,5
Brz	M	2,0	1,9		0,7	26,5	109,7	209,1	221,9	449,0	412,5	210,4	184,0	199,5	46,8	4,4	2 076,4	2 078,4	99,9
	P	455		2	68	127	847	1 708	2 038	1 522	1 708	1 128	981	1 946	978	327	13 380	13 835	96,7
Ol	M	3,2	2,0		4,0	13,8	122,8	351,9	429,9	366,9	456,2	374,6	367,0	779,4	437,8	148,0	3 854,3	3 857,5	99,9
	P								3	2	3	10			5	2	25	25	100,0
Tp	M								1,0	0,9	1,6	3,5			1,8	0,6	9,4	9,4	100,0
	P	4			6	26	77	101	71	109	52	76	100	7	38	140	803	807	99,5
Os	M	0,1	0,2			0,8	5,6	12,9	13,7	31,9	25,3	37,1	48,9	2,5	18,9	77,4	275,2	275,3	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej w parkach narodowych wynosi 61 825,5 tys. m³. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele V-4 i V-6.

Z danych, które przedstawiono w tabeli V-4, wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	61 802,3 tys. m³,	tj.	99,96%
– grunty niezalesione	23,2 tys. m³,	tj.	0,04%
	61 825,5 tys. m³,	tj.	100,00%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	35 804,9 tys. m³,	tj.	57,9%
– gatunki liściaste	25 997,4 tys. m³,	tj.	42,1%
	61 802,3 tys. m³,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m³	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	23,2	
Przestoje na gruntach zalesionych	52,9	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 157,2	1,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	15 161,3	24,5
V i starsze oraz KO, KDO, BP	45 430,9	73,6
Razem	61 825,5	100,0

Tabela V-5. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**3 395**	**1 119**	**10 392**	**23 685**	**31 651**	**30 621**	**31 090**	**47 864**	**3 639**	**180 061**	**183 456**	**100,0**
	%	**1,9**	**0,6**	**5,7**	**12,9**	**17,3**	**16,7**	**16,9**	**26,0**	**2,0**	**98,1**	**100,0**	
R-m iglaste	P	876	647	5 098	15 051	19 249	18 003	16 217	25 110	2 327	101 702	102 578	56,0
	%	0,9	0,6	5,0	14,7	18,8	17,6	15,8	24,5	2,3	99,1	100,0	
So	P	212	572	3 205	10 542	14 899	13 151	10 477	13 122	1 299	67 267	67 479	36,8
	%	0,3	0,8	4,7	15,6	22,3	19,5	15,5	19,4	1,9	99,7	100,0	
Św	P	606	65	1 849	3 906	3 810	4 009	3 193	7 460	905	25 197	25 803	14,1
	%	2,3	0,3	7,2	15,1	14,8	15,5	12,4	28,9	3,5	97,7	100,0	
Jd	P	58	10	44	603	540	843	2 547	4 528	123	9 238	9 296	5,1
	%	0,6	0,1	0,5	6,5	5,8	9,1	27,4	48,7	1,3	99,4	100,0	
R-m liściaste	P	2 519	472	5 294	8 634	12 402	12 618	14 873	22 754	1 312	78 359	80 878	44,0
	%	3,1	0,6	5,0	14,7	18,8	17,6	15,8	24,5	2,3	96,9	100,0	
Bk	P	1 047	192	433	1 333	3 338	7 460	10 783	17 734	567	41 840	42 887	23,4
	%	2,4	0,4	1,0	3,1	7,8	17,4	25,1	41,5	1,3	97,6	100,0	
Db	P	924	184	2 401	899	764	818	851	3 031	77	9 025	9 949	5,4
	%	9,3	1,8	24,1	9,0	7,7	8,2	8,6	30,5	0,8	90,7	100,0	
Gb	P	29	5	11	41	120	97	157	578	165	1 174	1 203	0,7
	%	2,4	0,4	0,9	3,4	10,0	8,1	13,1	48,0	13,7	97,6	100,0	
Brz	P	60	15	1 372	2 440	4 784	1 948	1 129	390	34	12 112	12 172	6,6
	%	0,5	0,1	11,3	20,0	39,3	16,0	9,3	3,2	0,3	99,5	100,0	
Ol	P	455	70	974	3 746	3 230	2 109	1 946	978	327	13 380	13 835	7,5
	%	3,3	0,5	7,0	27,1	23,3	15,2	14,1	7,1	2,4	96,7	100,0	
Tp	P				3	5	10		5	2	25	25	
	%				12,0	20,0	40,0		20,0	8,0	100,0	100,0	
Os	P	4	6	103	172	161	176	7	38	140	803	807	0,4
	%	0,5	0,7	12,8	21,3	20,0	21,8	0,9	4,7	17,3	99,5	100,0	

Rysunek V-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

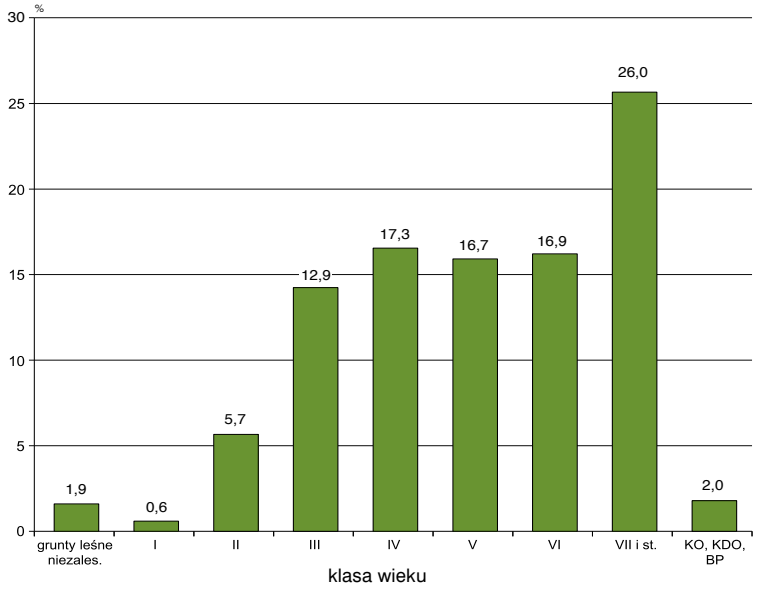

Tabela V-6. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Gatunek panujący		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**23,2**	**52,9**	**17,0**	**1 140,2**	**5 368,8**	**9 792,5**	**11 913,7**	**12 644,5**	**19 668,4**	**1 204,3**	**61 802,3**	**61 825,5**	**100,0**
	%		**0,1**		**1,8**	**8,7**	**15,8**	**19,3**	**20,5**	**31,9**	**1,9**	**100,0**	**100,0**	
R-m iglaste	M	2,4	20,6	10,0	666,2	3 660,1	6 634,3	7 285,6	6 720,1	10 081,2	726,8	35 804,9	35 807,3	57,9
	%		0,1		1,9	10,2	18,5	20,3	18,8	28,2	2,0	100,0	100,0	
So	M	1,3	9,9	9,7	507,9	2 559,1	5 024,4	5 158,0	4 188,2	5 082,2	344,5	22 883,9	22 885,2	37,0
	%				2,2	11,2	22,0	22,6	18,3	22,2	1,5	100,0	100,0	
Św	M	0,7	6,9	0,3	155,8	970,6	1 436,4	1 753,5	1 437,4	2 963,0	333,5	9 057,4	9 058,1	14,7
	%		0,1		1,7	10,7	15,9	19,4	15,9	32,6	3,7	100,0	100,0	
Jd	M	0,4	3,8		2,5	130,4	173,5	374,1	1 094,5	2 036,0	48,8	3 863,6	3 864,0	6,2
	%		0,1		0,1	3,4	4,5	9,7	28,3	52,6	1,3	100,0	100,0	
R-m liściaste	M	20,8	32,3	7,0	474,0	1 708,7	3 158,2	4 628,1	5 924,4	9 587,2	477,5	25 997,4	26 018,2	42,1
	%		0,1		2,1	9,5	14,8	19,8	20,8	30,8	2,1	99,9	100,0	
Bk	M	10,5	18,9	1,4	17,5	276,5	1 154,8	3 071,6	4 547,3	7 362,2	143,2	16 593,4	16 603,9	26,9
	%	0,1	0,1		0,1	1,7	7,0	18,5	27,4	44,2	0,9	99,9	100,0	
Db	M	4,8	8,6	0,9	176,6	182,0	226,2	288,8	317,1	1 427,4	23,1	2 650,7	2 655,5	4,3
	%	0,2	0,3		6,7	6,9	8,5	10,9	11,9	53,7	0,9	99,8	100,0	
Gb	M	0,2	0,7		0,7	9,8	32,9	42,2	78,6	292,3	80,8	538,0	538,2	0,9
	%		0,1		0,1	1,8	6,1	7,8	14,6	54,5	15,0	100,0	100,0	
Brz	M	2,0	1,9	0,7	136,2	431,0	861,5	394,4	199,5	46,8	4,4	2 076,4	2 078,4	3,4
	%	0,1	0,1		6,6	20,7	41,4	19,0	9,6	2,3	0,2	99,9	100,0	
Ol	M	3,2	2,0	4,0	136,6	781,8	823,1	741,6	779,4	437,8	148,0	3 854,3	3 857,5	6,2
	%	0,1	0,1	0,1	3,5	20,3	21,4	19,2	20,2	11,3	3,8	99,9	100,0	
Tp	M					1,0	2,5	3,5		1,8	0,6	9,4	9,4	
	%					10,6	26,6	37,3		19,1	6,4	100,0	100,0	
Os	M	0,1	0,2		6,4	26,6	57,2	86,0	2,5	18,9	77,4	275,2	275,3	0,4
	%		0,1		2,3	9,7	20,8	31,2	0,9	6,9	28,1	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych wynosi 92 lata, co obrazuje tabela V-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany grabowe i jodłowe (112 lat), natomiast najniższy – drzewostany brzozowe, osikowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (87 lat) oraz bukowych (109 lat), które zajmują odpowiednio 37,5% i 23,2% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Tabela V-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości.

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m^3 grubizny na powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela V-7, natomiast według klas wieku – tabela V-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek V-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 343 m^3/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 337 m^3/ha.

Tabela V-7. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m^3	%	m^3/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**180 061**	**100,0**	**61 802,3**	**100,0**	**343**	**92**
So	67 267	37,5	22 883,9	37,0	340	87
Św	25 197	14,0	9 057,4	14,7	359	92
Jd	9 238	5,1	3 863,6	6,3	418	112
Bk	41 840	23,2	16 593,4	26,8	397	109
Db	9 025	5,0	2 650,7	4,3	294	83
Gb	1 174	0,7	538,0	0,9	459	112
Brz	12 112	6,7	2 076,4	3,4	171	70
Ol	13 380	7,4	3 854,3	6,2	288	76
Tp	25		9,4		372	86
Os	803	0,4	275,2	0,4	343	72

Tabela V-8. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**7**	**15**	**110**	**227**	**309**	**389**	**407**	**411**	**331**	**343**	**337**
So	6	17	158	243	337	392	400	387	265	340	339
Św	1	5	84	248	377	437	450	397	369	359	351
Jd	8		55	216	321	444	430	450	397	418	416
Bk	10	7	41	207	346	412	422	415	253	397	387
Db	5	5	74	203	296	353	373	471	301	294	267
Gb	6	3	67	239	276	438	501	505	490	459	448
Brz	33	51	99	177	180	202	177	120	130	171	171
Ol	7	58	140	209	255	352	401	448	453	288	279
Tp				303	447	360		350	404	372	372
Os	37	5	63	155	354	489	371	503	552	343	341

Rysunek V-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

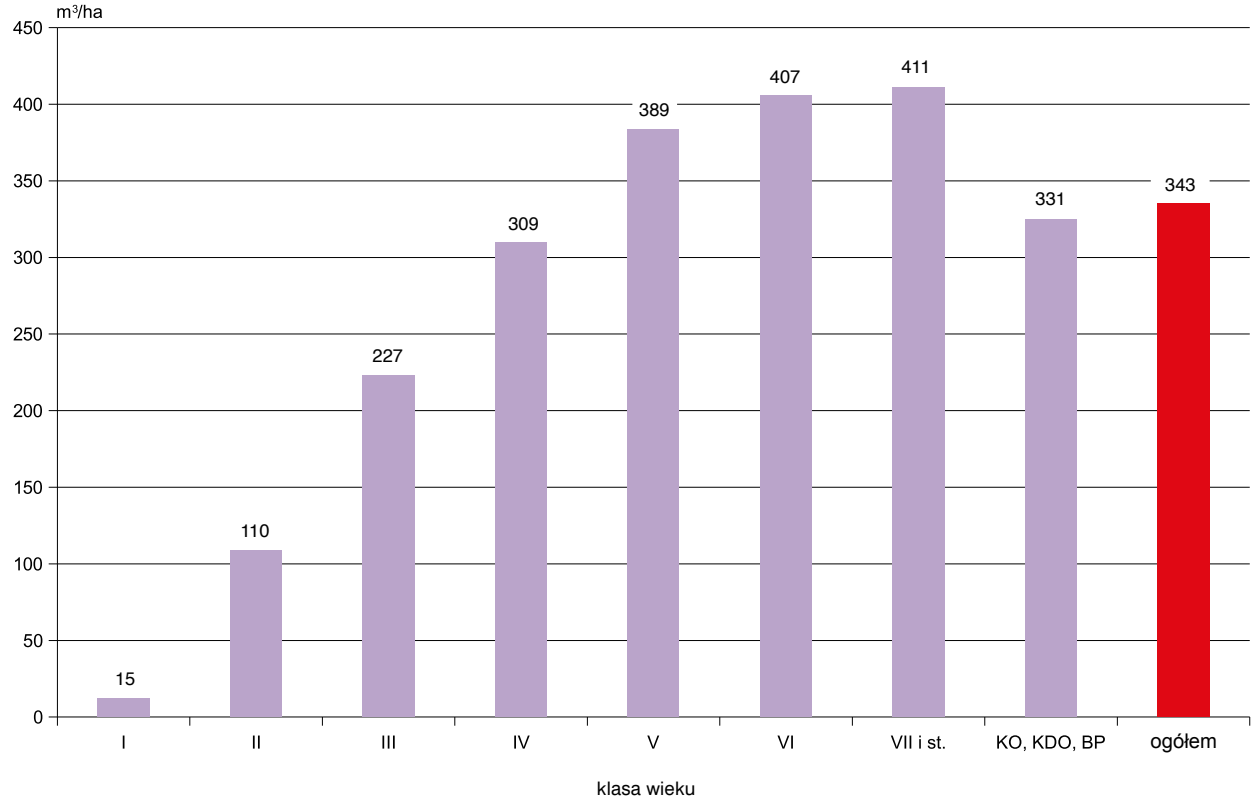

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-9 (dodatkowo rysunek V-4).

W czterech województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych. W pozostałych województwach większy niż przeciętny w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych (61,6%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: łódzkim – 92,4%, świętokrzyskim – 89,5%, wielkopolskim – 70,3%, zachodniopomorskim – 69,4% i podkarpackim – 68,5%.

Tabela V-9. Powierzchnia lasów według klas wieku i województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Województwo		Powierzchnia w ha (P)/ %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**3 395**	**1 119**	**10 392**	**23 685**	**31 651**	**30 621**	**31 090**	**47 864**	**3 639**	**180 061**	**183 456**	**100,0**
	%	**1,9**	**0,6**	**5,7**	**12,9**	**17,3**	**16,7**	**16,9**	**26,0**	**2,0**	**98,1**	**100,0**	
Dolnośląskie	P	13	92	1 051	1 323	1 436	1 751	1 214	2 952	195	10 014	10 027	5,5
	%	0,1	0,9	10,5	13,2	14,3	17,5	12,1	29,5	1,9	99,9	100,0	
Kujawsko-pomorskie	P												
	%												
Lubelskie	P	164	14	367	1 908	2 541	2 648	1 835	2 671	50	12 034	12 198	6,6
	%	1,3	0,1	3,0	15,6	20,8	21,8	15,0	22,0	0,4	98,7	100,0	
Lubuskie	P	7	7	295	832	503	581	1 000	1 371	11	4 600	4 607	2,5
	%	0,2	0,2	6,4	18,1	10,9	12,6	21,7	29,7	0,2	99,8	100,0	
Łódzkie	P	2		1		1	6		41	1	50	52	
	%	3,8		1,9		1,9	11,5		79,0	1,9	96,2	100,0	
Małopolskie	P	748	28	1 077	3 949	3 199	3 110	3 214	8 787	763	24 127	24 875	13,6
	%	3,0	0,1	4,3	15,9	12,9	12,5	12,9	35,3	3,1	97,0	100,0	
Mazowieckie	P	784	33	3 255	2 542	6 001	5 807	4 580	3 742	129	26 089	26 873	14,6
	%	2,9	0,1	12,1	9,5	22,4	21,6	17,0	13,9	0,5	97,1	100,0	
Opolskie	P												
	%												
Podkarpackie	P	1 033	39	724	4 556	6 536	6 052	8 941	11 719	1 310	39 877	40 910	22,3
	%	2,5	0,1	1,8	11,1	16,0	14,8	21,9	28,6	3,2	97,5	100,0	
Podlaskie	P	484	37	1 279	4 986	6 798	5 643	4 616	8 433	702	32 494	32 978	18,0
	%	1,5	0,1	3,9	15,1	20,6	17,1	14,0	25,6	2,1	98,5	100,0	
Pomorskie	P	113	726	1 234	2 391	2 160	1 069	901	806	450	9 737	9 850	5,4
	%	1,1	7,4	12,5	24,3	21,9	10,9	9,1	8,2	4,6	98,9	100,0	
Śląskie	P												
	%												
Świętokrzyskie	P		2	48	100	598	1 777	2 396	2 163	6	7 090	7 090	3,9
	%			0,7	1,4	8,4	25,1	33,8	30,5	0,1	100,0	100,0	
Warmińsko-mazurskie	P												
	%												
Wielkopolskie	P	11	126	390	311	680	983	810	1 804	10	5 114	5 125	2,8
	%	0,2	2,5	7,6	6,1	13,3	19,2	15,8	35,1	0,2	99,8	100,0	
Zachodnio-pomorskie	P	36	15	671	787	1 198	1 194	1 583	3 375	12	8 835	8 871	4,8
	%	0,4	0,2	7,6	8,9	13,5	13,5	17,8	38,0	0,1	99,6	100,0	

Udział tych drzewostanów, nieco większy niż przeciętna w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych, zarejestrowano także w województwach małopolskim i lubuskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwie pomorskim – 32,8%.

Rysunek V-4. Powierzchnia lasów według województw (w ha) – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

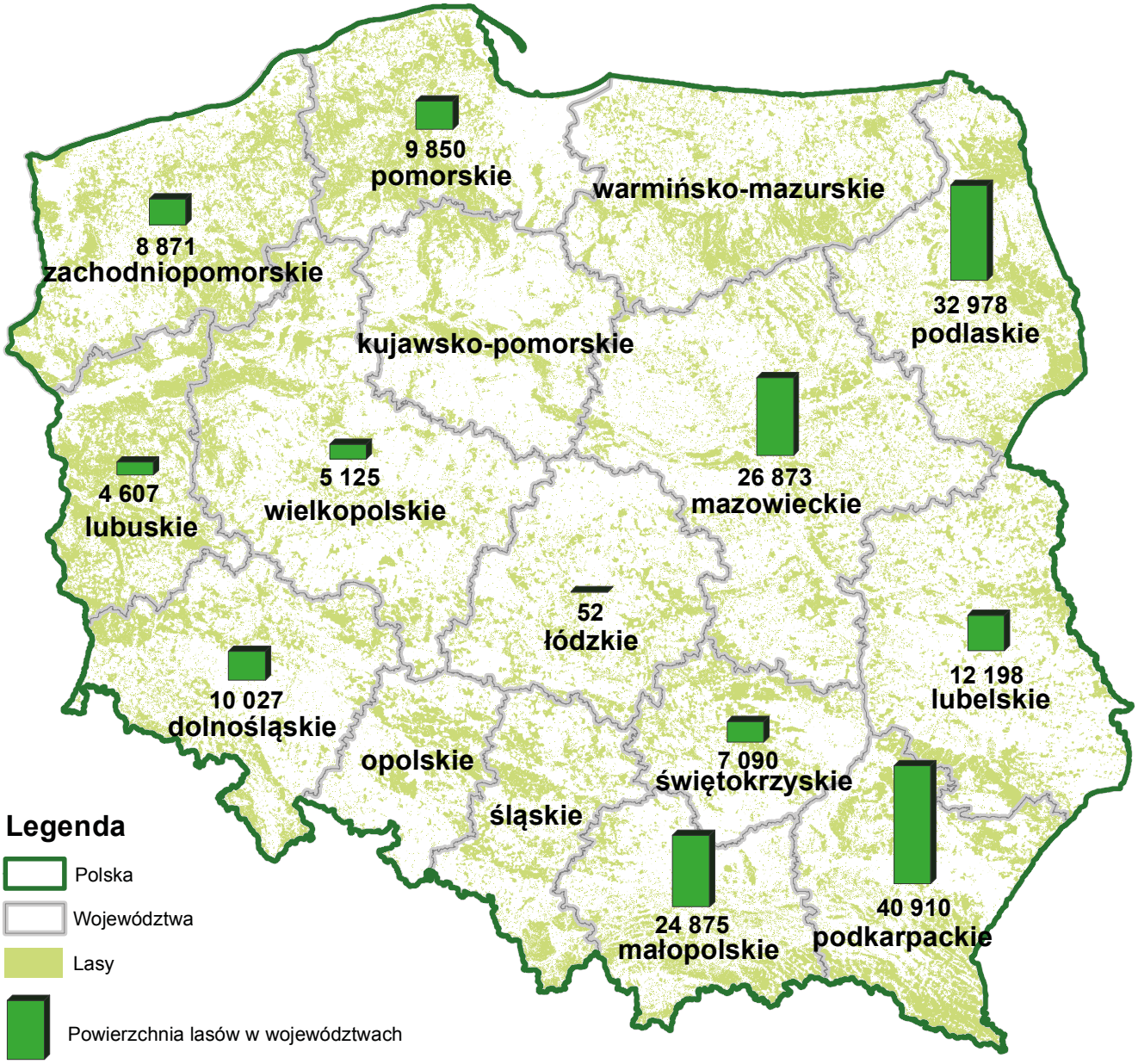

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-10, a wielkość zasobów drzewnych według województw dodatkowo rysunek V-5.

W czterech województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych. W pozostałych województwach udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się w granicach od 41,2% do 96,8% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 73,6%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: pomorskim – 41,2%, mazowieckim – 64,3% i podlaskim – 69,0%; największy zaś w województwach: łódzkim – 96,8%, świętokrzyskim – 91,3% oraz małopolskim – 81,8%.

Tabela V-10. Miąższość drzewostanów według klas wieku i województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**23,2**	**52,9**	**17,0**	**1 140,2**	**5 368,8**	**9 792,5**	**11 913,7**	**12 644,5**	**19 668,4**	**1 204,3**	**61 802,3**	**61 825,5**	**100,0**
	%		**0,1**		**1,8**	**8,7**	**15,8**	**19,3**	**20,5**	**31,9**	**1,9**	**100,0**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	0,2	5,6	0,1	64,4	286,9	567,2	748,7	555,9	895,2	44,8	3 168,8	3 169,0	5,1
	%		0,2		2,0	9,1	17,9	23,6	17,5	28,3	1,4	100,0	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M													
	%													
Lubelskie	M	3,3		0,2	49,1	424,6	684,2	970,5	767,8	1 250,0	15,1	4 161,5	4 164,8	6,7
	%	0,1			1,2	10,2	16,4	23,3	18,4	30,0	0,4	99,9	100,0	
Lubuskie	M	0,2	3,5		44,8	249,6	148,8	217,3	408,8	599,4	3,0	1 675,2	1 675,4	2,7
	%		0,2		2,7	14,9	8,9	13,0	24,4	35,7	0,2	100,0	100,0	
Łódzkie	M				0,3		0,2	2,3		13,1	0,1	16,0	16,0	
	%				1,9		1,3	14,4		81,8	0,6	100,0	100,0	
Małopolskie	M	0,9	5,0	0,1	65,6	393,5	966,3	1 321,9	1 364,7	3 465,7	289,8	7 872,6	7 873,5	12,7
	%		0,1		0,8	5,0	12,3	16,8	17,3	44,0	3,7	100,0	100,0	
Mazowieckie	M	3,7		0,4	345,3	634,2	1 954,9	2 069,8	1 735,8	1 438,2	38,8	8 217,4	8 221,1	13,3
	%				4,2	7,7	23,8	25,2	21,1	17,5	0,5	100,0	100,0	
Opolskie	M													
	%													
Podkarpackie	M	10,3	19,1	0,3	68,2	970,5	2 015,9	2 469,1	3 687,4	5 001,8	378,4	14 610,7	14 621,0	23,7
	%	0,1	0,1		0,5	6,6	13,8	16,9	25,2	34,2	2,6	99,9	100,0	
Podlaskie	M	3,7	8,7	0,5	184,3	1 407,3	1 829,1	2 017,9	1 730,6	3 590,6	309,6	11 078,6	11 082,3	18,0
	%		0,1		1,7	12,7	16,5	18,2	15,6	32,4	2,8	100,0	100,0	
Pomorskie	M		0,6	14,5	185,7	652,5	709,3	382,0	302,2	290,0	118,3	2 655,1	2 655,1	4,3
	%			0,5	7,0	24,6	26,7	14,4	11,4	10,9	4,5	100,0	100,0	
Śląskie	M													
	%													
Świętokrzyskie	M		0,5		6,2	30,8	254,9	858,7	1 151,2	1 045,8	1,3	3 349,4	3 349,4	5,4
	%				0,2	0,9	7,6	25,6	34,5	31,2		100,0	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M													
	%													
Wielkopolskie	M	0,4	6,3	0,6	33,2	90,7	230,1	337,7	276,1	587,7	2,1	1 564,5	1 564,9	2,5
	%		0,4		2,1	5,8	14,7	21,6	17,6	37,7	0,1	100,0	100,0	
Zachodnio-pomorskie	M	0,5	3,6	0,3	93,1	228,2	431,6	517,8	664,0	1 490,9	3,0	3 432,5	3 433,0	5,6
	%		0,1		2,7	6,6	12,6	15,1	19,3	43,5	0,1	100,0	100,0	

Rysunek V-5. Miąższość drzewostanów według województw (w tys. m³) – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela V-11.

Największy powierzchniowy udział drzewostanów z gatunkami panującymi: Św, Jd, Bk, czyli gatunkami o największych zasobnościach, występuje głównie w górach. W czterech województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych. W kilku województwach łącznie gatunki te zajmują (tabela V-11): w dolnośląskim – 90,3%, w małopolskim – 84,3%, w podkarpackim – 83,3%, w świętokrzyskim – 74,0%. Łączny średni udział Św, Jd i Bk wynosi 42,6%. W pozostałych

Tabela V-11. Powierzchnia lasów według gatunków panujących i województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Struktura powierzchniowa gatunków panujących według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**67 479**	**25 803**	**9 296**	**42 887**	**9 949**	**1 203**	**12 172**	**13 835**	**25**	**807**	**183 456**	**100,0**
Ogółem	**%**	**36,8**	**14,1**	**5,1**	**23,4**	**5,4**	**0,7**	**6,6**	**7,5**		**0,4**	**100,0**	
	P	394	8 237	5	811	209		316	35		20	10 027	5,5
Dolnośląskie	%	3,9	82,2		8,1	2,1		3,2	0,3		0,2	100,0	
Kujawsko-	P												
-pomorskie	%												
	P	5 928	39	1 564	1 369	509	27	1 724	987		51	12 198	6,6
Lubelskie	%	48,7	0,3	12,8	11,2	4,2	0,2	14,1	8,1		0,4	100,0	
	P	3 265	20		776	222	6	86	230		2	4 607	2,5
Lubuskie	%	71,0	0,4		16,8	4,8	0,1	1,9	5,0			100,0	
	P	32				18		2				52	
Łódzkie	%	61,6				34,6		3,8				100,0	
	P	3 052	11 882	2 320	6 771	206	74	116	334	2	118	24 875,0	13,6
Małopolskie	%	12,3	47,8	9,3	27,2	0,8	0,3	0,5	1,3		0,5	100,0	
	P	18 543	13		1	3 083	6	1 780	3 408	19	20	26 873	14,6
Mazowieckie	%	69,0				11,5		6,6	12,7	0,1	0,1	100,0	
	P												
Opolskie	%												
	P	3 921	2 412	2 613	29 068	302	72	266	2 108		148	40 910	22,3
Podkarpackie	%	9,6	5,9	6,4	71,0	0,7	0,2	0,6	5,2		0,4	100,0	
	P	12 655	2 913			3 244	979	6 797	5 965		425	32 978,0	18,0
Podlaskie	%	38,4	8,8			9,8	3,0	20,6	18,1		1,3	100,0	
	P	7 798	74		496	345	3	741	389		4	9 850	5,4
Pomorskie	%	79,3	0,8		5,0	3,5		7,5	3,9			100,0	
	P												
Śląskie	%												
	P	1 521	157	2 763	2 311	149	10	53	109		17	7 090	3,9
Świętokrzyskie	%	21,4	2,2	39,2	32,6	2,1	0,1	0,7	1,5		0,2	100,0	
Warmińsko-	P												
-mazurskie	%												
	P	3 706	9	1	47	1 184	10	84	79	4	1	5 125	2,8
Wielkopolskie	%	72,4	0,2		0,9	23,1	0,2	1,6	1,5	0,1		100,0	
Zachodnio-	P	6 664	47	30	1 237	478	16	207	191		1	8 871,0	4,8
pomorskie	%	75,2	0,5	0,3	13,9	5,4	0,2	2,3	2,2			100,0	

województwach udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 1,1% w województwie wielkopolskim do 24,3% w województwie lubelskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 48,8% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w parkach narodowych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela V-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela V-11).

Tabela V-12. Miąższość drzewostanów według gatunków panujących i województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych (dawniej: Struktura miąższościowa gatunków panujących według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**M**	**22 885,2**	**9 058,1**	**3 864,0**	**16 603,9**	**2 655,5**	**538,2**	**2 078,4**	**3 857,5**	**9,4**	**275,3**	**61 825,5**	**100,0**
	%	**37,0**	**14,7**	**6,2**	**26,9**	**4,3**	**0,9**	**3,4**	**6,2**		**0,4**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	113,0	2 663,6	0,2	270,5	53,9	0,1	51,3	10,6	0,1	5,7	3 169,0	5,1
	%	3,6	84,1		8,5	1,7		1,6	0,3		0,2	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M												
	%												
Lubelskie	M	2 122,3	13,9	812,2	570,6	143,2	7,1	267,1	217,8		10,6	4 164,8	6,7
	%	51,0	0,3	19,5	13,7	3,4	0,2	6,4	5,2		0,3	100,0	
Lubuskie	M	1 146,6	6,3		330,4	114,1	2,0	17,2	58,3		0,5	1 675,4	2,7
	%	68,5	0,4		19,7	6,8	0,1	1,0	3,5			100,0	
Łódzkie	M	9,4				5,9		0,7				16,0	
	%	59,1				36,5		4,4				100,0	
Małopolskie	M	245,1	4 494,2	832,0	2 140,9	52,3	13,6	14,2	75,4	0,8	5,0	7 873,5	12,7
	%	3,1	56,9	10,6	27,2	0,7	0,2	0,2	1,0		0,1	100,0	
Mazowieckie	M	6 404,3	3,0		0,1	312,3	1,8	364,3	1 124,5	7,1	3,7	8 221,1	13,3
	%	78,0				3,8		4,4	13,7	0,1		100,0	
Opolskie	M												
	%												
Podkarpackie	M	1 050,5	631,1	897,2	11 529,1	76,6	14,8	34,8	365,6		21,3	14 621,0	23,7
	%	7,2	4,3	6,1	79,0	0,5	0,1	0,2	2,5		0,1	100,0	
Podlaskie	M	5 072,8	1 136,2			1 273,7	489,8	1 096,2	1 790,1		223,5	11 082,3	18,0
	%	45,7	10,3			11,5	4,4	9,9	16,2		2,0	100,0	
Pomorskie	M	2 222,4	16,5		87,3	73,2	0,3	159,5	95,0	0,1	0,8	2 655,1	4,3
	%	83,7	0,6		3,3	2,8		6,0	3,6			100,0	
Śląskie	M												
	%												
Świętokrzyskie	M	745,7	71,3	1 298,4	1 104,1	67,0	3,3	10,7	45,2		3,7	3 349,4	5,4
	%	22,3	2,1	38,8	33,0	2,0	0,1	0,3	1,3		0,1	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M												
	%												
Wielkopolskie	M	1 218,3	2,3	0,7	19,6	281,9	0,6	17,2	22,8	1,3	0,2	1 564,9	2,5
	%	78,0	0,1		1,3	18,0		1,1	1,4	0,1		100,0	
Zachodnio-pomorskie	M	2 534,8	19,7	23,3	551,3	201,4	4,8	45,2	52,2		0,3	3 433,0	5,6
	%	73,8	0,6	0,7	16,1	5,9	0,1	1,3	1,5			100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13. W czterech województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych. W pozostałych województwach przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) waha się od 68 do 122 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: łódzkim – 122 lata, świętokrzyskim – 107 lat, zachodniopomorskim i podkarpackim – po 98 lat, wielkopolskim i małopolskim – po 96 lat, natomiast najniższym: w pomorskim – 68 lat i mazowieckim – 84 lata.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 90–93 lata, przy przeciętnym w kraju – 92 lata.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13.

W czterech województwach nie występują lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych. W pozostałych województwach największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: świętokrzyskiego – 472 m³/ha i zachodniopomorskiego – 389 m³/ha.

Tabela V-13. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność w m³/ha
1	2	3
Ogółem	**92**	**343**
Dolnośląskie	90	316
Kujawsko-pomorskie		
Lubelskie	90	346
Lubuskie	93	364
Łódzkie	122	323
Małopolskie	96	326
Mazowieckie	84	315
Opolskie		
Podkarpackie	98	366
Podlaskie	91	341
Pomorskie	68	273
Śląskie		
Świętokrzyskie	107	472
Warmińsko-mazurskie		
Wielkopolskie	96	306
Zachodniopomorskie	98	389

Rysunek V-6. Przeciętna zasobność drzewostanów według województw – lasy Skarbu Państwa w parkach narodowych

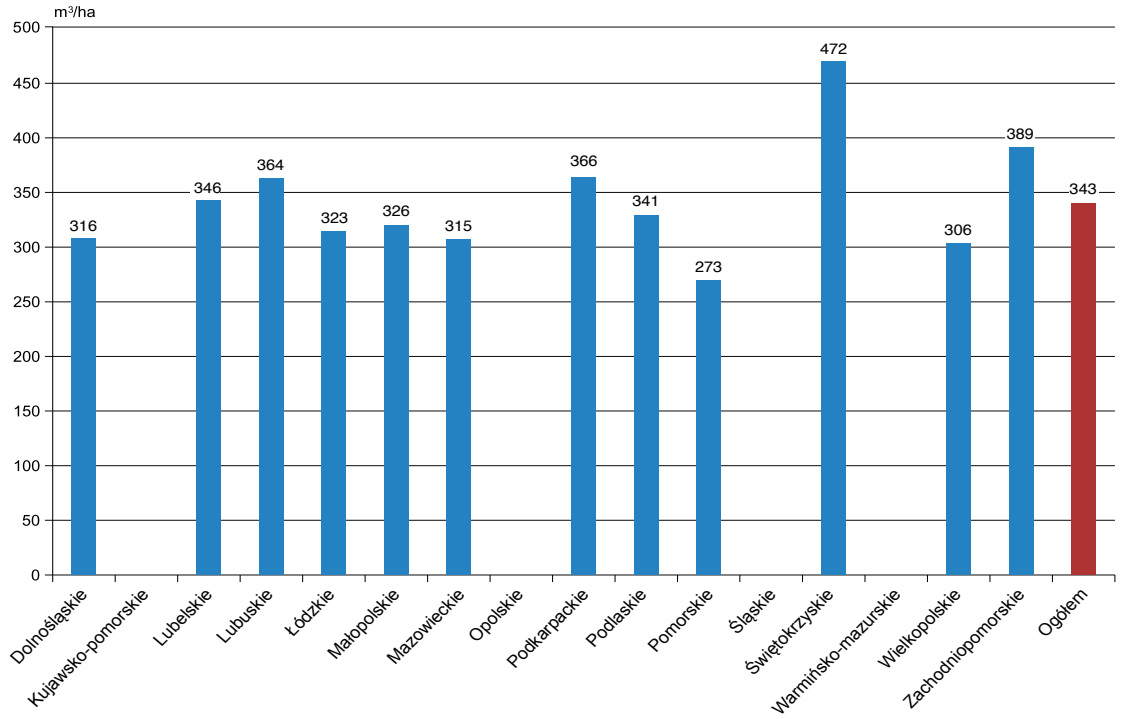

Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (343 m^3/ha) wykazują także drzewostany województw: podkarpackiego – 366 m^3/ha, lubuskiego – 364 m^3/ha i lubelskiego – 346 m^3/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: pomorskiego – 273 m^3/ha i wielkopolskiego – 306 m^3/ha.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela V-14 przedstawia użytkowanie w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela V-14. Użytkowanie w lasach Skarbu Państwa w parkach narodowych

Rok	Powierzchnia	Miąższość drzewostanów	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości
	tys. ha	tys. m^3			%
1	2	3	4	5	6
2011	184	b.d.	180	225	b.d.
2012	185	b.d.	176	220	b.d.
2013	185	b.d.	159	199	b.d.
2014	185	58 071	186	233	0,40
2015	185	58 741	179	224	0,38
2016	186	59 483	192	240	0,40
2017	186	60 498	185	231	0,38
2018	186	61 450	186	233	0,38
2019	184	61 165	166	208	0,34
2020	183	61 825	155	194	0,31

* Użytkowanie netto na brutto zostało przeliczone wskaźnikiem 1,25.

VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa zajmują najmniejszą powierzchnię wśród lasów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 27 551 ha, co stanowi 0,3% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2021). W Banku Danych o Lasach dotychczas zgromadzono opracowania dla lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa o powierzchni 4 335 ha, co stanowi 15,7% powierzchni lasów ZWRSP w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 778 ha (2,8%);
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 3 557 ha (12,9%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały uzupełnione w BDL w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

Ze względu na niewielki udział lasów posiadających opracowanie urządzeniowe w tej formie własności zrezygnowano z prezentowania zestawień według województw.

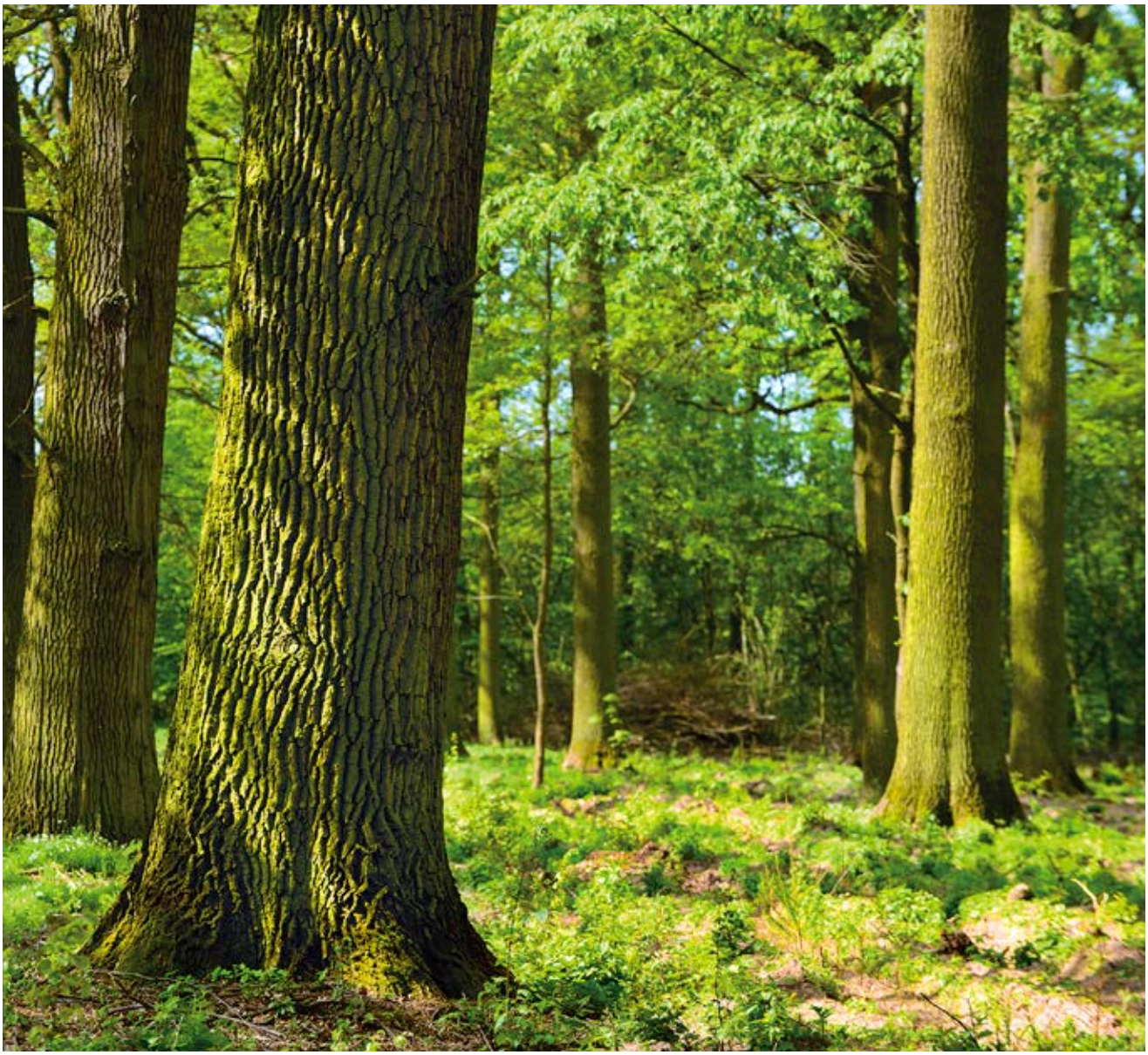

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa przedstawiają tabele VI-1 i VI-2. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VI-1.

Tabela VI-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %											
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Ogółem	**27 551**	**100,0**	**3,2**	**9,2**	**15,9**	**23,1**	**22,2**	**11,6**	**4,1**	**3,2**	**7,5**	**96,8**	**100,0**	
Bs	21	0,1	4,8		14,3	52,3	19,0		4,8	4,8		95,2	100,0	
Bśw	2 900	10,5	3,2	10,8	15,0	31,4	22,4	13,4	2,9	0,8	0,1	96,8	100,0	
Bw	73	0,3	4,1	9,6	16,4	27,4	28,8	8,2	5,5			95,9	100,0	
Bb	68	0,2	10,3		69,1	2,9	10,3	1,5	4,4	1,5		89,7	100,0	
BMśw	6 219	22,6	2,8	11,7	16,6	27,7	23,7	10,7	3,1	1,3	2,4	97,2	100,0	
BMw	519	1,9	4,6	9,8	21,8	22,5	19,7	15,6	4,0	1,0	1,0	95,4	100,0	
BMb	166	0,6	15,1	1,2	18,7	21,1	31,3	8,4	2,4	1,8		84,9	100,0	
LMśw	6 224	22,6	2,0	10,0	14,5	22,9	24,1	10,4	3,7	3,2	9,2	98,0	100,0	
LMw	1 222	4,4	3,9	10,7	19,4	23,2	20,0	10,2	2,8	1,5	8,3	96,1	100,0	
LMb	331	1,2	11,8	2,1	7,9	22,4	29,2	15,7	8,8	1,8	0,3	88,2	100,0	
Lśw	4 174	15,2	1,6	8,0	19,2	16,3	18,0	10,2	5,8	7,5	13,4	98,4	100,0	
Lw	1 148	4,2	4,6	7,0	14,0	17,8	21,3	11,8	4,6	5,6	13,3	95,4	100,0	
Ol	1 253	4,5	9,7	8,9	16,8	23,6	27,4	10,4	2,4	0,2	0,6	90,3	100,0	
OlJ	396	1,4	7,1	5,1	11,4	16,4	20,2	20,3	6,6	1,8	11,1	92,9	100,0	
Ł	247	0,9	14,6	2,8	6,9	9,3	12,6	21,8	5,7	17,4	8,9	85,4	100,0	
BMwyż	23	0,1	4,3		13,0	8,7	21,7	26,3	4,3		21,7	95,7	100,0	
LMwyż	428	1,6	1,6	5,6	15,4	18,5	20,2	17,3	7,2	3,0	11,2	98,4	100,0	
Lwyż	1 244	4,5	2,9	4,7	11,4	18,9	21,9	18,0	4,3	4,9	13,0	97,1	100,0	
OlJwyż	17	0,1	5,9	5,9	41,1	35,3	11,8					94,1	100,0	
Łwyż	34	0,1		20,6	29,4	8,8	20,6	8,8	5,9		5,9	100,0	100,0	
BWG														
BG	1					100,0						100,0	100,0	
BMG	87	0,3		2,3	20,7	6,9	6,9	14,9	8,0		40,3	100,0	100,0	
LMG	276	1,0	1,1	8,3	10,9	17,4	13,8	8,3	5,4	8,3	26,5	98,9	100,0	
LG	472	1,7	0,6	2,8	8,3	20,6	18,9	9,3	10,4	5,1	24,0	99,4	100,0	
OlJG	1			100,0								100,0	100,0	
ŁG	7		14,3		14,3		42,8	14,3	14,3			85,7	100,0	

Tabela VI-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %											
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ogółem	**6 720,3**	**100,0**	**0,1**		**0,6**	**9,2**	**26,5**	**28,2**	**16,6**	**6,1**	**5,1**	**7,6**	**99,9**	**100,0**
Bs	2,9					6,9	58,7	24,1		6,9	3,4		100,0	100,0
Bśw	632,2	9,4			0,6	8,6	37,3	29,1	19,2	4,1	1,1		100,0	100,0
Bw	14,6	0,2			0,7	13,0	34,9	32,2	11,0	8,2			100,0	100,0
Bb	6,6	0,1				56,2	4,5	22,7	4,5	9,1	3,0		100,0	100,0
BMśw	1 530,1	22,9	0,1		0,6	10,3	33,5	31,2	15,2	4,4	1,9	2,8	99,9	100,0
BMw	110,6	1,6	0,2		0,7	15,1	26,9	26,4	22,4	6,0	1,4	0,9	99,8	100,0
BMb	28,7	0,4				14,6	22,6	43,3	12,5	4,2	2,8		100,0	100,0
LMśw	1 634,8	24,4	0,1		0,5	8,2	27,1	30,7	14,9	5,4	4,5	8,6	99,9	100,0
LMw	261,5	3,9	0,2		1,3	13,4	28,9	25,9	15,7	4,2	2,2	8,2	99,8	100,0
LMb	66,9	1,0			1,0	6,4	24,4	32,3	20,5	12,3	2,8	0,3	100,0	100,0
Lśw	1 064,9	15,8			0,3	9,0	17,8	22,5	15,7	8,9	12,4	13,4	100,0	100,0
Lw	261,9	3,9	0,3		0,6	10,9	18,5	26,6	15,6	6,9	8,7	11,9	99,7	100,0
Ol	267,7	4,0	0,3		2,0	12,7	26,2	37,1	16,5	4,3	0,2	0,7	99,7	100,0
OlJ	100,0	1,5			1,0	9,3	17,2	24,3	27,8	8,0	3,5	8,9	100,0	100,0
Ił	58,7	0,9	1,5		0,5	3,2	11,1	13,5	24,5	7,7	29,3	8,7	98,5	100,0
BMwyż	6,0	0,1				3,3	8,3	25,0	28,3	6,7	1,7	26,7	100,0	100,0
LMwyż	108,2	1,6			0,1	8,2	19,1	24,3	21,6	10,7	4,3	11,7	100,0	100,0
Lwyż	315,8	4,7	0,1		0,5	5,2	16,8	25,2	24,9	6,4	6,7	14,2	99,9	100,0
OlJwyż	3,5					40,0	37,1	11,4	8,6			2,9	100,0	100,0
Ilwyż	6,0	0,1			3,3	15,0	11,7	40,0	13,3	11,7	1,7	3,3	100,0	100,0
BWG														
BG	0,2						100,0						100,0	100,0
BMG	23,3	0,3			0,4	9,9	7,3	7,7	25,8	12,9		36,0	100,0	100,0
LMG	81,1	1,2			0,9	5,7	20,2	16,0	10,4	9,1	11,8	25,9	100,0	100,0
LG	132,2	2,0			0,2	1,9	19,5	21,7	13,2	14,8	7,2	21,5	100,0	100,0
OlJG	0,3							100,0					100,0	100,0
LIG	1,6				0,3	6,6	6,9	34,1	27,8	13,1	9,7	1,5	100,0	100,0

Rysunek VI-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa

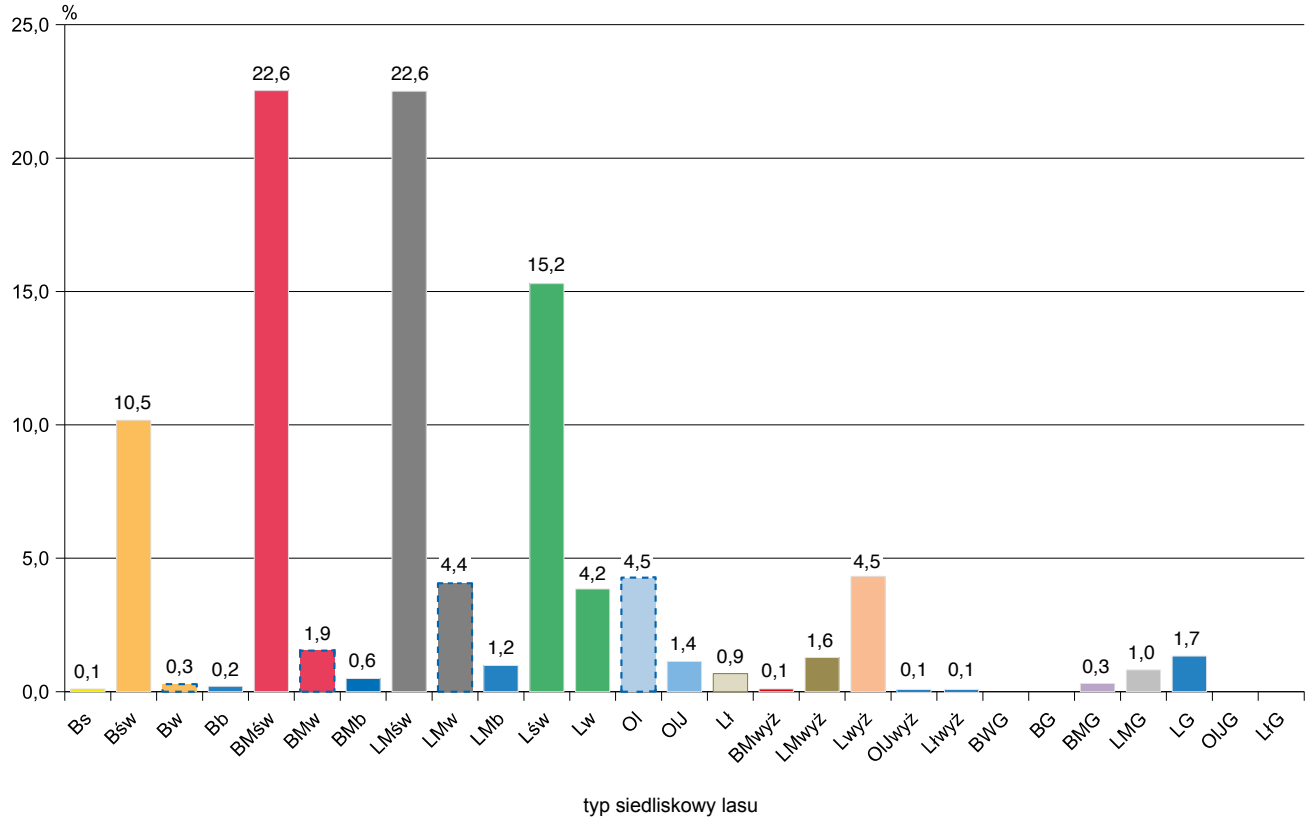

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw) zajmujące po 22,6% oraz las świeży (Lśw) zajmujący odpowiednio 15,2% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 36,6%, lasowe – 57,4%, olsowe – 6,0% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 90,6%, wyżynnych – 6,4%, a górskich – 3,0% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VI-3, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VI-4. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VI-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 27 551 ha, w tym:

– grunty zalesione	26 662 ha,	tj.	96,8%
– grunty niezalesione	889 ha,	tj.	3,2%
	27 551 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	15 660 ha,	tj.	58,7%
– gatunki liściaste	11 002 ha,	tj.	41,3%
	26 662 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	889	3,2
I i II klasa wieku (1–40 lat)	6 935	25,1
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	12 460	45,3
V i starsze oraz KO, KDO, BP	7 267	26,4
Razem	27 551	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 6 720,3 tys. m^3. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VI-3 i VI-5.

Z danych, które przedstawia tabela VI-3, wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	6 714,0 tys. m^3,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	6,3 tys. m^3,	tj.	0,1%
	6 720,3 tys. m^3,	tj.	100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	4 238,9 tys. m^3,	tj.	63,1%
– gatunki liściaste	2 475,1 tys. m^3,	tj.	36,9%
	6 714,0 tys. m^3,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m^3	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	6,3	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	0,4	
I i II klasa wieku (1–40 lat)	660,0	9,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	3 677,4	54,7
V i starsze oraz KO, KDO, BP	2 376,2	35,4
Razem	6 720,3	100,0

Tabela VI-3. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			prze-stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	P	**889**		**817**	**1 726**	**2 317**	**2 075**	**2 231**	**4 126**	**3 406**	**2 697**	**1 868**	**1 324**	**1 129**	**890**	**2 056**	**26 662**	**27 551**	**96,8**
Ogółem	**M**	**6,3**	**0,4**	**2,4**	**39,2**	**227,0**	**391,4**	**560,2**	**1 218,9**	**1 037,3**	**861,0**	**627,3**	**486,1**	**409,8**	**340,8**	**512,2**	**6 714,0**	**6 720,3**	**99,9**
	P	447		574	920	1 171	1 119	1 338	2 944	2 201	1 526	1 134	786	601	307	1 039	15 660	16 107	97,2
R-m iglaste	M	2,1		0,9	19,2	130,1	235,7	371,1	924,2	721,0	520,2	400,5	294,1	222,4	114,5	285,0	4 238,9	4 241,0	100,0
	P	388		549	860	1 074	960	1 231	2 767	2 125	1 460	1 045	714	527	271	752	14 335	14 723	97,4
So	M	1,6		0,8	18,1	121,3	203,0	338,0	853,1	688,9	493,8	363,2	261,7	187,2	99,0	198,7	3 827	3 828	100,0
	P	48		21	52	73	151	94	156	62	45	46	46	34	13	216	1 009	1 057	95,5
Św	M	0,4		0,1	1,1	8,2	31,8	30,3	62,6	25,6	18,4	19,4	20,8	16,7	5,6	62,5	303	304	99,9
	P	11		4	8	24	8	13	21	14	21	43	26	40	23	71	316	327	96,6
Jd	M	0,1				0,6	0,9	2,8	8,5	6,5	8,0	17,9	11,6	18,5	9,9	23,8	109	109	99,9
	P	442		243	806	1 146	956	893	1 182	1 205	1 171	734	538	528	583	1 017	11 002	11 444	96,1
R-m liściaste	M	4,2	0,4	1,5	20,0	96,9	155,7	189,1	294,7	316,3	340,8	226,8	192,0	187,4	226,3	227,2	2 475,1	2 479,3	99,8
	P	41		32	179	198	168	93	57	76	101	74	119	93	127	265	1 582	1 623	97,5
Bk	M	0,3		0,1	1,0	6,6	18,1	17,7	14,7	24,4	37,7	28,2	57,7	40,4	58,0	77,6	382,2	382,5	99,9
	P	235		124	345	358	236	163	243	232	283	271	226	313	393	197	3 384	3 619	93,5
Db	M	3,2	0,2	0,3	4,2	21,4	40,8	35,0	64,3	62,7	77,8	79,3	74,1	108,4	151,4	44,5	764,4	767,6	99,6
	P				2	7	12	17	37	61	36	17	8	3	4	17	221	221	100,0
Gb	M					0,4	1,5	2,8	7,4	13,6	7,9	5,0	2,3	1,1	1,5	2,4	45,9	45,9	100,0
	P	10		15	100	253	260	284	334	391	358	139	40	36	5	292	2 507	2 517	99,6
Brz	M				4,0	22,4	40,6	57,6	78,9	95,3	96,4	36,6	10,2	8,3	1,0	58,9	510,2	510,2	100,0
	P	155		64	156	255	223	274	439	386	341	193	115	66	12	165	2 689	2 844	94,5
Ol	M	0,7		1,1	10,3	36,1	44,5	60,5	112,6	105,8	108,4	66,2	38,9	24,2	4,8	32,3	645,7	646,4	99,9
	P				1	40	20	11	14	19	7	10	16	1	7	39	185	185	100,0
Tp	M		0,1			7,0	4,1	2,9	3,7	5,3	1,4	3,1	4,3	0,3	1,7	4,8	38,7	38,7	100,0
	P	1		8	23	35	37	51	58	40	45	30	14	16	35	42	434	435	99,8
Os	M		0,1		0,5	3,0	6,1	12,6	13,1	9,2	11,2	8,4	4,5	4,7	7,9	6,7	88,0	88,0	100,0

Tabela VI-4. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**889**	**2 543**	**4 392**	**6 357**	**6 103**	**3 192**	**1 129**	**890**	**2 056**	**26 662**	**27 551**	**100,0**
	%	**3,2**	**9,2**	**15,9**	**23,1**	**22,2**	**11,6**	**4,1**	**3,2**	**7,5**	**96,8**	**100,0**	
R-m iglaste	P	447	1 494	2 290	4 282	3 727	1 920	601	307	1 039	15 660	16 107	58,5
	%	2,8	9,3	14,2	26,6	23,1	11,9	3,7	1,9	6,5	97,2	100,0	
So	P	388	1 409	2 034	3 998	3 585	1 759	527	271	752	14 335	14 723	53,5
	%	2,6	9,6	13,8	27,3	24,3	11,9	3,6	1,8	5,1	97,4	100,0	
Św	P	48	73	224	250	107	92	34	13	216	1 009	1 057	3,8
	%	4,5	6,9	21,2	23,8	10,1	8,7	3,2	1,2	20,4	95,5	100,0	
Jd	P	11	12	32	34	35	69	40	23	71	316	327	1,2
	%	3,4	3,7	9,8	10,4	10,7	21,1	12,2	7,0	21,7	96,6	100,0	
R-m liściaste	P	442	1 049	2 102	2 075	2 376	1 272	528	583	1 017	11 002	11 444	41,5
	%	3,9	9,2	18,4	18,1	20,7	11,1	4,6	5,1	8,9	96,1	100,0	
Bk	P	41	211	366	150	177	193	93	127	265	1 582	1 623	5,9
	%	2,5	13,0	22,5	9,3	10,9	11,9	5,7	7,8	16,4	97,5	100,0	
Db	P	235	469	594	406	515	497	313	393	197	3 384	3 619	13,1
	%	6,5	13,0	16,5	11,2	14,2	13,7	8,6	10,9	5,4	93,5	100,0	
Gb	P		2	19	54	97	25	3	4	17	221	221	0,8
	%		0,9	8,6	24,4	43,9	11,3	1,4	1,8	7,7	100,0	100,0	
Brz	P	10	115	513	618	749	179	36	5	292	2 507	2 517	9,1
	%	0,4	4,6	20,4	24,6	29,7	7,1	1,4	0,2	11,6	99,6	100,0	
Ol	P	155	220	478	713	727	308	66	12	165	2 689	2 844	10,3
	%	5,5	7,7	16,8	25,1	25,6	10,8	2,3	0,4	5,8	94,5	100,0	
Tp	P		1	60	25	26	26	1	7	39	185	185	0,7
	%		0,5	32,4	13,5	14,1	14,1		3,8	21,1	99,5	99,5	
Os	P	1	31	72	109	85	44	16	35	42	434	435	1,6
	%	0,2	7,1	16,6	25,1	19,5	10,1	3,7	8,0	9,7	99,8	100,0	

Rysunek VI-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa

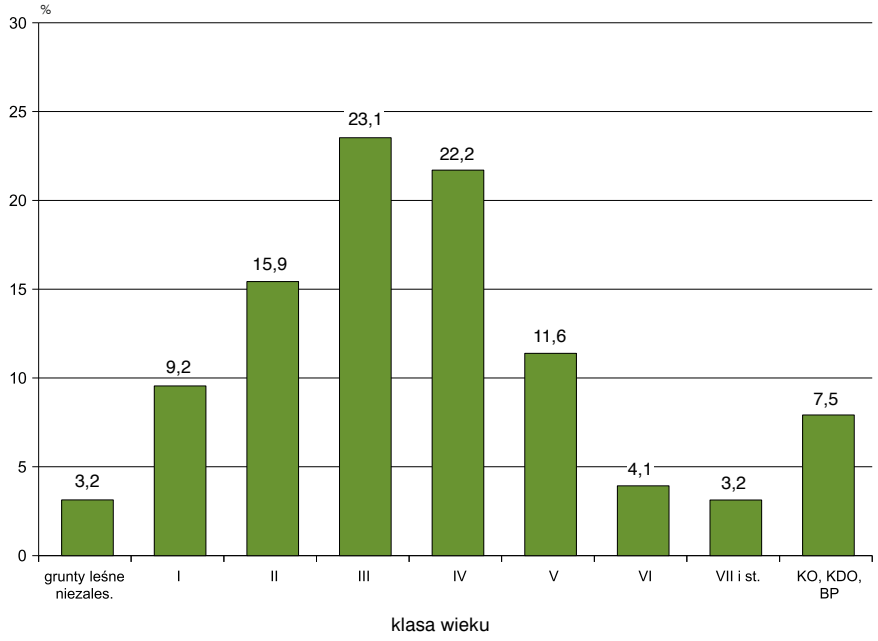

Tabela VI-5. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	M	**6,3**	**0,4**	**41,6**	**618,4**	**1 779,1**	**1 898,3**	**1 113,4**	**409,8**	**340,8**	**512,2**	**6 714,0**	**6 720,3**	**100,0**
Ogółem	**%**	**0,1**		**0,6**	**9,2**	**26,5**	**28,2**	**16,6**	**6,1**	**5,1**	**7,6**	**99,9**	**100,0**	
R-m	M	2,1		20,1	365,8	1 295,3	1 241,2	694,6	222,4	114,5	285,0	4 238,9	4 241,0	63,1
iglaste	%			0,5	8,6	30,5	29,3	16,4	5,2	2,7	6,7	100,0	100,0	
	M	1,6		18,9	324,3	1 191,1	1 182,7	624,9	187,2	99,0	198,7	3 826,8	3 828,4	57,0
So	%			0,5	8,5	31,1	30,9	16,3	4,9	2,6	5,2	100,0	100,0	
	M	0,4		1,2	40,0	92,9	44,0	40,2	16,7	5,6	62,5	303,1	303,5	4,5
Św	%	0,1		0,4	13,2	30,7	14,5	13,2	5,5	1,8	20,6	99,9	100,0	
	M	0,1			1,5	11,3	14,5	29,5	18,5	9,9	23,8	109,0	109,1	1,6
Jd	%	0,1			1,4	10,4	13,3	26,9	17,0	9,1	21,8	99,9	100,0	
R-m	M	4,2		21,5	252,6	483,8	657,1	418,8	187,4	226,3	227,2	2 475,1	2 479,3	36,9
liściaste	%	0,2		0,9	10,2	19,5	26,4	16,9	7,6	9,1	9,2	99,8	100,0	
	M	0,3		1,1	24,7	32,4	62,1	85,9	40,4	58,0	77,6	382,2	382,5	5,7
Bk	%	0,1		0,3	6,5	8,5	16,3	22,2	10,6	15,2	20,3	99,9	100,0	
	M	3,2	0,2	4,5	62,2	99,3	140,5	153,4	108,4	151,4	44,5	764,4	767,6	11,4
Db	%	0,4		0,6	8,1	12,9	18,3	20,1	14,1	19,7	5,8	99,6	100,0	
	M				1,9	10,2	21,5	7,3	1,1	1,5	2,4	45,9	45,9	0,7
Gb	%				4,1	22,2	46,9	15,9	2,4	3,3	5,2	100,0	100,0	
	M			4,0	63,0	136,5	191,7	46,8	8,3	1,0	58,9	510,2	510,2	7,6
Brz	%			0,8	12,3	26,8	37,6	9,2	1,6	0,2	11,5	100,0	100,0	
	M	0,7		11,4	80,6	173,1	214,2	105,1	24,2	4,8	32,3	645,7	646,4	9,6
Ol	%	0,1		1,8	12,5	26,8	33,1	16,3	3,7	0,7	5,0	99,9	100,0	
	M		0,1		11,1	6,6	6,7	7,4	0,3	1,7	4,8	38,7	38,7	0,6
Tp	%		0,3		28,6	17,1	17,3	19,1	0,8	4,4	12,4	100,0	100,0	
	M		0,1	0,5	9,1	25,7	20,4	12,9	4,7	7,9	6,7	88,0	88,0	1,3
Os	%		0,1	0,6	10,3	29,2	23,2	14,7	5,3	9,0	7,6	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 61 lat, co obrazuje tabela VI-6.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (82 lata) oraz bukowe (69 lat), natomiast najniższy – drzewostany topolowe, brzozowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (60 lat), które zajmują 53,8% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Tabela VI-6 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości.

Tabela VI-6. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m³	%	m³/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**26 662**	**100,0**	**6 714,0**	**100,0**	**252**	**61**
So	14 335	53,8	3 826,8	57,0	267	60
Św	1 009	3,8	303,1	4,5	300	63
Jd	316	1,2	109,0	1,6	344	82
Bk	1 582	5,9	382,2	5,7	242	69
Db	3 384	12,7	764,4	11,4	226	68
Gb	221	0,8	45,9	0,7	206	65
Brz	2 507	9,4	510,2	7,6	203	57
Ol	2 689	10,1	645,7	9,6	240	57
Tp	185	0,7	38,7	0,6	210	54
Os	434	1,6	88,0	1,3	203	63

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m³ grubizny na powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VI-6, natomiast według klas wieku – tabela VI-7. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VI-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 252 m³/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 244 m³/ha.

Tabela VI-7. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**7**	**16**	**141**	**280**	**311**	**348**	**363**	**383**	**249**	**252**	**244**
So	4	13	159	298	330	355	355	366	264	267	260
Św	7	17	178	370	411	434	487	444	289	300	287
Jd	6	2	48	326	410	429	461	434	333	344	332
Bk	7	5	69	216	351	440	436	457	292	242	236
Db	14	10	105	245	273	308	346	386	225	226	212
Gb	11	15	98	189	221	292	321	352	140	206	206
Brz		35	123	221	256	262	230	189	201	203	203
Ol	5	52	169	243	295	340	366	388	196	240	227
Tp		49	185	267	252	293	380	237	123	210	210
Os	5	17	126	236	241	291	300	229	161	203	203

Rysunek VI-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa

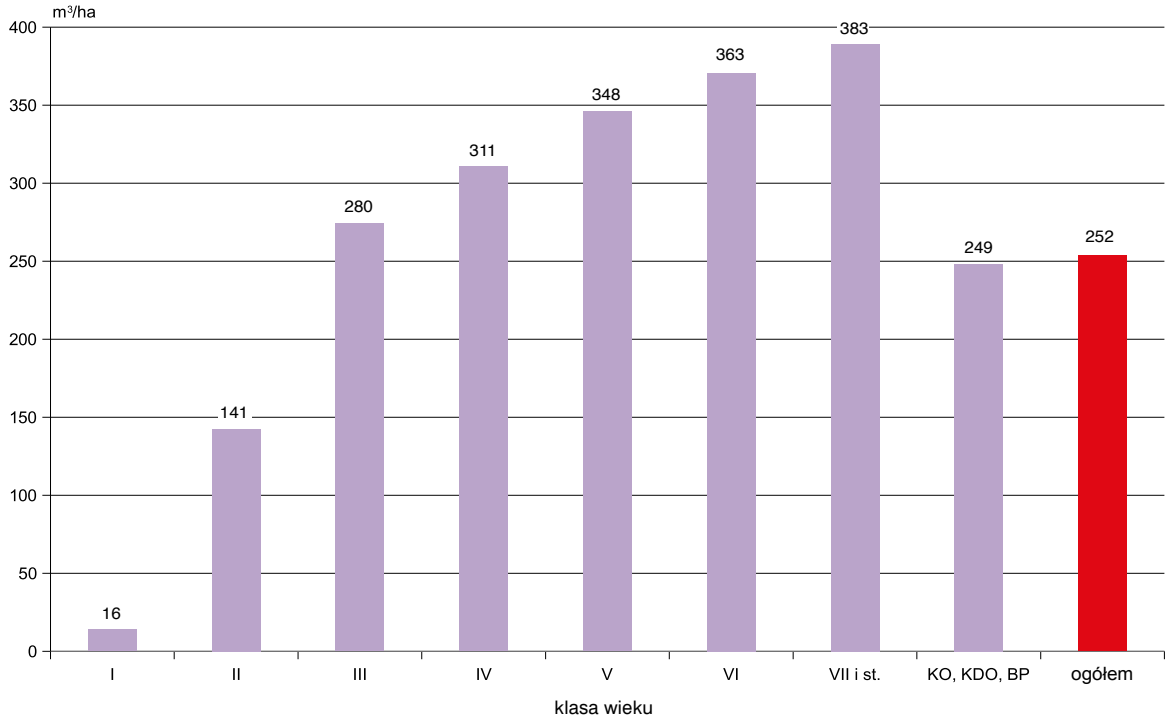

1.4. Użytkowanie lasu

Tabela VI-8 przedstawia użytkowanie w lasach w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz innych publicznych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ publikacje GUS w kwestii użytkowania nie rozdzielają przedstawianych form własności.

Tabela VI-8. Łączne użytkowanie w lasach w ZWRSP oraz innych publicznych

Rok	Powierzchnia			Miąższość drzewostanów			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne publiczne	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne publiczne*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości**
	ZWRSP	inne publiczne	razem	ZWRSP	inne publiczne	razem			
	tys. ha			tys. m³					%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2011	**34**	59	91	**b.d.**	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2012	**32**	59	85	**b.d.**	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2013	**30**	55	83	**b.d.**	b.d.	b.d.	59	74	b.d.
2014	**29**	54	83	**6 931**	14 071	21 002	126	158	0,75
2015	**28**	53	81	**6 575**	13 918	20 493	113	141	0,69
2016	**28**	54	82	**6 605**	14 231	20 837	112	140	0,67
2017	**28**	53	81	**6 808**	14 322	21 130	113	141	0,67
2018	**27**	54	81	**6 672**	15 127	21 799	133	166	0,76
2019	**27**	57	84	**6 715**	16 010	22 725	121	151	0,66
2020	**27**	58	85	**6 720**	16 444	23 164	130	163	0,70

* Użytkowanie netto na brutto zostało przeliczone wskaźnikiem 1,25.
** Obliczono łącznie dla lasów w ZWRSP oraz innych publicznych ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS.

VII. INNE LASY PUBLICZNE

Powierzchnia innych lasów publicznych w kraju według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 58 158 ha, co stanowi około 0,6% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2021). W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla innych lasów publicznych o powierzchni 35 832 ha, co stanowi 61,6% powierzchni tej formy własności w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 30 549 ha (52,5%),
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 5 283 ha (9,1%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały uzupełnione w BDL w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem podanym we wprowadzeniu, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

Forma własności inne lasy publiczne obejmuje kategorie własności inne Skarbu Państwa oraz pozostałe publiczne – wyodrębniane w Roczniku Statystycznym Leśnictwo GUS od 2015 r. W tej formie własności znajdują się lasy m.in. takich podmiotów jak uczelnie wyższe, państwowa akademia nauk, instytuty badawcze czy urzędy morskie.

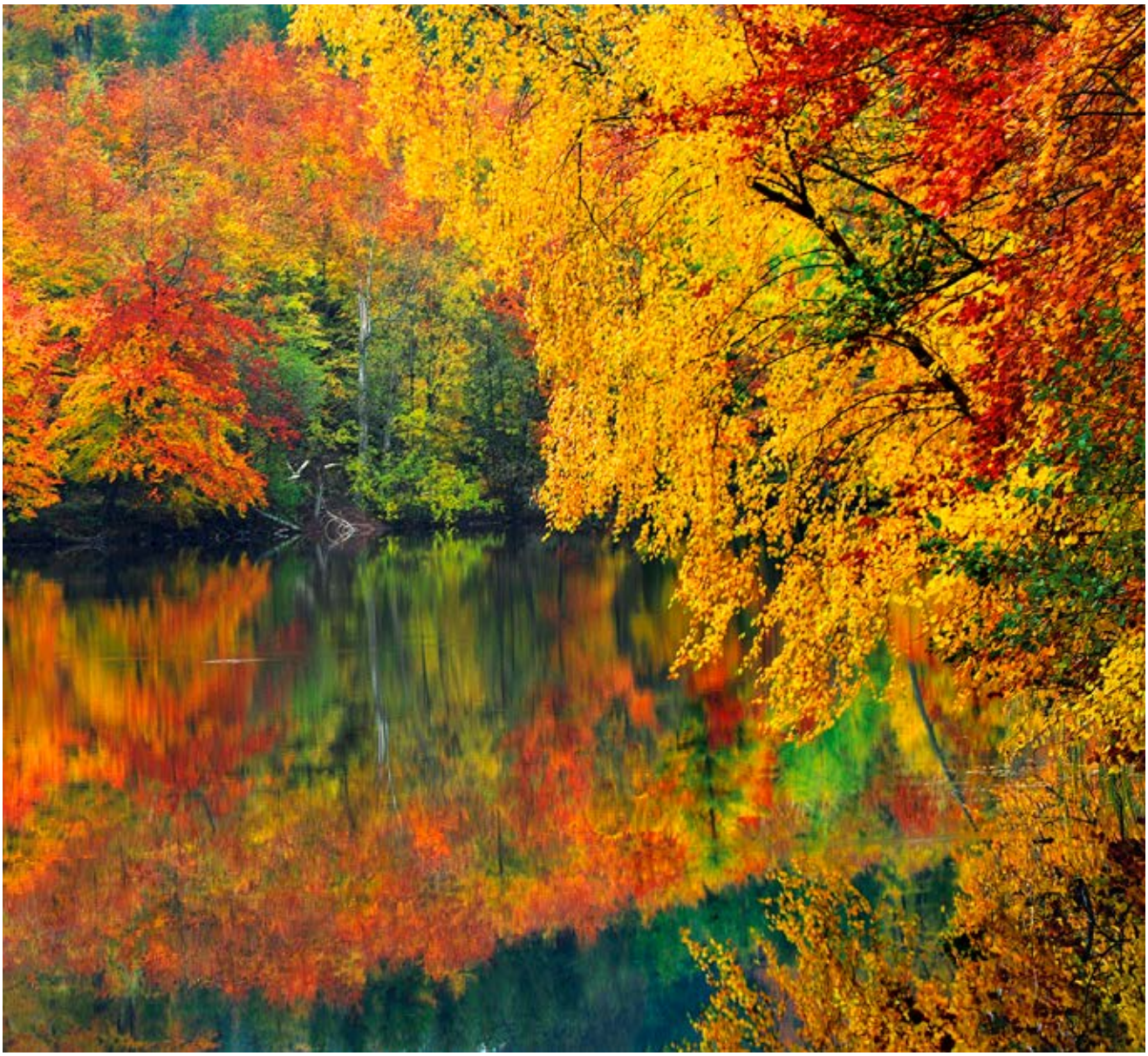

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach innych lasów publicznych przedstawiają tabele VII-1 i VII-2, natomiast według województw – tabela VII-3. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VII-1.

Tabela VII-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – inne lasy publiczne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – inne lasy Skarbu Państwa)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %										
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**58 158**	**100,0**	**2,1**	**6,3**	**10,8**	**20,9**	**23,3**	**14,2**	**5,8**	**5,5**	**11,1**	**97,9**	**100,0**
Bs	258	0,4	24,4	1,6	16,7	39,5	8,5	3,1	5,4	0,4	0,4	75,6	100,0
Bśw	7 101	12,2	2,3	5,2	12,6	33,1	25,5	11,6	4,1	5,3	0,3	97,7	100,0
Bw	211	0,4	8,1	4,3	9,5	15,6	33,6	21,3	3,8	3,8		91,9	100,0
Bb	200	0,3	4,0		49,0	7,0	3,5		6,0	30,5		96,0	100,0
BMśw	10 999	19,0	2,4	9,2	12,1	23,1	26,0	14,0	5,5	5,2	2,5	97,6	100,0
BMw	1 403	2,4	2,4	8,0	16,0	25,7	27,8	11,3	3,2	4,0	1,6	97,6	100,0
BMb	112	0,2	10,7		17,9	27,6	13,4	3,6	23,2	3,6		89,3	100,0
LMśw	13 155	22,7	1,0	6,2	9,1	16,3	21,6	19,2	7,6	6,0	13,0	99,0	100,0
LMw	1 773	3,0	2,5	7,2	15,7	20,7	20,7	13,5	6,0	2,1	11,6	97,5	100,0
LMb	237	0,4	11,8	1,3	4,2	27,8	21,1	24,1	4,6	3,4	1,7	88,2	100,0
Lśw	7 145	12,3	1,1	6,8	12,2	11,6	18,7	14,1	7,5	12,1	15,9	98,9	100,0
Lw	1 480	2,5	3,0	5,5	13,9	20,1	26,2	12,0	5,1	4,3	9,9	97,0	100,0
Ol	1 067	1,8	9,0	6,8	12,1	22,0	33,5	12,6	3,1	0,6	0,3	91,0	100,0
OlJ	805	1,4	2,2	10,2	13,0	18,8	11,2	17,9	8,9	4,0	13,8	97,8	100,0
Ił	319	0,5	5,6	2,5	12,2	9,1	10,7	17,9	7,2	27,9	6,9	94,4	100,0
BMwyż	152	0,3	2,0	2,0	34,1	23,7	15,1	7,9	2,0	11,2	2,0	98,0	100,0
LMwyż	1 057	1,8	5,4	7,9	14,8	18,1	20,4	18,7	5,4	1,7	7,6	94,6	100,0
Lwyż	2 408	4,1	2,9	11,5	12,0	28,2	16,8	12,6	3,9	2,2	9,9	97,1	100,0
OlJwyż	7				28,5	28,6	28,6	14,3				100,0	100,0
Iłwyż	39	0,1	12,8	7,7	23,1	12,8	12,8	10,3	5,1	10,3	5,1	87,2	100,0
BWG	1									100,0		100,0	100,0
BG													
BMG	143	0,2	1,4	8,4	23,1	10,5	17,5	4,2	1,4	0,7	32,8	98,6	100,0
LMG	715	1,2	1,7	4,5	8,0	21,8	24,9	9,0	3,1	2,2	24,8	98,3	100,0
LG	7 318	12,7	0,5	0,7	2,7	20,4	27,0	10,6	5,0	1,9	31,2	99,5	100,0
OlJG	2				100,0							100,0	100,0
IłG	51	0,1	9,8		41,2	23,5	17,6	2,0		5,9		90,2	100,0

Tabela VII-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – inne lasy publiczne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – inne lasy Skarbu Państwa)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %											
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Ogółem	**16 444,1**	**100,0**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**5,5**	**21,3**	**27,7**	**18,6**	**7,9**	**6,9**	**11,5**	**99,9**	**100,0**
Bs	23,4	0,1	1,3			11,1	57,6	13,7	5,6	9,4	0,4	0,9	98,7	100,0
Bśw	1 563,1	9,5	0,1		0,3	6,4	35,0	33,1	14,7	4,8	5,4	0,2	99,9	100,0
Bw	44,3	0,3	0,2		0,2	4,3	16,0	43,1	26,9	5,2	4,1		99,8	100,0
Bb	27,2	0,2	0,4			28,7	8,1	5,1		6,6	51,1		99,6	100,0
BMśw	2 848,1	17,3	0,1	0,2	0,5	6,6	25,8	32,0	18,5	7,1	6,5	2,7	99,9	100,0
BMw	343,2	2,1		0,1	0,3	9,6	30,0	34,3	14,7	4,2	5,2	1,6	100,0	100,0
BMb	21,2	0,1	0,5			10,4	23,1	17,9	4,7	37,7	5,2	0,5	99,5	100,0
LMśw	4 011,6	24,3		0,3	0,2	5,0	17,0	24,9	24,1	10,1	6,6	11,8	100,0	100,0
LMw	425,4	2,6	0,2	0,4	0,8	11,0	22,8	25,2	17,7	8,2	2,5	11,2	99,8	100,0
LMb	43,0	0,3	0,5		0,5	3,0	31,4	25,3	26,5	5,3	6,3	1,2	99,5	100,0
Lśw	2 167,6	13,2	0,1	0,5	0,3	7,1	11,7	22,0	18,2	10,1	16,9	13,1	99,9	100,0
Lw	391,6	2,4	0,2	0,6	0,4	8,4	20,8	31,6	15,3	8,0	6,4	8,3	99,8	100,0
Ol	233,5	1,4	0,6	0,1	1,4	9,6	25,4	39,7	17,2	4,4	1,2	0,4	99,4	100,0
OlJ	224,8	1,4		1,2	2,3	8,2	21,0	13,9	25,4	11,8	7,1	9,1	100,0	100,0
Ł	94,9	0,6	0,1		0,2	6,4	8,6	12,1	18,0	9,1	38,7	6,8	99,9	100,0
BMwyż	35,6	0,2			0,3	24,7	26,3	19,1	9,3	2,0	16,6	1,7	100,0	100,0
LMwyż	224,0	1,4	0,3		0,4	6,2	17,9	27,9	28,0	8,5	2,7	8,1	99,7	100,0
Lwyż	572,8	3,5	0,1		0,3	7,4	30,9	23,7	18,4	5,8	3,1	10,3	99,9	100,0
OlJwyż	1,4					21,4	21,4	35,8	21,4				100,0	100,0
Łwyż	6,9				1,4	11,6	17,4	20,3	13,0	8,7	24,7	2,9	100,0	100,0
BWG	0,6								33,3		50,0	16,7	100,0	100,0
BG	0,1						100,0						100,0	100,0
BMG	30,1	0,2			0,3	12,0	13,0	23,6	6,3	2,3	1,0	41,5	100,0	100,0
LMG	205,9	1,3	0,1		0,5	2,6	20,3	29,3	12,3	4,6	3,1	27,2	99,9	100,0
LG	2 895,8	17,6		0,1		0,5	19,6	29,0	14,1	6,8	2,2	27,7	100,0	100,0
OlJG	0,3					66,7		33,3					100,0	100,0
ŁIG	7,7		2,6			27,2	22,1	22,1	3,9	2,6	18,2	1,3	97,4	100,0

Tabela VII-3. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu według województw – inne lasy publiczne
(dawniej: Struktura powierzchniowa siedlisk według województw – inne lasy Skarbu Państwa)

Województwo	Typ siedliskowy lasu w % powierzchni																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OIJ	Ił	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OIJwyż	Ilwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OIJG	ŁIG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Ogółem	**0,4**	**12,2**	**0,4**	**0,3**	**19,0**	**2,4**	**0,2**	**22,7**	**3,0**	**0,4**	**12,3**	**2,5**	**1,8**	**1,4**	**0,5**	**0,3**	**1,8**	**4,1**		**0,1**			**0,2**	**1,2**	**12,7**		**0,1**	**100,0**
Dolnośląskie		1,9			14,0			7,5	0,5		31,4	4,2	0,5		2,8		9,8	16,8		0,9			0,9	5,1	3,7			100,0
Kujawsko--pomorskie		30,6			30,7			19,4	1,6		9,7	1,6	3,2	1,6	1,6													100,0
Lubelskie		5,8			15,5	0,4		66,5	1,3		7,5	0,9	1,3		0,4			0,4										100,0
Lubuskie		27,0			27,1			24,3	2,7		5,4	5,4	2,7	2,7	2,7													100,0
Łódzkie	0,2	10,5	0,4		17,5	1,2	0,4	35,7	2,1		27,7	1,6	1,1	1,6														100,0
Małopolskie	0,2	1,2			1,3	0,4		0,3	0,3		0,1	0,3	0,3	0,1	0,1	0,2	2,2	7,2		0,1			1,2	5,8	78,1		0,6	100,0
Mazowieckie	0,7	21,9	0,9		25,3	4,5		15,7	4,1	0,1	16,9	5,0	2,4	0,3	0,9		1,2	0,1										100,0
Opolskie		1,5			5,5	1,8		44,0	4,4		24,8	7,7	0,4	8,0	0,4			1,1		0,4								100,0
Podkarpackie		18,0	1,7		28,6	3,9		8,4	1,7		1,7		1,7	0,6			0,6	25,8		0,6					6,7			100,0
Podlaskie		12,5		6,9	26,7	1,3	2,5	9,4	2,5	6,9	21,3	2,5	7,5															100,0
Pomorskie	2,3	39,3	0,9		22,9	2,3		19,2	6,1	0,5	5,1	0,5	0,9															100,0
Śląskie	0,2	16,0	0,7	0,2	23,9	6,6	0,5	10,9	6,4	0,2	5,3	2,8	1,3	0,5	0,8	1,5	6,1	13,0					0,2	1,3	1,6			100,0
Świętokrzyskie		33,3	0,9		26,7	3,6		14,5	1,4	0,5	3,2	0,5	1,8			1,4	8,1	4,1										100,0
Warmińsko--mazurskie		6,5		3,3	33,2	0,4	0,4	16,7	0,8	3,3	23,2	1,6	6,9	3,7														100,0
Wielkopolskie		3,7			22,4	1,3		48,1	2,9		13,0	3,3	1,3	3,4	0,6													100,0
Zachodnio-pomorskie	4,2	23,5	0,4		22,3	5,3	0,4	18,4	8,5	0,7	4,6	3,2	6,0	1,1	1,4													100,0

Rysunek VII-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – inne lasy publiczne

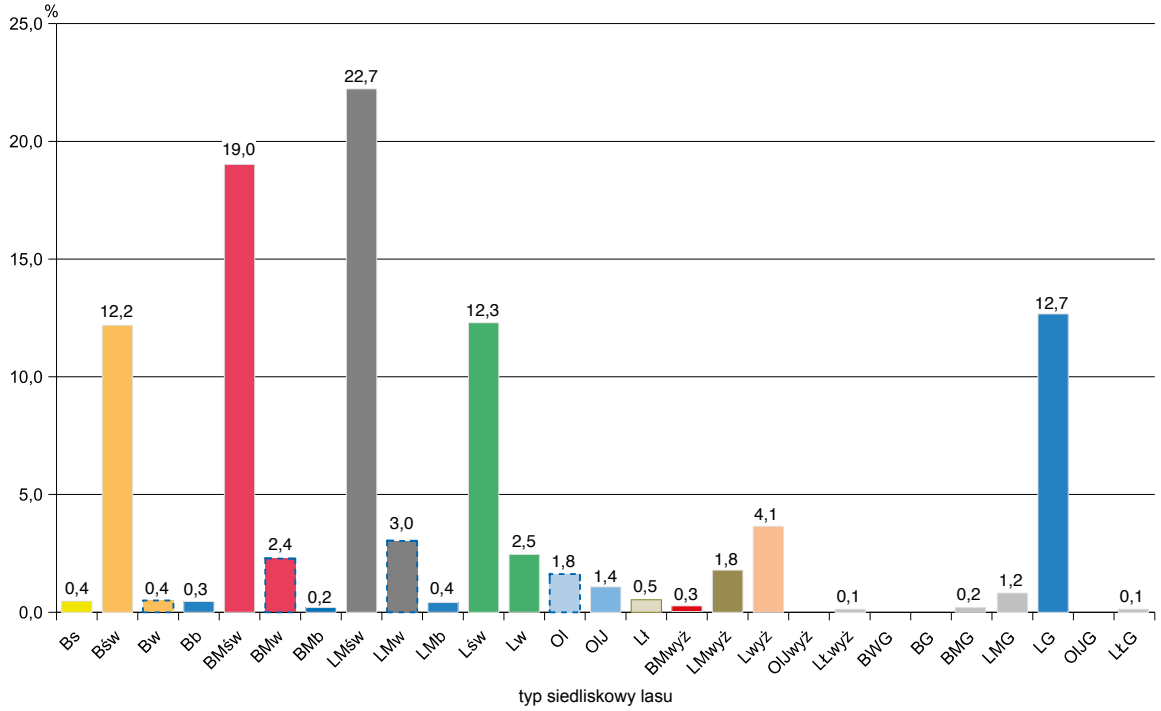

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw), las górski (LG), las świeży (Lśw) oraz bór świeży (Bśw) zajmujące odpowiednio 22,7%, 19,0%, 12,7%, 12,3% oraz 12,2% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 35,4%, lasowe – 61,4%, olsowe – 3,2% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 79,5%, wyżynnych – 6,3%, a górskich – 14,2% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VII-4, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 58 158 ha, w tym:

– grunty zalesione	56 950 ha,	tj.	97,9%
– grunty niezalesione	1 208 ha,	tj.	2,1%
	58 158 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	38 539 ha,	tj.	67,7%
– gatunki liściaste	18 411 ha,	tj.	32,3%
	56 950 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	1 208	2,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	9 926	17,1
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	25 646	44,2
V i starsze oraz KO, KDO, BP	21 378	36,6
Razem	58 158	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej w innych lasach publicznych wynosi 16 444,1 tys. m^3. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VII-4 oraz VII-6.

Tabela VII-4. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – inne lasy publiczne
(dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – inne lasy Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			przestoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	P	**1 208**		**1 198**	**2 444**	**3 106**	**3 178**	**4 666**	**7 463**	**7 571**	**5 946**	**4 657**	**3 623**	**3 402**	**3 211**	**6 485**	**56 950**	**58 158**	**97,9**
Ogółem	**M**	**13,7**	**38,5**	**4,7**	**51,8**	**282,9**	**623,7**	**1 191,3**	**2 305,5**	**2 543,5**	**2 005,1**	**1 659,3**	**1 391,8**	**1 303,0**	**1 131,3**	**1 898,0**	**16 430,4**	**16 444,1**	**99,9**
	P	726		864	1 259	1 757	1 965	3 231	5 222	5 358	3 994	3 193	2 641	2 379	1 982	4 694	38 539	39 265	98,2
R-m iglaste	M	5,8	18,0	2,4	27,0	181,2	412,4	896,1	1 651,6	1 886,4	1 411,9	1 192,5	1 065,6	920,0	662,6	1 491,7	11 819,4	11 825,2	100,0
	P	665		837	1 213	1 578	1 814	2 946	4 454	4 454	3 614	2 834	2 231	2 021	1 826	3 263	33 085	33 750	98,0
So	M	5,1	15,2	2,2	26,7	173,4	386,7	808,7	1 329,4	1 462,8	1 228,4	1 010,1	831,6	726,2	585,5	912,9	9 499,8	9 504,9	99,9
	P	17		12	29	95	109	186	369	438	122	52	31	30	14	496	1 983	2 000	99,2
Św	M	0,4	1,0	0,1	0,3	5,7	20,3	54,4	137,4	184,9	50,2	20,3	12,4	10,7	5,2	145,9	648,8	649,2	99,9
	P	44		15	17	84	42	99	399	466	258	307	379	328	142	935	3 471	3 515	98,7
Jd	M	0,3	1,8	0,1		2,1	5,4	33,0	184,8	238,7	133,3	162,1	221,6	183,1	71,9	432,9	1 670,8	1 671,1	100,0
	P	482		334	1 185	1 349	1 213	1 435	2 241	2 213	1 952	1 464	982	1 023	1 229	1 791	18 411	18 893	97,4
R-m liściaste	M	7,9	20,5	2,3	24,8	101,7	211,3	295,2	653,9	657,1	593,2	466,8	326,2	383,0	468,7	406,3	4 611,0	4 618,9	99,8
	P	82		26	158	169	54	120	711	464	292	199	156	121	159	544	3 173	3 255	97,5
Bk	M	0,7	4,7	0,1	2,0	5,9	4,6	26,6	254,8	158,8	109,3	73,4	53,0	49,1	68,6	146,3	957,2	957,9	99,9
	P	249		213	457	391	203	329	485	670	799	742	582	711	945	371	6 898	7 147	96,5
Db	M	5,5	8,2	1,2	4,0	18,6	28,7	63,9	131,0	209,0	250,8	236,3	201,0	267,8	354,7	86,4	1 861,6	1 867,1	99,7
	P			4	4	5	16	30	54	62	47	16	10	9	39	27	323	323	100,0
Gb	M		0,2			0,3	2,0	4,6	11,7	14,6	12,2	4,5	2,9	3,2	10,7	3,8	70,7	70,7	100,0
	P	15		23	169	486	544	546	521	500	460	215	76	34	3	349	3 926	3 941	99,6
Brz	M		2,2	0,1	5,2	32,3	90,3	106,9	121,9	123,5	120,2	52,7	16,8	7,4	0,7	69,8	750,0	750,0	100,0
	P	135		65	379	253	216	277	419	475	301	246	135	129	69	204	3 168	3 303	95,9
Ol	M	1,7	4,9	0,9	12,8	38,4	43,7	65,0	121,6	140,5	88,5	85,7	45,8	46,7	28,9	44,5	767,9	769,6	99,8
	P				1	8	105	17	12	17	13	24	11		4	264	476	476	100,0
Tp	M				0,1	2,2	28,7	4,2	3,2	4,3	2,6	8,4	3,1	0,1	2,0	50,5	109,4	109,4	100,0
	P	1		3	17	37	75	116	39	25	40	22	12	19	10	32	447	448	99,8
Os	M		0,3		0,7	4,0	13,3	24,0	9,7	6,4	9,6	5,8	3,6	8,7	3,1	5,0	94,2	94,2	100,0

Z danych, które przedstawia tabela VII-4, wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	16 430,4 tys. m^3,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	13,7 tys. m^3,	tj.	0,1%
	16 444,1 tys. m^3,	tj.	100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	11 819,4 tys. m^3,	tj.	71,9%
– gatunki liściaste	4 611,0 tys. m^3,	tj.	28,1%
	16 430,4 tys. m^3,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m^3	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	13,7	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	38,5	0,2
I i II klasa wieku (1–40 lat)	963,1	5,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	8 045,4	49,0
V i starsze oraz KO, KDO, BP	7 383,4	44,9
Razem	16 444,1	100,0

Tabela VII-5. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – inne lasy publiczne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – inne lasy Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**1 208**	**3 642**	**6 284**	**12 129**	**13 517**	**8 280**	**3 402**	**3 211**	**6 485**	**56 950**	**58 158**	**100,0**
	%	**2,1**	**6,3**	**10,8**	**20,9**	**23,3**	**14,2**	**5,8**	**5,5**	**11,1**	**97,9**	**100,0**	
R-m iglaste	P	726	2 123	3 722	8 453	9 352	5 834	2 379	1 982	4 694	38 539	39 265	67,4
	%	1,8	5,4	9,5	21,5	23,8	14,9	6,1	5,0	12,0	98,2	100,0	
So	P	665	2 050	3 392	7 400	8 068	5 065	2 021	1 826	3 263	33 085	33 750	58,0
	%	2,0	6,1	10,1	21,9	23,8	15,0	6,0	5,4	9,7	98,0	100,0	
Św	P	17	41	204	555	560	83	30	14	496	1 983	2 000	3,4
	%	0,9	2,1	10,2	27,8	27,8	4,2	1,5	0,7	24,8	99,1	100,0	
Jd	P	44	32	126	498	724	686	328	142	935	3 471	3 515	6,0
	%	1,3	0,9	3,6	14,2	20,6	19,5	9,3	4,0	26,6	98,7	100,0	
R-m liściaste	P	482	1 519	2 562	3 676	4 165	2 446	1 023	1 229	1 791	18 411	18 893	32,6
	%	2,6	8,0	13,6	19,5	22,0	12,9	5,4	6,5	9,5	97,4	100,0	
Bk	P	82	184	223	831	756	355	121	159	544	3 173	3 255	5,6
	%	2,5	5,7	6,9	25,5	23,2	10,9	3,7	4,9	16,7	97,5	100,0	
Db	P	249	670	594	814	1 469	1 324	711	945	371	6 898	7 147	12,3
	%	3,5	9,4	8,3	11,4	20,6	18,5	9,9	13,2	5,2	96,5	100,0	
Gb	P		8	21	84	109	26	9	39	27	323	323	0,6
	%		2,5	6,5	26,0	33,7	8,0	2,8	12,1	8,4	100,0	100,0	
Brz	P	15	192	1 030	1 067	960	291	34	3	349	3 926	3 941	6,8
	%	0,4	4,9	26,1	26,9	24,4	7,4	0,9	0,1	8,9	99,6	100,0	
Ol	P	135	444	469	696	776	381	129	69	204	3 168	3 303	5,7
	%	4,1	13,4	14,2	21,1	23,5	11,5	3,9	2,1	6,2	95,9	100,0	
Tp	P		1	113	29	30	35		4	264	476	476	0,8
	%		0,2	23,7	6,1	6,3	7,4		0,8	55,5	100,0	100,0	
Os	P	1	20	112	155	65	34	19	10	32	447	448	0,8
	%	0,2	4,5	25,0	34,7	14,5	7,6	4,2	2,2	7,1	99,8	100,0	

Rysunek VII-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – inne lasy publiczne

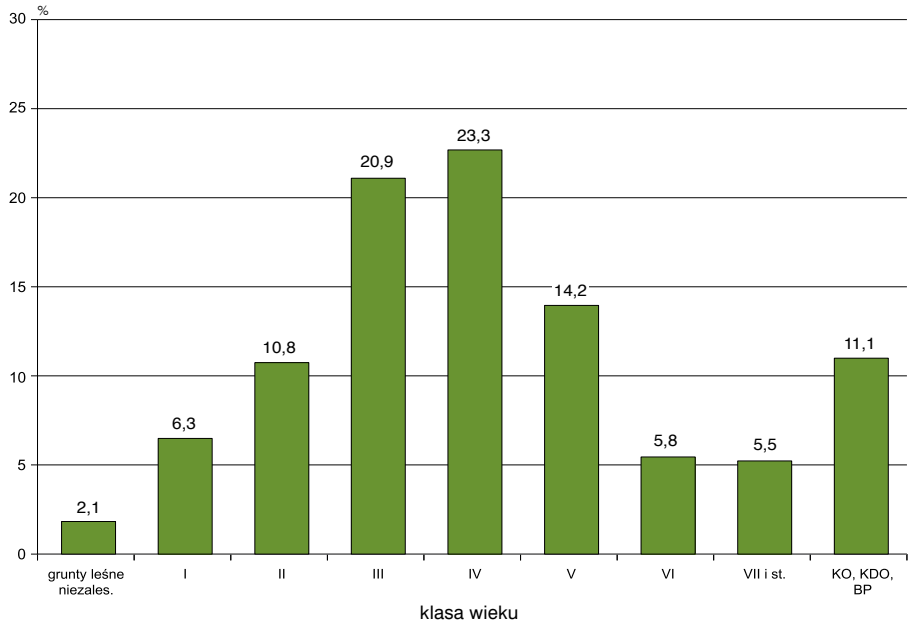

Tabela VII-6. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – inne lasy publiczne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – inne lasy Skarbu Państwa)

Gatunek panujący		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	M	**13,7**	**38,5**	**56,5**	**906,6**	**3 496,8**	**4 548,6**	**3 051,1**	**1 303,0**	**1 131,3**	**1 898,0**	**16 430,4**	**16 444,1**	**100,0**
Ogółem	**%**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**5,5**	**21,3**	**27,7**	**18,6**	**7,9**	**6,9**	**11,5**	**99,9**	**100,0**	
R-m	M	5,8	18,0	29,4	593,6	2 547,7	3 298,3	2 258,1	920,0	662,6	1 491,7	11 819,4	11 825,2	71,8
iglaste	%		0,2	0,2	5,0	21,5	28,0	19,1	7,8	5,6	12,6	100,0	100,0	
	M	5,1	15,2	28,9	560,1	2 138,1	2 691,2	1 841,7	726,2	585,5	912,9	9 499,8	9 504,9	57,7
So	%	0,1	0,2	0,3	5,9	22,5	28,2	19,4	7,6	6,2	9,6	99,9	100,0	
	M	0,4	1,0	0,4	26,0	191,8	235,1	32,7	10,7	5,2	145,9	648,8	649,2	3,9
Św	%	0,1	0,2	0,1	4,0	29,5	36,2	5,0	1,6	0,8	22,5	99,9	100,0	
	M	0,3	1,8	0,1	7,5	217,8	372,0	383,7	183,1	71,9	432,9	1 670,8	1 671,1	10,2
Jd	%		0,1		0,4	13,0	22,3	23,0	11,0	4,3	25,9	100,0	100,0	
R-m	M	7,9	20,5	27,1	313,0	949,1	1 250,3	793,0	383,0	468,7	406,3	4 611,0	4 618,9	28,2
liściaste	%	0,2	0,4	0,6	6,8	20,5	27,1	17,2	8,3	10,1	8,8	99,8	100,0	
	M	0,7	4,7	2,1	10,5	281,4	268,1	126,4	49,1	68,6	146,3	957,2	957,9	5,8
Bk	%	0,1	0,5	0,2	1,1	29,3	28,0	13,2	5,1	7,2	15,3	99,9	100,0	
	M	5,5	8,2	5,2	47,3	194,9	459,8	437,3	267,8	354,7	86,4	1 861,6	1 867,1	11,4
Db	%	0,3	0,4	0,3	2,5	10,4	24,8	23,4	14,3	19,0	4,6	99,7	100,0	
	M		0,2		2,3	16,3	26,8	7,4	3,2	10,7	3,8	70,7	70,7	0,4
Gb	%		0,3		3,3	23,1	37,8	10,5	4,5	15,1	5,4	100,0	100,0	
	M		2,2	5,3	122,6	228,8	243,7	69,5	7,4	0,7	69,8	750,0	750,0	4,6
Brz	%		0,3	0,7	16,3	30,5	32,5	9,3	1,0	0,1	9,3	100,0	100,0	
	M	1,7	4,9	13,7	82,1	186,6	229,0	131,5	46,7	28,9	44,5	767,9	769,6	4,7
Ol	%	0,2	0,6	1,8	10,7	24,2	29,7	17,1	6,1	3,8	5,8	99,8	100,0	
	M			0,1	30,9	7,4	6,9	11,5	0,1	2,0	50,5	109,4	109,4	0,7
Tp	%			0,1	28,2	6,8	6,3	10,5	0,1	1,8	46,2	100,0	100,0	
	M		0,3	0,7	17,3	33,7	16,0	9,4	8,7	3,1	5,0	94,2	94,2	0,6
Os	%		0,3	0,7	18,4	35,8	17,0	10,0	9,2	3,3	5,3	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w innych lasach publicznych wynosi 69 lat, co obrazuje tabela VII-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (83 lata), natomiast najniższy drzewostany topolowe, brzozowe, osikowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (69 lat), które zajmują 58,0% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Tabela VII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości drzewostanów.

Tabela VII-7. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek drzewostanów według gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – inne lasy publiczne
(dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – inne lasy Skarbu Państwa)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m^3	%	m^3/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**56 950**	**100,0**	**16 430,4**	**100,0**	**289**	**69**
So	33 085	58,0	9 499,8	57,8	287	69
Św	1 983	3,5	648,8	3,9	327	63
Jd	3 471	6,1	1 670,8	10,2	481	83
Bk	3 173	5,6	957,2	5,8	302	70
Db	6 898	12,1	1 861,6	11,3	270	77
Gb	323	0,6	70,7	0,4	220	71
Brz	3 926	6,9	750,0	4,6	191	54
Ol	3 168	5,6	767,9	4,7	243	58
Tp	476	0,8	109,4	0,7	230	43
Os	447	0,8	94,2	0,6	211	55

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m³ grubizny na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VII-7, a według klas wieku tabela VII-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VII-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w innych lasach publicznych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 289 m³/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 283 m³/ha.

Tabela VII-8. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – inne lasy publiczne (dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – inne lasy Skarbu Państwa)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**11**	**15**	**144**	**288**	**336**	**369**	**383**	**352**	**293**	**289**	**283**
So	8	14	165	289	334	364	359	321	280	287	282
Św	24	8	128	346	420	390	360	367	294	327	324
Jd	7	2	59	437	514	559	558	506	463	481	475
Bk	9	11	47	339	355	356	405	431	269	302	294
Db	22	8	80	239	313	330	376	375	233	270	261
Gb		2	106	194	245	287	381	278	139	220	220
Brz	1	28	119	214	254	239	217	278	200	191	190
Ol	13	31	175	268	295	346	361	422	218	243	233
Tp	55	41	275	258	230	326	425	475	191	230	230
Os		37	154	217	246	285	459	296	158	211	211

Rysunek VII-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – inne lasy publiczne

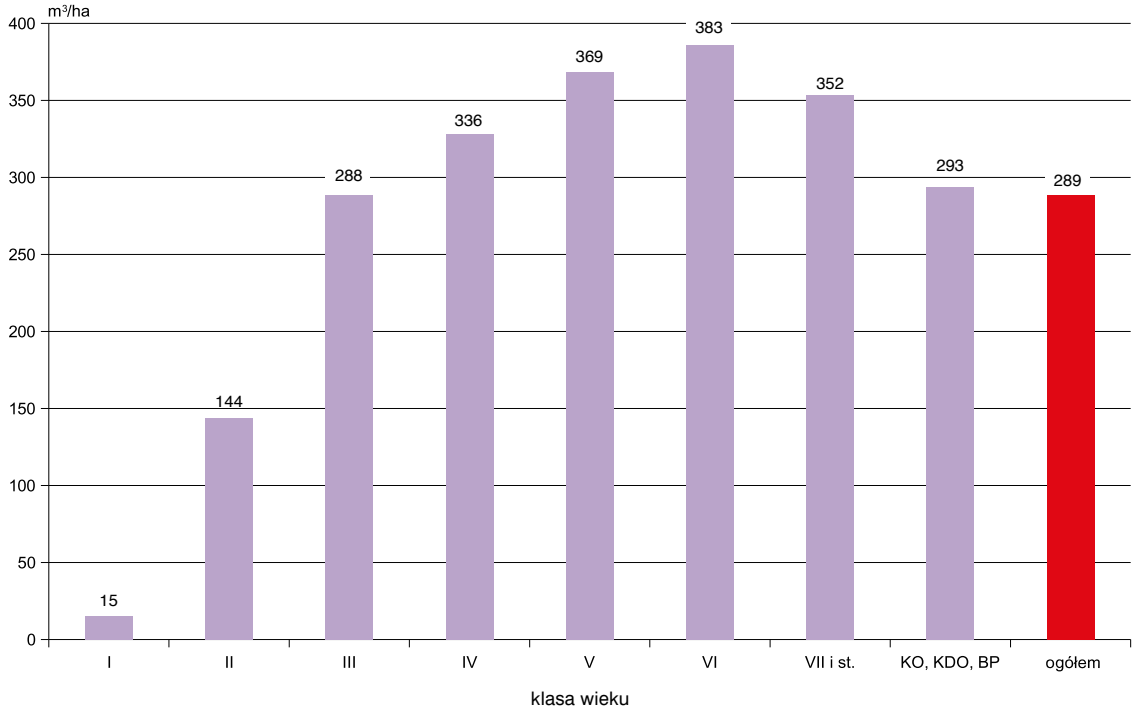

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VII-9 (dodatkowo rysunek VII-4). Większy niż przeciętny w innych lasach publicznych (36,6%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: lubelskim – 53,5%, zachodniopomorskim – 47,9%, małopolskim – 45,6%, warmińsko-mazurskim – 45,5%, opolskim – 42,5%, łódzkim – 40,3%, wielkopolskim – 38,7%. Udział tych drzewostanów nieco większy niż przeciętna w innych lasach publicznych, zarejestro-

Tabela VII-9. Powierzchnia lasów według klas wieku i województw – inne lasy publiczne
(dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według województw – inne lasy Skarbu Państwa)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**1 208**	**3 642**	**6 284**	**12 129**	**13 517**	**8 280**	**3 402**	**3 211**	**6 485**	**56 950**	**58 158**	**100,0**
	%	**2,1**	**6,3**	**10,8**	**20,9**	**23,3**	**14,2**	**5,8**	**5,5**	**11,1**	**97,9**	**100,0**	
Dolnośląskie	P	77	417	597	211	200	111	75	85	368	2 064	2 141	3,7
	%	3,6	19,5	27,9	9,9	9,3	5,2	3,5	3,9	17,2	96,4	100,0	
Kujawsko-pomorskie	P	14	58	80	103	125	169	26	32	17	610	624	1,1
	%	2,2	9,3	12,8	16,5	20,0	27,1	4,3	5,1	2,7	97,8	100,0	
Lubelskie	P	38	72	106	324	512	644	256	171	142	2 227	2 265	3,9
	%	1,7	3,2	4,7	14,3	22,6	28,4	11,3	7,5	6,3	98,3	100,0	
Lubuskie	P	12	41	41	101	80	36	27	19	17	362	374	0,6
	%	3,2	10,9	10,9	26,8	21,5	9,6	7,2	5,1	4,8	96,8	100,0	
Łódzkie	P	84	504	561	968	1 285	963	424	120	794	5 619	5 703	9,8
	%	1,5	8,8	9,8	17,0	22,6	16,9	7,4	2,1	13,9	98,5	100,0	
Małopolskie	P	101	119	397	1 847	2 446	1 011	420	147	2 533	8 920	9 021	15,5
	%	1,1	1,3	4,4	20,5	27,1	11,2	4,7	1,6	28,1	98,9	100,0	
Mazowieckie	P	178	289	705	1 712	2 766	883	276	571	244	7 446	7 624	13,1
	%	2,3	3,8	9,2	22,4	36,4	11,6	3,6	7,5	3,2	97,7	100,0	
Opolskie	P	19	168	408	536	445	336	234	178	418	2 723	2 742	4,7
	%	0,7	6,1	14,9	19,6	16,2	12,3	8,5	6,5	15,2	99,3	100,0	
Podkarpackie	P	44	110	193	266	506	334	113	50	156	1 728	1 772	3,0
	%	2,5	6,2	10,9	15,0	28,6	18,8	6,4	2,8	8,8	97,5	100,0	
Podlaskie	P	59	98	275	486	359	145	60	28	93	1 544	1 603	2,8
	%	3,7	6,1	17,1	30,5	22,4	9,0	3,7	1,7	5,8	96,3	100,0	
Pomorskie	P	46	110	248	608	382	201	136	315	91	2 091	2 137	3,7
	%	2,2	5,1	11,6	28,5	17,8	9,4	6,4	14,7	4,3	97,8	100,0	
Śląskie	P	238	427	824	1 675	1 425	840	225	128	299	5 843	6 081	10,5
	%	3,9	7,0	13,6	27,6	23,4	13,8	3,7	2,1	4,9	96,1	100,0	
Świętokrzyskie	P	70	142	302	593	482	373	56	72	120	2 140	2 210	3,8
	%	3,2	6,4	13,7	26,8	21,8	16,9	2,5	3,3	5,4	96,8	100,0	
Warmińsko-mazurskie	P	44	153	214	388	540	385	205	400	133	2 418	2 462	4,2
	%	1,8	6,2	8,7	15,8	22,0	15,6	8,3	16,2	5,4	98,2	100,0	
Wielkopolskie	P	93	805	1 086	1 782	1 489	1 405	514	470	927	8 478	8 571	14,7
	%	1,1	9,4	12,7	20,7	17,4	16,4	6,0	5,5	10,8	98,9	100,0	
Zachodnio-pomorskie	P	91	129	247	529	475	444	355	425	133	2 737	2 828	4,9
	%	3,2	4,6	8,7	18,8	16,8	15,7	12,5	15,0	4,7	96,8	100,0	

wano także w województwie kujawsko-pomorskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach podlaskim – 20,2% i śląskim – 24,5%.

Rysunek VII-4. Powierzchnia lasów według województw (w ha) – inne lasy publiczne

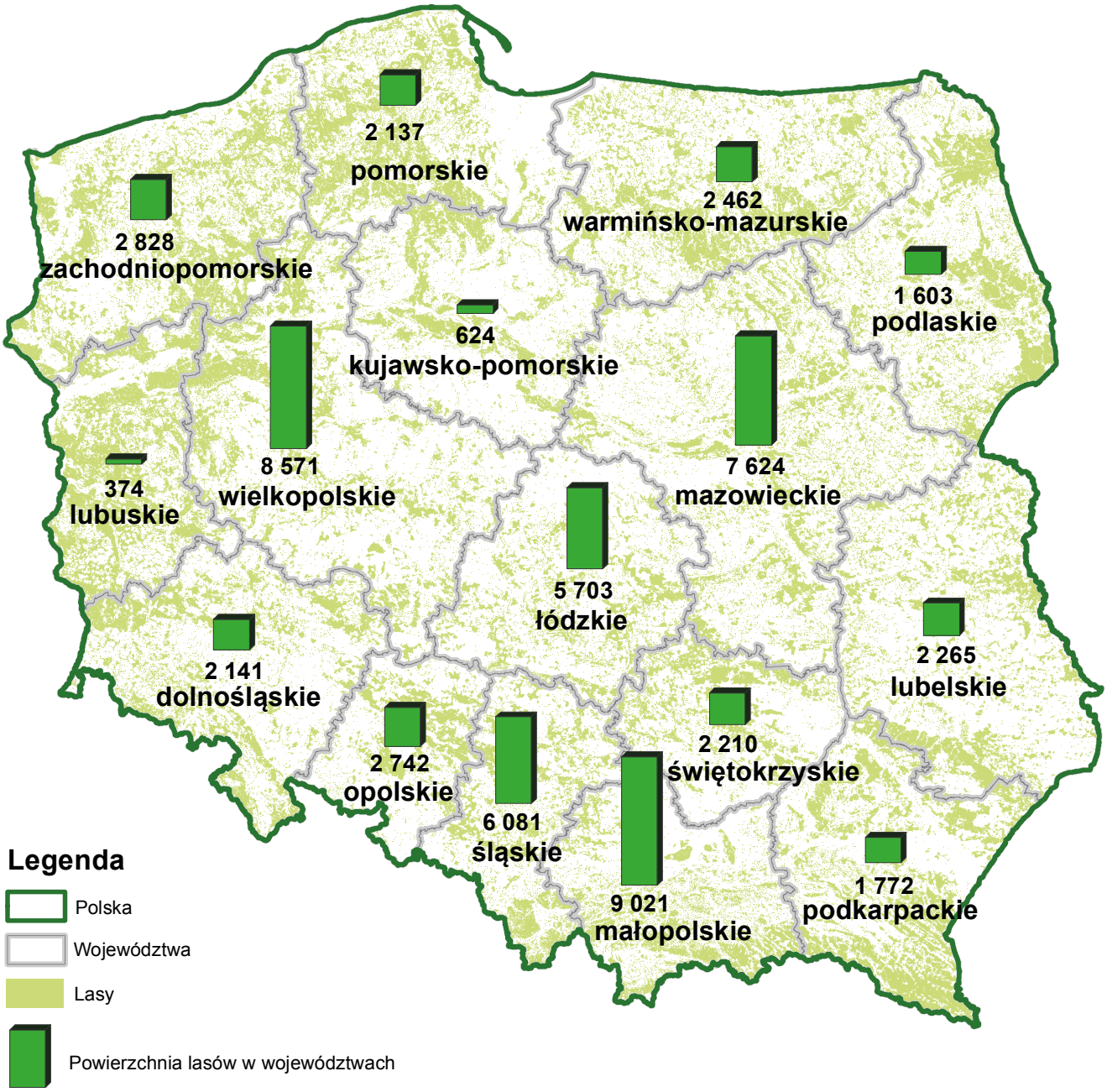

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VII-10, a wielkość zasobów drzewnych dodatkowo rysunek VII-5. W poszczególnych województwach udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się w granicach od 26,6% do 57,8% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 44,9%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 26,6% i śląskim – 31,0%; największy zaś w województwach: lubelskim – 57,8%, zachodniopomorskim – 57,0%, warmińsko-mazurskim – 54,8%, kujawsko-pomorskim – 52,2% i opolskim – 51,2%.

Tabela VII-10. Miąższość drzewostanów według klas wieku i województw – inne lasy publiczne
(dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według województw – inne lasy Skarbu Państwa)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**13,7**	**38,5**	**56,5**	**906,6**	**3 496,8**	**4 548,6**	**3 051,1**	**1 303,0**	**1 131,3**	**1 898,0**	**16 430,4**	**16 444,1**	**100,0**
	%	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**5,5**	**21,3**	**27,7**	**18,6**	**7,9**	**6,9**	**11,5**	**99,9**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	0,7	0,5	3,6	75,0	50,3	58,2	35,1	26,5	29,5	78,8	357,5	358,2	2,2
	%	0,2	0,1	1,0	20,9	14,0	16,2	9,8	7,4	8,2	22,2	99,8	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M	0,1		0,7	9,9	27,9	38,6	59,2	9,6	11,1	4,1	161,1	161,2	1,0
	%	0,1		0,4	6,1	17,3	23,9	36,8	6,0	6,9	2,5	99,9	100,0	
Lubelskie	M	0,8	0,2	1,4	11,4	75,5	133,6	176,8	73,9	30,9	25,3	529,0	529,8	3,2
	%	0,2		0,3	2,2	14,3	25,2	33,3	13,9	5,8	4,8	99,8	100,0	
Lubuskie	M			0,3	5,7	30,9	26,9	12,3	8,4	5,9	4,2	94,6	94,6	0,6
	%			0,3	6,0	32,8	28,4	13,0	8,9	6,2	4,4	100,0	100,0	
Łódzkie	M	0,9	7,3	8,2	134,1	312,0	458,8	363,0	182,8	58,3	234,9	1 759,4	1 760,3	10,8
	%	0,1	0,4	0,5	7,6	17,7	26,1	20,6	10,4	3,3	13,3	99,9	100,0	
Małopolskie	M	0,5	4,0	2,3	33,9	673,4	992,4	482,1	213,7	66,5	874,1	3 342,4	3 342,9	20,3
	%		0,1	0,1	1,0	20,1	29,8	14,4	6,4	2,0	26,1	100,0	100,0	
Mazowieckie	M	2,2	1,8	4,3	97,5	431,8	812,0	285,2	91,3	198,8	52,8	1 975,5	1 977,7	12,0
	%	0,1	0,1	0,2	4,9	21,8	41,1	14,4	4,6	10,1	2,7	99,9	100,0	
Opolskie	M	0,4	6,3	3,1	61,0	174,5	183,0	142,3	107,7	79,5	121,6	879,0	879,4	5,3
	%		0,7	0,4	6,9	19,8	21,0	16,2	12,2	9,0	13,8	100,0	100,0	
Podkarpackie	M	0,2		2,3	25,1	68,2	149,6	108,5	37,9	17,9	41,8	451,3	451,5	2,7
	%			0,5	5,6	15,1	33,1	24,0	8,4	4,0	9,3	100,0	100,0	
Podlaskie	M	0,8		2,9	35,4	125,5	108,0	48,0	20,6	10,3	20,2	370,9	371,7	2,3
	%	0,2		0,8	9,5	33,8	29,1	12,9	5,5	2,8	5,4	99,8	100,0	
Pomorskie	M	0,2	0,6	1,0	23,6	125,4	98,8	61,3	35,0	67,3	18,8	431,8	432,0	2,6
	%		0,1	0,2	5,5	29,0	22,9	14,2	8,1	15,6	4,4	100,0	100,0	
Śląskie	M	1,7	0,5	4,4	120,8	413,0	417,1	256,9	62,4	44,1	65,9	1 385,1	1 386,8	8,4
	%	0,1		0,3	8,7	29,8	30,1	18,5	4,5	3,2	4,8	99,9	100,0	
Świętokrzyskie	M	0,3	0,2	2,3	36,3	143,8	143,9	124,8	18,9	23,7	28,6	522,5	522,8	3,2
	%	0,1		0,4	6,9	27,6	27,5	23,9	3,6	4,5	5,5	99,9	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M	1,2	1,3	3,6	29,4	123,7	193,7	154,4	85,1	156,7	32,7	780,6	781,8	4,8
	%	0,2	0,2	0,5	3,8	15,8	24,7	19,7	10,9	20,0	4,2	99,8	100,0	
Wielkopolskie	M	2,7	14,9	15,1	176,5	601,4	602,7	609,5	227,1	215,7	264,9	2 727,8	2 730,5	16,6
	%	0,1	0,5	0,6	6,5	22,0	22,1	22,3	8,3	7,9	9,7	99,9	100,0	
Zachodniopomorskie	M	1,0	0,9	1,0	31,0	119,5	131,3	131,7	102,1	115,1	29,3	661,9	662,9	4,0
	%	0,2	0,1	0,2	4,7	18,0	19,8	19,8	15,4	17,4	4,4	99,8	100,0	

Rysunek VII-5. Miąższość drzewostanów według województw (w tys. m³) – inne lasy publiczne

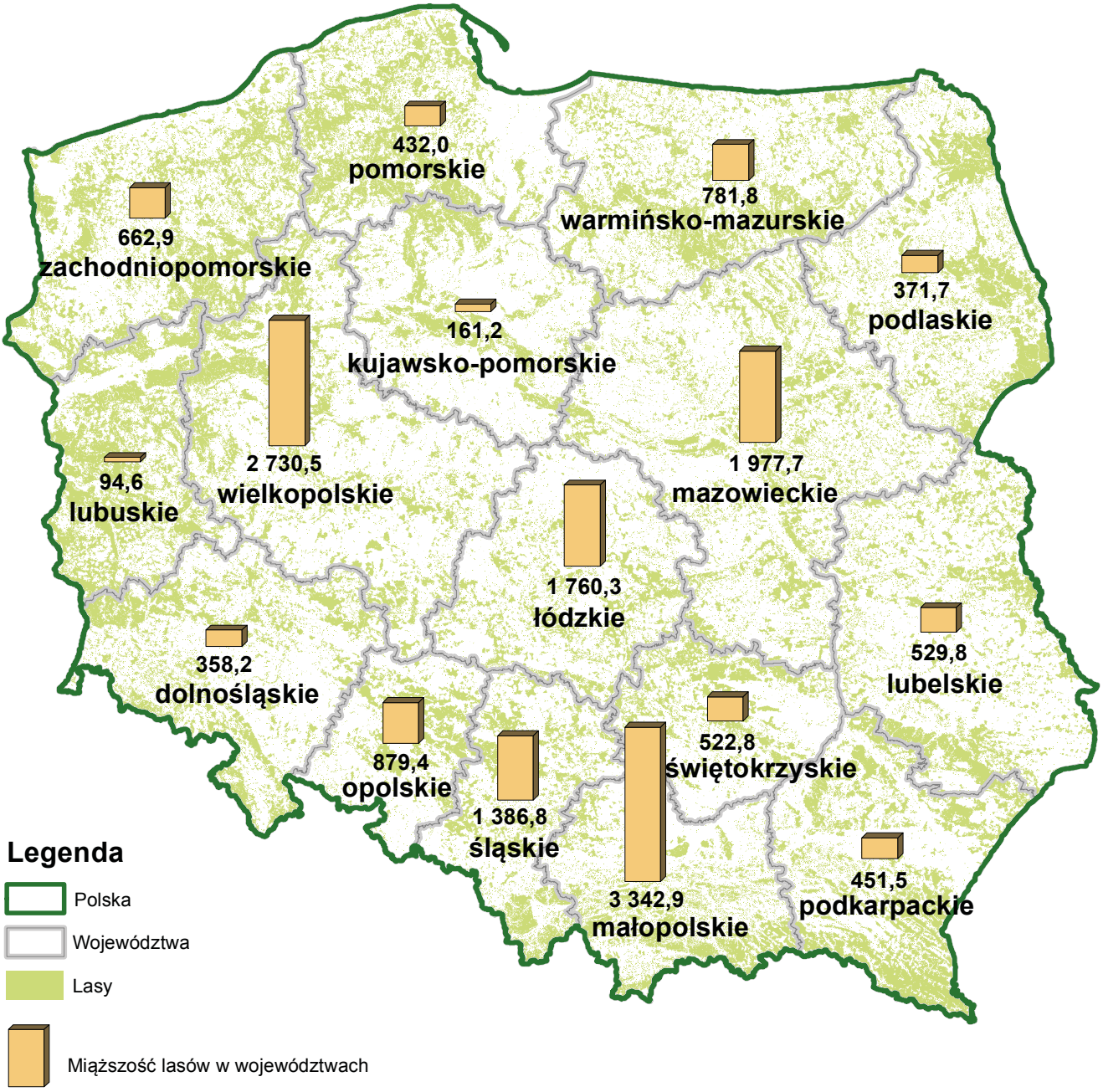

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela V-11. Największy powierzchniowy udział drzewostanów z gatunkami panującymi: Św, Jd, Bk, czyli gatunkami o największych zasobnościach, występuje głównie w górach. Łącznie gatunki te (tabela VII-11) zajmują w województwie małopolskim – 72,8%. Bliski średniego w kraju (15,0%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwie podkarpackim. W pozostałych udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,4% w województwie lubelskim i mazowieckim do 8,2% w województwie warmińsko-ma-

Tabela VII-11. Powierzchnia lasów według gatunków panujących i województw – inne lasy publiczne
(dawniej: Struktura powierzchniowa gatunków panujących według województw – inne lasy Skarbu Państwa)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**33 750**	**2 000**	**3 515**	**3 255**	**7 147**	**323**	**3 941**	**3 303**	**476**	**448**	**58 158**	**100,0**
Ogółem	**%**	**58,0**	**3,4**	**6,0**	**5,6**	**12,3**	**0,6**	**6,8**	**5,7**	**0,8**	**0,8**	**100,0**	
	P	367	113	2	82	463	3	415	300	348	48	2 141	3,7
Dolnośląskie	%	17,1	5,3	0,1	3,8	21,7	0,1	19,4	14,0	16,3	2,2	100,0	
Kujawsko-	P	483	3		1	63	2	29	38	2	3	624	1,1
-pomorskie	%	77,4	0,5		0,2	10,0	0,3	4,7	6,1	0,3	0,5	100,0	
	P	1 033	1		8	938	54	105	75	2	49	2 265	3,9
Lubelskie	%	45,7			0,4	41,4	2,3	4,6	3,3	0,1	2,2	100,0	
	P	285	2		1	47		20	15	1	3	374	0,6
Lubuskie	%	76,3	0,5		0,3	12,5		5,3	4,0	0,3	0,8	100,0	
	P	4 075	19	90	188	841	1	255	206	6	22	5 703	9,8
Łódzkie	%	71,5	0,3	1,6	3,3	14,7		4,5	3,6	0,1	0,4	100,0	
	P	1 687	1 425	3 145	1 998	356	90	108	146	16	50	9 021	15,5
Małopolskie	%	18,7	15,8	34,8	22,2	3,9	1,0	1,2	1,6	0,2	0,6	100,0	
	P	5 156	7	12	4	1 043	51	757	522	10	62	7 624	13,1
Mazowieckie	%	67,6	0,1	0,2	0,1	13,7	0,7	9,9	6,8	0,1	0,8	100,0	
	P	1 197	7	22	112	808		318	253	2	23	2 742	4,7
Opolskie	%	43,6	0,3	0,8	4,1	29,5		11,6	9,2	0,1	0,8	100,0	
	P	1 113	13	158	172	105	49	62	87	1	12	1 772	3,0
Podkarpackie	%	62,7	0,7	8,9	9,7	5,9	2,8	3,6	4,9	0,1	0,7	100,0	
	P	846	58			197	3	298	193	3	5	1 603	2,8
Podlaskie	%	52,8	3,6			12,3	0,2	18,6	12,0	0,2	0,3	100,0	
	P	1 785	17	1	107	78	4	87	48		10	2 137	3,7
Pomorskie	%	83,6	0,8		5,0	3,6	0,2	4,1	2,2		0,5	100,0	
	P	4 065	103	32	276	600	26	607	257	24	91	6 081	10,5
Śląskie	%	66,9	1,7	0,5	4,5	9,9	0,4	10,0	4,2	0,4	1,5	100,0	
	P	1 765	5	36	21	157	15	131	65	4	11	2 210	3,8
Świętokrzyskie	%	79,9	0,3	1,6	0,9	7,1	0,7	5,9	2,9	0,2	0,5	100,0	
Warmińsko-	P	1 499	123		78	156	8	269	283	5	41	2 462	4,2
-mazurskie	%	60,8	5,0		3,2	6,3	0,3	11,0	11,5	0,2	1,7	100,0	
	P	6 530	68	16	107	1 085	16	211	505	22	11	8 571	14,7
Wielkopolskie	%	76,1	0,8	0,2	1,2	12,7	0,2	2,5	5,9	0,3	0,1	100,0	
Zachodnio-	P	1 864	36	1	100	210	1	269	310	30	7	2 828	4,9
pomorskie	%	66,0	1,3		3,5	7,4		9,5	11,0	1,1	0,2	100,0	

zurskim. Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 77,1% ogólnej powierzchni innych lasów publicznych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VII-11).

Tabela VII-12. Miąższość drzewostanów według gatunków panujących i województw – inne lasy publiczne
(dawniej: Struktura miąższościowa gatunków panujących według województw – inne lasy Skarbu Państwa)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	M	**9 504,9**	**649,2**	**1 671,1**	**957,9**	**1 867,1**	**70,7**	**750,0**	**769,6**	**109,4**	**94,2**	**16 444,1**	**100,0**
Ogółem	**%**	**57,7**	**3,9**	**10,2**	**5,8**	**11,4**	**0,4**	**4,6**	**4,7**	**0,7**	**0,6**	**100,0**	
	M	76,8	33,1		9,8	94,4	0,9	41,7	16,3	74,8	10,4	358,2	2,2
Dolnośląskie	%	21,4	9,2		2,7	26,5	0,3	11,6	4,5	20,9	2,9	100,0	
Kujawsko-	M	132,0	0,5			13,4	0,8	4,6	9,0	0,5	0,4	161,2	1,0
-pomorskie	%	82,1	0,3			8,2	0,4	2,9	5,6	0,3	0,2	100,0	
	M	261,1	0,1		1,9	216,0	8,2	16,7	15,9	0,5	9,4	529,8	3,2
Lubelskie	%	49,2			0,4	40,8	1,5	3,2	3,0	0,1	1,8	100,0	
	M	73,4	0,7		0,1	11,1		5,4	3,2	0,1	0,6	94,6	0,6
Lubuskie	%	77,8	0,7		0,1	11,6		5,7	3,4	0,1	0,6	100,0	
	M	1 304,3	4,7	28,1	55,7	250,6	0,4	51,3	58,8	2,0	4,4	1 760,3	10,8
Łódzkie	%	74,1	0,3	1,6	3,2	14,2		2,9	3,3	0,1	0,3	100,0	
	M	475,6	499,5	1 537,2	655,3	91,7	20,1	20,3	26,4	2,7	14,1	3 342,9	20,3
Małopolskie	%	14,2	14,9	46,1	19,6	2,7	0,6	0,6	0,8	0,1	0,4	100,0	
	M	1 347,8	1,3	3,2	1,1	310,8	13,9	146,8	137,9	1,9	13,0	1 977,7	12,0
Mazowieckie	%	68,0	0,1	0,2	0,1	15,7	0,7	7,4	7,0	0,1	0,7	100,0	
	M	411,5	0,6	13,3	30,9	257,3		80,3	79,3	0,4	5,8	879,4	5,3
Opolskie	%	46,8	0,1	1,5	3,5	29,3		9,1	9,0		0,7	100,0	
	M	278,5	2,4	56,1	51,1	25,7	11,2	9,0	15,3	0,2	2,0	451,5	2,7
Podkarpackie	%	61,8	0,5	12,4	11,3	5,7	2,5	2,0	3,4		0,4	100,0	
	M	224,5	14,9			38,2	0,8	46,2	44,9	0,9	1,3	371,7	2,3
Podlaskie	%	60,5	4,0			10,3	0,2	12,4	12,1	0,2	0,3	100,0	
	M	356,7	5,7	0,2	27,2	13,3	1,2	17,4	8,5		1,8	432,0	2,6
Pomorskie	%	82,6	1,3		6,3	3,1	0,3	4,0	2,0		0,4	100,0	
	M	962,5	24,8	11,4	50,5	127,2	5,6	121,8	60,2	6,4	16,4	1 386,8	8,4
Śląskie	%	69,4	1,8	0,8	3,6	9,2	0,4	8,8	4,3	0,5	1,2	100,0	
	M	433,6	0,9	13,4	3,6	35,2	3,4	18,8	10,8	1,0	2,1	522,8	3,2
Świętokrzyskie	%	82,9	0,2	2,5	0,7	6,7	0,7	3,6	2,1	0,2	0,4	100,0	
Warmińsko-	M	547,2	34,6		20,7	25,9	1,4	57,0	84,6	1,5	8,9	781,8	4,8
-mazurskie	%	70,1	4,4		2,6	3,3	0,2	7,3	10,8	0,2	1,1	100,0	
	M	2 190,1	13,2	8,0	21,9	311,1	2,5	51,3	122,5	7,6	2,3	2 730,5	16,6
Wielkopolskie	%	80,1	0,5	0,3	0,8	11,4	0,1	1,9	4,5	0,3	0,1	100,0	
Zachodnio-	M	429,3	12,2	0,2	28,1	45,2	0,3	61,4	76,0	8,9	1,3	662,9	4,0
pomorskie	%	64,9	1,8		4,2	6,8		9,3	11,5	1,3	0,2	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Waha się on od 47 do 81 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: lubelskim – 81 lat, zachodniopomorskim – 79 lat i warmińsko-mazurskim – 78 lat, natomiast najniższym: w dolnośląskim – 47 lat i podlaskim – 59 lat. W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 61–73 lata, przy przeciętnym w kraju – 69 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 375 m³/ha, warmińsko-mazurskiego i opolskiego – po 323 m³/ha oraz wielkopolskiego – 322 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (289 m³/ha) wykazują także drzewostany województwa łódzkiego – 313 m³/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością

Tabela VII-13. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według województw – inne lasy publiczne

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność w m³/ha
1	2	3
Ogółem	**69**	**289**
Dolnośląskie	47	173
Kujawsko-pomorskie	67	264
Lubelskie	81	238
Lubuskie	63	261
Łódzkie	70	313
Małopolskie	73	375
Mazowieckie	68	265
Opolskie	73	323
Podkarpackie	69	261
Podlaskie	59	240
Pomorskie	72	207
Śląskie	61	237
Świętokrzyskie	62	244
Warmińsko-mazurskie	78	323
Wielkopolskie	68	322
Zachodniopomorskie	79	242

Rysunek VII-6. Przeciętna zasobność drzewostanów według województw – inne lasy publiczne

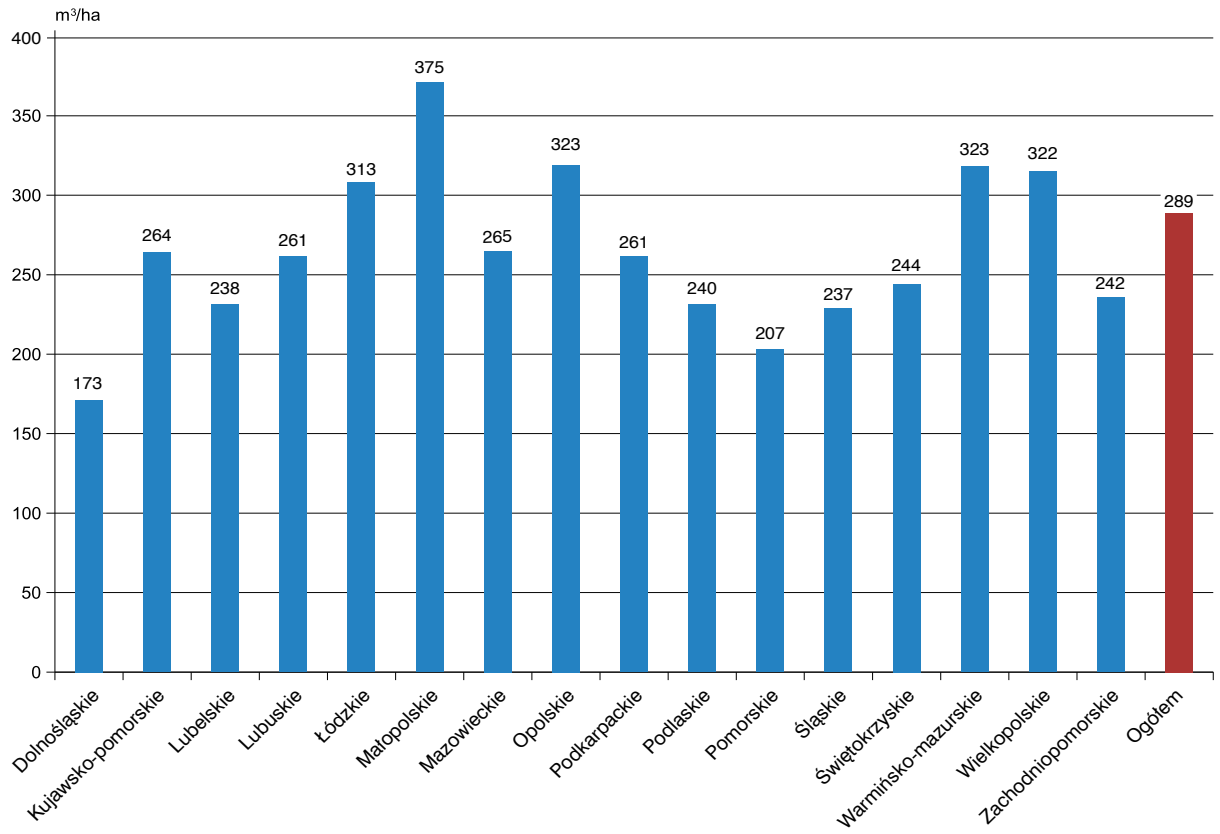

odznaczają się drzewostany województw: dolnośląskiego – 173 m³/ha, pomorskiego – 207 m³/ha, śląskiego – 237 m³/ha, lubelskiego – 238 m³/ha i podlaskiego – 240 m³/ha.

Przeciętną zasobność w innych lasach publicznych według województw przedstawia dodatkowo rysunek VII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VII-14 przedstawia użytkowanie w innych lasach publicznych oraz w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ w kwestii użytkowania publikacje GUS nie rozdzielają przedstawianych form własności.

Tabela VII-14. Łączne użytkowanie w lasach ZWRSP oraz innych lasach publicznych

Rok	Powierzchnia			Miąższość drzewostanów			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne publiczne	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne publiczne*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości**
	ZWRSP	inne publiczne	razem	ZWRSP	inne publiczne	razem			
	tys. ha			tys. m³					%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2011	34	**59**	**93**	b.d.	**b.d.**	b.d.	122	153	b.d.
2012	32	**59**	**91**	b.d.	**b.d.**	b.d.	115	144	b.d.
2013	30	**55**	**85**	b.d.	**b.d.**	b.d.	111	139	b.d.
2014	29	**54**	**83**	6 931	**14 071**	21 002	126	158	0,75
2015	28	**53**	**81**	6 575	**13 918**	20 493	113	141	0,69
2016	28	**54**	**82**	6 605	**14 231**	20 926	112	140	0,67
2017	28	**53**	**80**	6 808	**14 322**	21 130	113	141	0,67
2018	27	**54**	**81**	6 672	**15 127**	21 799	133	166	0,76
2019	27	**57**	**84**	6 715	**16 010**	22 725	121	151	0,66
2020	27	**58**	**85**	6 720	**16 444**	23 164	130	163	0,70

* Użytkowanie netto na brutto zostało przeliczone wskaźnikiem 1,25.
** Obliczono łącznie dla lasów ZWRSP oraz innych publicznych ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS.

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. powierzchnia lasów poza PGL Lasy Państwowe wynosi w kraju 2 138 835 ha według GUS (Leśnictwo 2021), co stanowi 23,1% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla lasów poza PGL LP o powierzchni 1 906 092 ha, tj. 89,2% powierzchni lasów poza PGL LP w kraju, w tym:

- dane z aktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 1 284 760 ha (60,1%);
- dane z nieaktualnej dokumentacji urządzeniowej obejmują 621 332 ha (29,1%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urządzeniowego zostały uzupełnione w BDL w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem podanym we wprowadzeniu, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a bliskością geograficzną odpowiednich obszarów leśnych.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość drzewostanów, odpowiednio w ha i tys. m³ ogółem oraz udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach poza lasami PGL Lasy Państwowe przedstawiają tabele VIII-1 oraz VIII-2. Dodatkowo procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VIII-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las mieszany świeży (LMśw) zajmujące odpowiednio 25,7%, 22,6% oraz 11,8% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 54,3%, lasowe – 40,5%, olsowe – 5,2% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 79,7%, wyżynnych – 7,9%, a górskich – 12,4% powierzchni leśnej.

Tabela VIII-1. Powierzchnia lasów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w %											
			gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem gruntów leśnych
	ha	%		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Ogółem	**2 138 835**	**100,0**	**3,8**	**7,8**	**13,2**	**23,2**	**27,1**	**13,0**	**4,4**	**3,4**	**4,1**	**96,2**	**100,0**	
Bs	5 769	0,3	7,7	4,1	16,1	39,2	21,9	7,7	2,1	1,2		92,3	100,0	
Bśw	485 332	22,6	3,4	8,4	16,3	31,0	25,1	11,2	3,3	1,2	0,1	96,6	100,0	
Bw	18 912	0,9	5,3	6,8	13,3	18,6	30,7	17,8	5,3	1,8	0,4	94,7	100,0	
Bb	3 584	0,2	16,0	1,0	11,1	18,8	19,9	7,2	3,4	19,6	3,0	84,0	100,0	
BMśw	553 496	25,7	3,8	11,3	15,2	25,5	28,0	11,2	3,2	1,4	0,4	96,2	100,0	
BMw	59 762	2,8	4,5	8,7	15,9	20,9	28,6	15,9	3,8	1,1	0,6	95,5	100,0	
BMb	4 622	0,2	9,2	2,4	13,3	20,6	25,1	8,6	5,8	11,4	3,6	90,8	100,0	
LMśw	251 703	11,8	3,0	8,7	12,1	18,4	27,9	14,6	5,0	3,6	6,7	97,0	100,0	
LMw	58 907	2,8	6,9	7,7	15,0	24,9	26,7	8,2	1,4	1,2	8,0	93,1	100,0	
LMb	11 601	0,5	7,2	1,6	11,7	22,0	29,0	11,9	8,4	6,3	1,9	92,8	100,0	
Lśw	108 132	5,1	2,5	6,8	10,7	18,4	25,4	14,8	5,5	7,7	8,2	97,5	100,0	
Lw	31 545	1,5	6,3	6,3	14,0	19,5	24,5	10,5	3,2	7,2	8,5	93,7	100,0	
Ol	97 615	4,6	9,3	8,1	13,9	27,0	32,4	7,2	1,6	0,5		90,7	100,0	
OlJ	11 041	0,5	6,4	3,8	10,1	17,2	23,3	14,6	9,3	6,2	9,1	93,6	100,0	
Ł	3 910	0,2	14,0	6,5	10,3	11,3	20,0	11,4	4,3	16,7	5,5	86,0	100,0	
BMwyż	6 374	0,3	2,7	5,1	15,3	21,5	29,3	13,8	3,6	2,2	6,5	97,3	100,0	
LMwyż	29 127	1,4	2,1	2,9	8,5	15,0	29,7	22,0	6,1	3,8	9,9	97,9	100,0	
Lwyż	129 208	6,0	2,0	3,9	8,3	13,7	31,0	21,4	5,4	3,1	11,2	98,0	100,0	
OlJwyż	1 374	0,1	4,6	3,0	26,0	35,3	24,1	2,8	0,2		4,0	95,4	100,0	
Łwyż	1 128	0,1	10,2	6,5	28,5	24,9	15,5	4,3	1,2	2,0	6,9	89,8	100,0	
BWG	7 786	0,4	3,0	0,7	4,2	34,6	11,5	5,7	8,4	29,3	2,6	97,0	100,0	
BG	1 825	0,1	7,2	0,7	5,4	21,8	27,0	8,1	3,1	20,2	6,5	92,8	100,0	
BMG	17 096	0,8	4,3	6,2	10,4	14,1	15,5	8,3	5,8	16,5	18,9	95,7	100,0	
LMG	58 452	2,7	3,0	3,9	7,7	16,7	27,7	15,3	6,5	6,9	12,3	97,0	100,0	
LG	177 541	8,3	2,0	1,6	5,7	14,9	26,4	16,4	10,2	10,7	12,1	98,0	100,0	
OlJG	804		7,1	3,9	39,9	27,0	13,5	3,5	1,4		3,7	92,9	100,0	
ŁłG	2 189	0,1	9,4	2,4	29,3	29,6	15,4	4,5	2,7	2,3	4,4	90,6	100,0	

Tabela VIII-2. Miąższość drzewostanów według klas wieku i typów siedliskowych lasu – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Typ siedliskowy lasu	Miąższość ogółem na gruntach leśnych		Miąższość w %												
			na gruntach leśnych niezalesionych	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											ogółem na gruntach leśnych
	tys. m³	%		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Ogółem	**486 997,4**	**100,0**	**0,2**	**0,1**	**0,7**	**6,9**	**25,0**	**33,2**	**17,5**	**6,5**	**5,7**	**4,2**	**99,8**	**100,0**	
Bs	750,8	0,2	0,3		0,3	9,6	44,5	29,5	10,9	2,6	2,3		99,7	100,0	
Bśw	97 482,5	19,9	0,2		0,7	8,5	37,0	33,0	14,6	4,3	1,6	0,1	99,8	100,0	
Bw	3 775,3	0,8	0,3		0,5	7,0	20,2	38,5	23,2	6,8	3,2	0,3	99,7	100,0	
Bb	447,3	0,1	0,4		0,1	7,3	18,3	24,7	10,4	5,3	31,3	2,2	99,6	100,0	
BMśw	118 524,9	24,2	0,2	0,1	1,1	9,0	31,3	36,5	14,8	4,3	2,3	0,4	99,8	100,0	
BMw	12 166,6	2,5	0,3	0,1	0,8	9,8	23,4	36,4	21,5	5,3	1,8	0,6	99,7	100,0	
BMb	764,8	0,2	0,3		0,3	8,0	21,2	32,9	11,8	8,8	14,3	2,4	99,7	100,0	
LMśw	57 849,4	11,8	0,2	0,1	0,8	6,8	20,3	33,7	19,3	7,2	6,0	5,6	99,8	100,0	
LMw	11 097,8	2,3	0,5	0,1	1,4	11,2	29,3	34,6	12,0	2,2	2,3	6,4	99,5	100,0	
LMb	1 721,8	0,4	0,3	0,1	0,4	8,6	24,3	33,8	13,6	9,0	8,3	1,6	99,7	100,0	
Lśw	25 588,8	5,3	0,2	0,1	0,5	5,5	17,7	28,5	19,1	8,0	13,4	7,0	99,8	100,0	
Lw	7 090,7	1,5	0,4	0,1	0,9	8,4	20,5	29,0	14,2	5,1	14,2	7,2	99,6	100,0	
Ol	18 359,8	3,8	0,5		1,4	10,7	31,4	41,9	10,3	2,8	1,0		99,5	100,0	
OlJ	2 933,8	0,6	0,2	0,1	0,8	5,3	16,3	23,3	19,7	15,6	11,1	7,6	99,8	100,0	
Ł	825,7	0,2	1,9	0,2	1,1	6,5	12,0	22,8	15,4	6,5	29,3	4,3	98,1	100,0	
BMwyż	1 526,1	0,3	0,1	0,1	0,4	8,6	23,1	36,8	17,1	4,5	4,1	5,2	99,9	100,0	
LMwyż	7 994,7	1,6	0,1	0,1	0,2	3,6	12,6	32,3	27,5	8,6	6,3	8,7	99,9	100,0	
Lwyż	35 013,1	7,2	0,1	0,1	0,4	3,5	11,9	34,3	27,4	7,4	5,1	9,8	99,9	100,0	
OlJwyż	288,9	0,1	0,2	0,1	0,6	20,9	39,8	31,2	4,3	0,3		2,6	99,8	100,0	
Łwyż	175,6		0,6	0,3	1,3	21,6	30,5	23,5	7,4	2,2	5,5	7,1	99,4	100,0	
BWG	1 570,9	0,3		0,1		0,3	5,4	12,7	9,5	10,6	58,1	3,3	100,0	100,0	
BG	381,2	0,1	0,4		0,1	3,1	16,3	35,3	10,1	4,2	23,3	7,2	99,6	100,0	
BMG	3 851,0	0,8	0,1	0,3	0,1	3,5	14,1	21,6	14,7	9,4	15,7	20,5	99,9	100,0	
LMG	17 971,9	3,7	0,1	0,2	0,1	2,4	14,9	31,8	20,9	8,7	8,9	12,0	99,9	100,0	
LG	58 349,4	12,0	0,1	0,1		1,6	12,4	28,3	20,3	13,0	13,8	10,4	99,9	100,0	
OlJG	117,6		0,3		1,3	30,9	31,8	23,0	6,1	3,2	0,1	3,3	99,7	100,0	
ŁIG	377,0	0,1	0,4	0,1	0,8	23,8	30,0	20,4	7,6	6,6	7,0	3,3	99,6	100,0	

Tabela VIII-3. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe
(dawniej: Struktura powierzchniowa siedlisk według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Województwo	Typ siedliskowy lasu w % powierzchni																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Ol	OlJ	Ł	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OlJwyż	Łwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OlJG	ŁG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Razem	**0,3**	**22,6**	**0,9**	**0,2**	**25,7**	**2,8**	**0,2**	**11,8**	**2,8**	**0,5**	**5,1**	**1,5**	**4,6**	**0,5**	**0,2**	**0,3**	**1,4**	**6,0**	**0,1**	**0,1**	**0,4**	**0,1**	**0,8**	**2,7**	**8,3**		**0,1**	**100,0**
Dolnośląskie		1,5	0,1		10,3	0,7		8,4	2,5		6,5	3,7	1,1	0,5	1,6	0,3	10,3	6,6	0,2	0,2		0,3	9,7	25,4	9,4	0,4	0,3	100,0
Kujawsko--pomorskie	0,3	26,8	0,2	0,1	40,3	1,6	0,3	12,9	3,6	0,3	3,4	1,6	7,5	0,6	0,5													100,0
Lubelskie	0,2	13,6	1,4	0,3	28,5	4,8	0,4	20,7	4,4	0,7	13,6	0,6	3,0			0,5	1,6	5,7										100,0
Lubuskie		23,4			36,7	0,8		19,6	2,9	0,1	8,1	2,8	3,4	0,9	1,3													100,0
Łódzkie	0,2	33,8	0,7		44,4	2,9	0,1	9,1	2,1		2,1	0,5	3,8	0,2	0,1													100,0
Małopolskie		1,0			2,5	0,4		1,1	0,5		0,4	0,3	0,5	0,1	0,1	0,8	4,7	19,7	0,3	0,2	3,3	0,6	5,0	15,8	42,0	0,2	0,5	100,0
Mazowieckie	0,5	39,1	1,4		31,8	3,7		8,6	3,4	0,1	2,1	1,9	5,9	0,8	0,1	0,2	0,3	0,1										100,0
Opolskie		7,7	0,1		33,4	2,5	0,1	22,1	5,9	0,1	11,4	6,7	1,2	1,9	1,3		1,5	2,7		0,1				0,4	0,9			100,0
Podkarpackie		10,7	0,9	0,1	14,2	2,5		6,1	2,1	0,1	1,3	0,5	1,4	0,2	0,1	0,1	1,2	29,6	0,3	0,3				0,6	27,3	0,1	0,3	100,0
Podlaskie	0,1	26,5	0,6	0,7	27,4	2,4	0,5	14,0	3,5	2,8	4,8	3,1	12,3	1,3														100,0
Pomorskie	0,9	38,2	0,4	0,2	30,7	1,4	0,8	17,9	1,8	0,8	4,5	0,6	1,5	0,1	0,2													100,0
Śląskie	0,1	15,1	1,0	0,1	24,2	3,6	0,2	8,6	2,8	0,1	2,8	1,2	1,1	0,2	0,1	1,3	2,3	3,5	0,1		0,1		1,2	9,6	20,4	0,1	0,2	100,0
Świętokrzyskie	0,3	32,9	2,3	0,1	29,9	5,6	0,2	11,1	1,3		2,1	0,3	2,6		0,1	0,7	3,0	4,3						0,4	2,8			100,0
Warmińsko--mazurskie		8,1	0,2	0,2	21,5	1,6	0,6	26,0	3,4	1,4	20,4	4,0	11,3	1,1	0,2													100,0
Wielkopolskie	1,0	36,1	0,9		33,3	1,8		11,5	1,9		6,4	1,7	4,2	0,8	0,4													100,0
Zachodnio-pomorskie	0,3	9,4	0,2	0,1	26,2	1,5	0,3	31,8	4,2	0,6	15,1	2,7	6,0	1,1	0,5													100,0

Rysunek VIII-1. Procentowy udział powierzchni typów siedliskowych lasu – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

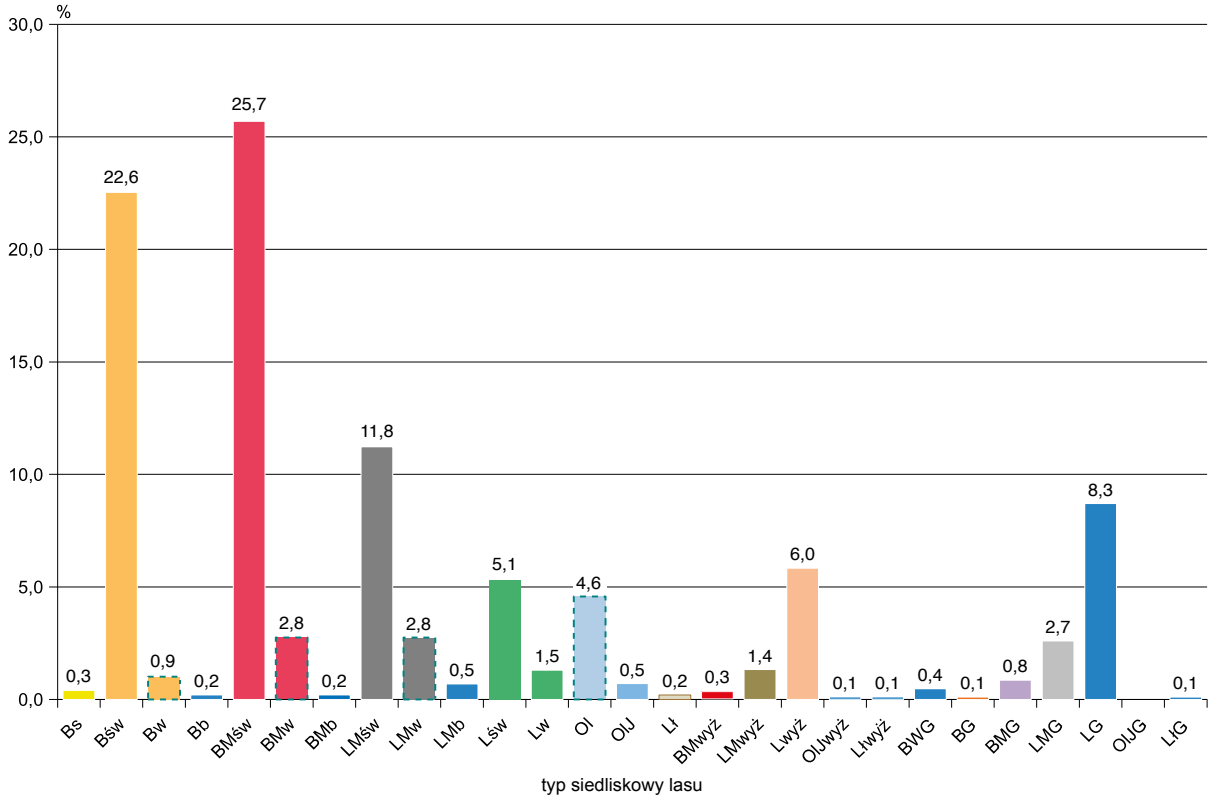

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VIII-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VIII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VIII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) lasów poza PGL LP według stanu na 31 grudnia 2020 r. wynosi 2 138 835 ha, w tym:

– grunty zalesione	2 058 407 ha,	tj.	96,2%
– grunty niezalesione	80 428 ha,	tj.	3,8%
	2 138 835 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosi:

– gatunki iglaste	1 392 408 ha,	tj.	67,6%
– gatunki liściaste	665 999 ha,	tj.	32,4%
	2 058 407 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia w ha	Udział w ogólnej powierzchni w %
Grunty leśne niezalesione	80 428	3,8
I i II klasa wieku (1–40 lat)	449 564	21,0
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	1 076 655	50,3
V i starsze oraz KO, KDO, BP	532 188	24,9
Razem	2 138 835	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2021 r. ogólna miąższość drzewostanów na powierzchni leśnej lasów poza PGL LP wynosi 486 997,4 tys. m^3. Zestawienie miąższości drzewostanów według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VIII-4 oraz VIII-6.

Z danych, które przedstawia tabela VIII-4, wynika, że miąższość drzewostanów na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	486 145,3 tys. m^3,	tj.	99,8%
– grunty niezalesione	852,1 tys. m^3,	tj.	0,2%
	486 997,4 tys. m^3,	tj.	100,0%

Tabela VIII-4. Powierzchnia oraz miąższość drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Powierzchniowo-miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / miąższość w tys. m³ (M)																Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne nieza-les.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																
			prze-stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
				a	b	a	b	a	b	a	b	a	b					ha/tys. m³	% zal.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ogółem	**P**	**80 428**		**37 600**	**130 134**	**152 726**	**129 104**	**182 494**	**313 611**	**323 172**	**257 378**	**172 103**	**104 993**	**94 438**	**72 629**	**88 025**	**2 058 407**	**2 138 835**	**96,2**
	M	**852,1**	**352,6**	**72,5**	**3 289,8**	**12 437,2**	**20 995,9**	**40 030,1**	**81 482,0**	**89 273,1**	**73 487,5**	**51 765,8**	**33 263,2**	**31 452,7**	**27 695,3**	**20 547,6**	**486 145,3**	**486 997,4**	**99,8**
R-m iglaste	P	54 065		28 962	90 365	92 573	74 444	119 342	228 986	223 905	176 208	124 815	76 655	64 706	39 844	51 603	1 392 408	1 446 473	96,3
	M	514,7	185,7	16,3	2 053,5	7 364,2	12 964,7	27 950,1	62 921,0	65 715,7	52 896,8	38 463,2	24 092,8	20 802,3	14 621,1	13 816,8	343 864,2	344 378,9	99,9
So	P	48 047		26 669	85 406	84 854	66 124	107 326	209 864	197 034	149 838	102 842	61 918	49 808	24 800	26 037	1 192 520	1 240 567	96,1
	M	442,1	98,9	13,4	2 005,5	7 025,3	11 768,2	24 952,9	56 385,3	55 471,3	42 081,5	28 927,1	17 662,4	14 599,1	8 409,6	5 926,4	275 326,9	275 769,0	99,8
Św	P	2 813		1 366	4 448	5 778	6 239	8 479	12 278	13 666	11 346	7 194	5 216	6 393	9 090	12 954	104 447	107 260	97,4
	M	32,9	57,1	2,8	46,2	311,6	940,4	1 994,8	3 819,9	4 594,8	4 105,7	2 777,6	2 113,3	2 547,0	3 564,8	3 610,0	30 486,0	30 518,9	99,9
Jd	P	3 205		927	511	1 941	2 081	3 537	6 844	13 205	15 024	14 779	9 521	8 505	5 954	12 612	95 441	98 646	96,8
	M	39,7	29,7	0,1	1,8	27,3	256,1	1 002,4	2 715,8	5 649,6	6 709,6	6 758,5	4 317,1	3 656,2	2 646,7	4 280,4	38 051,3	38 091,0	99,9
R-m liściaste	P	26 363		8 638	39 769	60 153	54 660	63 152	84 625	99 267	81 170	47 288	28 338	29 732	32 785	36 422	665 999	692 362	96,2
	M	337,4	166,9	56,2	1 236,3	5 073,0	8 031,2	12 080,0	18 561,0	23 557,4	20 590,7	13 302,6	9 170,4	10 650,4	13 074,2	6 730,8	142 281,1	142 618,5	99,8
Bk	P	4 898		1 418	2 484	3 029	2 212	3 147	7 248	12 661	15 655	14 087	12 623	16 016	20 754	10 655	121 989	126 887	96,1
	M	63,8	44,4	2,5	14,9	81,4	213,1	620,8	1 836,1	3 520,6	4 858,7	4 597,3	4 658,9	6 311,2	8 429,4	2 655,6	37 844,9	37 908,7	99,8
Db	P	10 769		2 490	8 607	7 354	7 072	7 031	9 455	15 548	18 794	15 162	9 175	8 495	9 355	3 257	121 795	132 564	91,9
	M	163,6	42,0	6,1	73,7	375,1	829,3	1 295,4	2 078,5	3 790,8	4 701,2	4 054,1	2 715,3	2 687,8	3 636,1	681,3	26 966,7	27 130,3	99,4
Gb	P	36		47	382	1 203	2 378	5 127	7 908	7 464	4 291	1 627	422	355	717	4 294	36 215	36 251	99,9
	M	0,2	13,5	0,1	5,5	85,9	292,9	908,1	1 549,1	1 653,6	1 019,3	421,2	122,2	134,6	335,5	650,7	7 192,2	7 192,4	100,0
Brz	P	216		1 305	16 164	34 117	23 176	22 078	26 564	28 965	18 986	6 349	2 360	1 712	443	8 280	190 499	190 715	99,9
	M	3,0	32,2	8,0	555,5	2 791,1	3 336,1	4 002,9	5 409,5	6 155,8	4 025,1	1 407,1	481,2	334,1	56,1	1 177,7	29 772,4	29 775,4	100,0
Ol	P	10 324		3 227	11 042	10 737	15 067	21 013	28 724	31 148	21 603	9 037	3 101	2 735	1 163	6 679	165 276	175 600	94,1
	M	105,0	24,6	38,8	540,3	1 275,5	2 522,2	4 268,7	6 621,6	7 617,5	5 518,6	2 531,8	981,3	1 045,0	510,2	1 055,7	34 551,8	34 656,8	99,7
Tp	P	60		13	25	206	298	313	472	454	224	176	105	17	66	632	3 001	3 061	98,0
	M	1,5	0,4	0,2	1,4	36,4	66,7	70,2	120,5	104,9	55,0	47,3	28,5	5,8	19,1	103,3	659,7	661,2	99,8
Os	P	60		138	1 065	3 507	4 457	4 443	4 254	3 027	1 617	850	552	402	287	2 625	27 224	27 284	99,8
	M	0,3	9,8	0,5	45,0	427,6	770,9	913,9	945,7	714,2	412,8	243,8	183,0	131,9	87,8	406,5	5 293,4	5 293,7	100,0

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	343 864,2 tys. m^3,	tj.	70,7%
– gatunki liściaste	142 281,1 tys. m^3,	tj.	29,3%
	486 145,3 tys. m^3,	tj.	100,0%

Miąższość drzewostanów, ujęta w 40-letnich klasach wieku, przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość w tys. m^3	Udział w ogólnej miąższości w %
Grunty leśne niezalesione	852,1	0,2
Przestoje na gruntach zalesionych	352,6	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	36 795,4	7,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	284 272,7	58,2
V i starsze oraz KO, KDO, BP	164 724,6	33,9
Razem	486 997,4	100,0

Tabela VIII-5. Powierzchnia lasów według klas wieku i gatunków panujących – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**80 428**	**167 734**	**281 830**	**496 105**	**580 550**	**277 096**	**94 438**	**72 629**	**88 025**	**2 058 407**	**2 138 835**	**100,0**
	%	**3,8**	**7,8**	**13,2**	**23,2**	**27,1**	**13,0**	**4,4**	**3,4**	**4,1**	**96,2**	**100,0**	
R-m iglaste	P	54 065	119 327	167 017	348 328	400 113	201 470	64 706	39 844	51 603	1 392 408	1 446 473	67,7
	%	3,7	8,2	11,5	24,1	27,7	13,9	4,5	2,8	3,6	96,3	100,0	
So	P	48 047	112 075	150 978	317 190	346 872	164 760	49 808	24 800	26 037	1 192 520	1 240 567	58,1
	%	3,9	9,0	12,2	25,6	27,9	13,3	4,0	2,0	2,1	96,1	100,0	
Św	P	2 813	5 814	12 017	20 757	25 012	12 410	6 393	9 090	12 954	104 447	107 260	5,0
	%	2,6	5,4	11,2	19,4	23,2	11,6	6,0	8,5	12,1	97,4	100,0	
Jd	P	3 205	1 438	4 022	10 381	28 229	24 300	8 505	5 954	12 612	95 441	98 646	4,6
	%	3,2	1,5	4,1	10,5	28,7	24,6	8,6	6,0	12,8	96,8	100,0	
R-m liściaste	P	26 363	48 407	114 813	147 777	180 437	75 626	29 732	32 785	36 422	665 999	692 362	32,3
	%	3,8	7,0	16,6	21,3	26,1	10,9	4,3	4,7	5,3	96,2	100,0	
Bk	P	4 898	3 902	5 241	10 395	28 316	26 710	16 016	20 754	10 655	121 989	126 887	5,9
	%	3,9	3,1	4,1	8,2	22,3	21,0	12,6	16,4	8,4	96,1	100,0	
Db	P	10 769	11 097	14 426	16 486	34 342	24 337	8 495	9 355	3 257	121 795	132 564	6,2
	%	8,1	8,4	10,9	12,4	25,8	18,4	6,4	7,1	2,5	91,9	100,0	
Gb	P	36	429	3 581	13 035	11 755	2 049	355	717	4 294	36 215	36 251	1,7
	%	0,1	1,2	9,9	36,0	32,4	5,6	1,0	2,0	11,8	99,9	100,0	
Brz	P	216	17 469	57 293	48 642	47 951	8 709	1 712	443	8 280	190 499	190 715	8,9
	%	0,1	9,2	30,1	25,5	25,1	4,6	0,9	0,2	4,3	99,9	100,0	
Ol	P	10 324	14 269	25 804	49 737	52 751	12 138	2 735	1 163	6 679	165 276	175 600	8,2
	%	5,9	8,1	14,7	28,3	30,0	6,9	1,6	0,7	3,8	94,1	100,0	
Tp	P	60	38	504	785	678	281	17	66	632	3 001	3 061	0,1
	%	2,0	1,2	16,4	25,7	22,2	9,2	0,6	2,1	20,6	98,0	100,0	
Os	P	60	1 203	7 964	8 697	4 644	1 402	402	287	2 625	27 224	27 284	1,3
	%	0,2	4,4	29,2	32,0	17,0	5,1	1,5	1,0	9,6	99,8	100,0	

Rysunek VIII-2. Procentowy udział powierzchni lasów według klas wieku – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

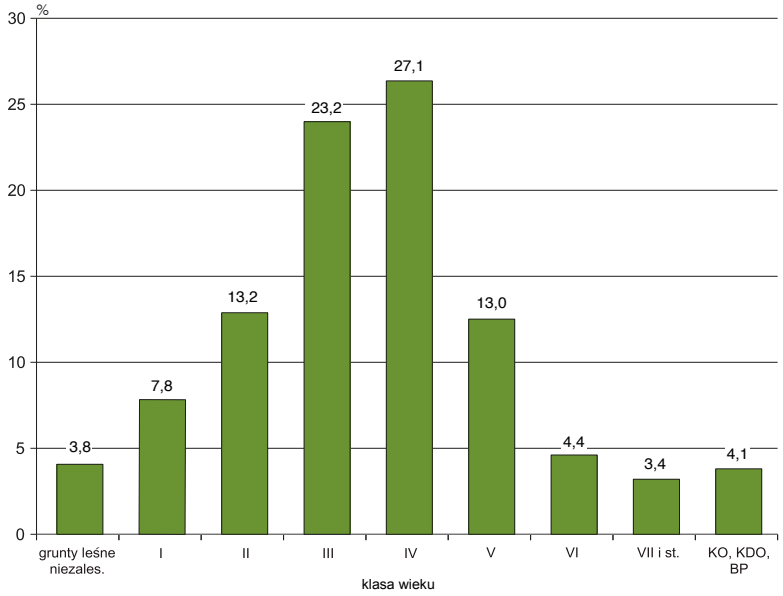

Tabela VIII-6. Miąższość drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy poza zarządem **PGL Lasy Państwowe** (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według gatunków panujących – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Gatunek panujący		Miąższość w tys. m³ (M) / %											Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem	**M**	**852,1**	**352,6**	**3 362,3**	**33 433,1**	**121 512,1**	**162 760,6**	**85 029,0**	**31 452,7**	**27 695,3**	**20 547,6**	**486 145,3**	**486 997,4**	**100,0**
	%	**0,2**	**0,1**	**0,7**	**6,9**	**25,0**	**33,2**	**17,5**	**6,5**	**5,7**	**4,2**	**99,8**	**100,0**	
R-m iglaste	M	514,7	185,7	2 069,8	20 328,9	90 871,1	118 612,5	62 556,0	20 802,3	14 621,1	13 816,8	343 864,2	344 378,9	70,7
	%	0,1	0,1	0,6	5,9	26,4	34,5	18,2	6,0	4,2	4,0	99,9	100,0	
So	M	442,1	98,9	2 018,9	18 793,5	81 338,2	97 552,8	46 589,5	14 599,1	8 409,6	5 926,4	275 326,9	275 769,0	56,6
	%	0,2		0,7	6,8	29,5	35,5	16,9	5,3	3,0	2,1	99,8	100,0	
Św	M	32,9	57,1	49,0	1 252,0	5 814,7	8 700,5	4 890,9	2 547,0	3 564,8	3 610,0	30 486,0	30 518,9	6,3
	%	0,1	0,2	0,2	4,1	19,1	28,5	16,0	8,3	11,7	11,8	99,9	100,0	
Jd	M	39,7	29,7	1,9	283,4	3 718,2	12 359,2	11 075,6	3 656,2	2 646,7	4 280,4	38 051,3	38 091,0	7,8
	%	0,1	0,1		0,7	9,8	32,5	29,1	9,6	6,9	11,2	99,9	100,0	
R-m liściaste	M	337,4	166,9	1 292,5	13 104,2	30 641,0	44 148,1	22 473,0	10 650,4	13 074,2	6 730,8	142 281,1	142 618,5	29,3
	%	0,2	0,1	0,9	9,2	21,5	30,9	15,8	7,5	9,2	4,7	99,8	100,0	
Bk	M	63,8	44,4	17,4	294,5	2 456,9	8 379,3	9 256,2	6 311,2	8 429,4	2 655,6	37 844,9	37 908,7	7,8
	%	0,2	0,1		0,8	6,5	22,1	24,5	16,6	22,2	7,0	99,8	100,0	
Db	M	163,6	42,0	79,8	1 204,4	3 373,9	8 492,0	6 769,4	2 687,8	3 636,1	681,3	26 966,7	27 130,3	5,6
	%	0,6	0,2	0,3	4,4	12,4	31,3	25,0	9,9	13,4	2,5	99,4	100,0	
Gb	M	0,2	13,5	5,6	378,8	2 457,2	2 672,9	543,4	134,6	335,5	650,7	7 192,2	7 192,4	1,5
	%		0,2	0,1	5,3	34,2	37,0	7,6	1,9	4,7	9,0	100,0	100,0	
Brz	M	3,0	32,2	563,5	6 127,2	9 412,4	10 180,9	1 888,3	334,1	56,1	1 177,7	29 772,4	29 775,4	6,1
	%		0,1	1,9	20,6	31,6	34,2	6,3	1,1	0,2	4,0	100,0	100,0	
Ol	M	105,0	24,6	579,1	3 797,7	10 890,3	13 136,1	3 513,1	1 045,0	510,2	1 055,7	34 551,8	34 656,8	7,1
	%	0,3	0,1	1,7	11,0	31,4	37,9	10,1	3,0	1,5	3,0	99,7	100,0	
Tp	M	1,5	0,4	1,6	103,1	190,7	159,9	75,8	5,8	19,1	103,3	659,7	661,2	0,1
	%	0,2		0,3	15,6	28,8	24,2	11,5	0,9	2,9	15,6	99,8	100,0	
Os	M	0,3	9,8	45,5	1 198,5	1 859,6	1 127,0	426,8	131,9	87,8	406,5	5 293,4	5 293,7	1,1
	%		0,2	0,9	22,6	35,0	21,3	8,1	2,5	1,7	7,7	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach poza PGL Lasy Państwowe wynosi 62 lata, co obrazuje tabela VIII-7.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany bukowe (87 lat) oraz jodłowe (80 lat), natomiast najniższy – drzewostany brzozowe, osikowe i olchowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (60 lat), które zajmują 58,0% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Tabela VIII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości drzewostanów.

Tabela VIII-7. Powierzchnia, miąższość, przeciętna zasobność oraz przeciętny wiek gatunków panujących na gruntach leśnych zalesionych – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe
(dawniej: Procentowy udział gatunków panujących w ogólnej powierzchni i miąższości na gruntach leśnych zalesionych – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m³	%	m³/ha	lata
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	**2 058 407**	**100,0**	**486 145,3**	**100,0**	**236**	**62**
So	1 192 520	58,0	275 326,9	56,7	231	60
Św	104 447	5,1	30 486,0	6,3	292	70
Jd	95 441	4,6	38 051,3	7,8	399	80
Bk	121 989	5,9	37 844,9	7,8	310	87
Db	121 795	5,9	26 966,7	5,5	221	70
Gb	36 215	1,8	7 192,2	1,5	199	61
Brz	190 499	9,3	29 772,4	6,1	156	49
Ol	165 276	8,0	34 551,8	7,1	209	55
Tp	3 001	0,1	659,7	0,1	220	56
Os	27 224	1,3	5 293,4	1,1	194	51

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność w m³ grubizny na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VIII-7, zaś według klas wieku – tabela VIII-8. Ponadto, przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VIII-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach poza PGL Lasy Państwowe na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 236 m³/ha, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 228 m³/ha.

Tabela VIII-8. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku i gatunków panujących – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Przeciętna zasobność grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m³/ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasa wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem	**11**	**20**	**119**	**245**	**280**	**307**	**333**	**381**	**233**	**236**	**228**
So	9	18	124	256	281	283	293	339	228	231	222
Św	12	8	104	280	348	394	398	392	279	292	285
Jd	12	1	70	358	438	456	430	445	339	399	386
Bk	13	4	56	236	296	347	394	406	249	310	299
Db	15	7	83	205	247	278	316	389	209	221	205
Gb	6	13	106	189	227	265	379	468	152	199	198
Brz	14	32	107	194	212	217	195	127	142	156	156
Ol	10	41	147	219	249	289	382	439	158	209	197
Tp	25	45	205	243	236	269	335	290	164	220	216
Os	6	38	150	214	243	304	329	306	155	194	194

Rysunek VIII-3. Przeciętna zasobność drzewostanów według klas wieku na gruntach leśnych zalesionych – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

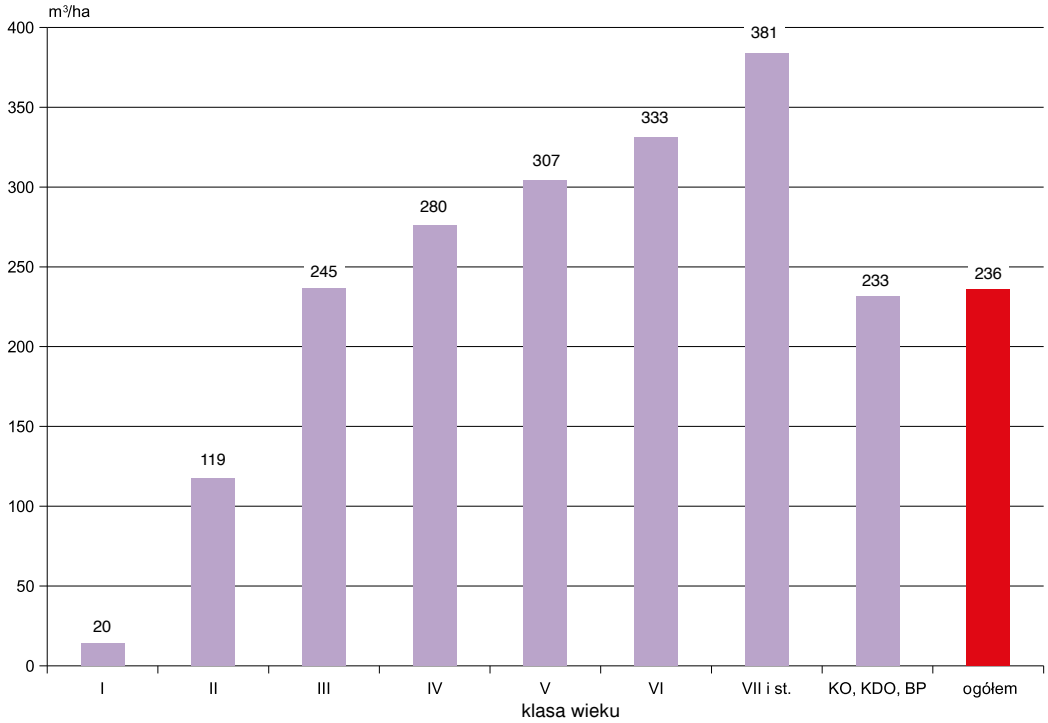

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VIII-9 (dodatkowo rysunek VIII-4). Większy niż przeciętny w lasach poza PGL Lasy Państwowe (24,9%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 39,6%, dolnośląskim – 39,4%, podkarpackim – 38,8% i zachodniopomorskim – 36,1%. Udział tych drzewostanów, nieco większy niż przeciętna w lasach poza PGL Lasy Państwowe, zarejestrowano także w województwach: opolskim, lubuskim i śląskim.

Tabela VIII-9. Powierzchnia lasów według klas wieku i województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Powierzchniowa tabela klas wieku według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem grunty leśne	
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**P**	**80 428**	**167 734**	**281 830**	**496 105**	**580 550**	**277 096**	**94 438**	**72 629**	**88 025**	**2 058 407**	**2 138 835**	**100,0**
	%	**3,8**	**7,8**	**13,2**	**23,2**	**27,1**	**13,0**	**4,4**	**3,4**	**4,1**	**96,2**	**100,0**	
Dolnośląskie	P	1 419	5 213	5 592	6 573	7 569	6 025	3 282	4 612	3 275	42 141	43 560	2,0
	%	3,3	12,0	12,8	15,1	17,4	13,8	7,5	10,6	7,5	96,7	100,0	
Kujawsko-pomorskie	P	3 023	7 670	11 027	16 175	10 907	3 434	927	744	680	51 564	54 587	2,6
	%	5,5	14,1	20,2	29,6	20,0	6,3	1,7	1,4	1,2	94,5	100,0	
Lubelskie	P	6 990	16 176	32 094	59 115	79 603	41 153	9 648	3 993	9 712	251 494	258 484	12,1
	%	2,7	6,3	12,4	22,9	30,8	15,9	3,7	1,5	3,8	97,3	100,0	
Lubuskie	P	533	3 144	2 374	5 092	3 596	2 384	1 819	2 139	622	21 170	21 703	1,0
	%	2,5	14,5	10,9	23,3	16,6	11,0	8,4	9,9	2,9	97,5	100,0	
Łódzkie	P	5 459	12 598	20 792	39 839	42 186	15 091	4 056	922	2 217	137 701	143 160	6,7
	%	3,8	8,8	14,5	27,8	29,7	10,5	2,8	0,6	1,5	96,2	100,0	
Małopolskie	P	5 558	5 328	15 474	41 355	74 602	38 098	11 688	12 674	30 533	229 752	235 310	11,0
	%	2,4	2,3	6,6	17,6	31,5	16,2	5,0	5,4	13,0	97,6	100,0	
Mazowieckie	P	18 230	31 818	64 279	102 836	123 380	47 105	13 431	6 479	5 423	394 751	412 981	19,3
	%	4,4	7,7	15,6	24,9	29,8	11,4	3,3	1,6	1,3	95,6	100,0	
Opolskie	P	466	1 916	2 027	3 348	4 208	2 811	1 344	817	1 150	17 621	18 087	0,8
	%	2,6	10,6	11,2	18,5	23,3	15,5	7,4	4,5	6,4	97,4	100,0	
Podkarpackie	P	5 250	12 055	22 465	28 887	49 287	33 565	16 067	12 784	12 633	187 743	192 993	9,0
	%	2,7	6,2	11,6	15,0	25,7	17,4	8,3	6,6	6,5	97,3	100,0	
Podlaskie	P	12 624	15 131	29 238	61 346	67 448	31 220	11 187	9 657	5 480	230 707	243 331	11,4
	%	5,2	6,2	12,0	25,2	27,7	12,8	4,6	4,0	2,3	94,8	100,0	
Pomorskie	P	4 303	10 049	14 379	30 799	18 816	7 866	3 332	2 735	1 664	89 640	93 943	4,4
	%	4,6	10,7	15,3	32,8	20,0	8,4	3,5	2,9	1,8	95,4	100,0	
Śląskie	P	3 764	4 817	10 194	20 031	24 832	14 631	4 416	1 530	5 557	86 008	89 772	4,2
	%	4,2	5,4	11,4	22,3	27,6	16,3	4,9	1,7	6,2	95,8	100,0	
Świętokrzyskie	P	4 157	9 135	19 166	27 355	25 121	12 401	4 158	2 497	2 080	101 913	106 070	5,0
	%	3,9	8,6	18,1	25,7	23,7	11,7	3,9	2,4	2,0	96,1	100,0	
Warmińsko-mazurskie	P	3 962	17 946	9 781	13 683	16 027	5 173	1 881	1 754	2 487	68 732	72 694	3,4
	%	5,5	24,7	13,5	18,8	22,0	7,1	2,6	2,4	3,4	94,5	100,0	
Wielkopolskie	P	3 410	9 763	17 076	30 812	24 724	10 874	3 744	3 848	2 202	103 043	106 453	5,0
	%	3,2	9,2	16,0	29,0	23,2	10,2	3,5	3,6	2,1	96,8	100,0	
Zachodnio-pomorskie	P	1 280	4 975	5 872	8 859	8 244	5 265	3 458	5 444	2 310	44 427	45 707	2,1
	%	2,8	10,9	12,8	19,4	18,0	11,5	7,6	11,9	5,1	97,2	100,0	

W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest mniejszy niż przeciętny. Najmniejszy udział tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 10,6% i łódzkim – 15,4%.

Rysunek VIII-4. Powierzchnia lasów według województw (w ha) – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

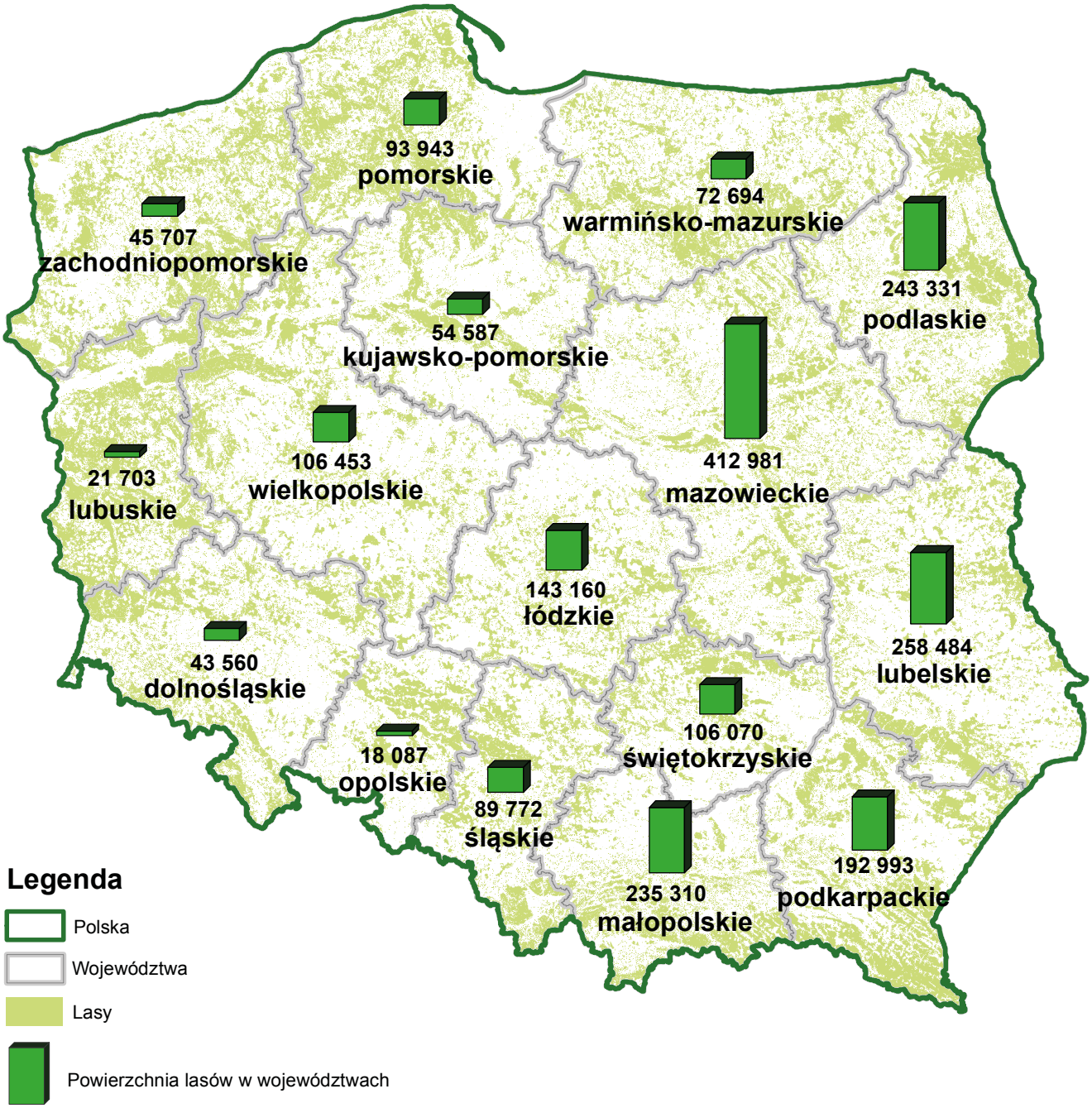

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VIII-10, a wielkości zasobów drzewnych dodatkowo rysunek VIII-5. W poszczególnych województwach udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się w granicach od 15,5% do 54,5% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 33,9%. Najmniejszy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 15,5%, łódzkim – 19,3% i mazowieckim – 23,9%; największy zaś w województwach: dolnośląskim – 54,5%, podkarpackim – 51,4%, zachodniopomorskim – 50,2% oraz małopolskim – 46,1%.

Tabela VIII-10. Miąższość drzewostanów według klas wieku i województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Miąższościowa tabela klas wieku według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %												Ogółem na gruntach leśnych	
		na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
			przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		tys.m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13	14
Ogółem	**M**	**852,1**	**352,6**	**3 362,3**	**33 433,1**	**121 512,1**	**162 760,6**	**85 029,0**	**31 452,7**	**27 695,3**	**20 547,6**	**486 145,3**		**486 997,4**	**100,0**
	%	**0,2**	**0,1**	**0,7**	**6,9**	**25,0**	**33,2**	**17,5**	**6,5**	**5,7**	**4,2**	**99,8**		**100,0**	
Dolnośląskie	M	22,0	14,9	86,9	617,8	1 603,8	2 266,7	2 052,6	1 235,6	1 466,2	782,2	10 126,7		10 148,7	2,1
	%	0,2	0,1	0,9	6,1	15,8	22,4	20,2	12,2	14,4	7,7	99,8		100,0	
Kujawsko-pomorskie	M	23,9	4,3	175,5	1 494,3	3 985,3	2 949,0	991,6	276,8	205,7	116,3	10 198,8		10 222,7	2,1
	%	0,2		1,7	14,6	39,2	28,8	9,7	2,7	2,0	1,1	99,8		100,0	
Lubelskie	M	83,8	13,9	325,3	3 584,7	13 585,0	20 498,8	11 500,0	2 869,1	1 609,7	1 701,2	55 687,7		55 771,5	11,5
	%	0,2		0,6	6,4	24,4	36,7	20,6	5,1	2,9	3,1	99,8		100,0	
Lubuskie	M	5,2	5,4	47,3	345,1	1 470,2	1 126,9	780,4	658,5	846,6	140,0	5 420,4		5 425,6	1,1
	%	0,1	0,1	0,9	6,4	27,0	20,8	14,4	12,1	15,6	2,6	99,9		100,0	
Łódzkie	M	59,5	30,1	283,9	2 831,2	10 262,3	11 556,8	4 061,7	1 135,9	288,1	497,4	30 947,4		31 006,9	6,4
	%	0,2	0,1	0,9	9,1	33,1	37,3	13,1	3,7	0,9	1,6	99,8		100,0	
Małopolskie	M	51,8	83,3	59,6	1 629,2	10 565,1	25 243,7	14 424,6	4 403,9	4 836,2	8 537,6	69 783,2		69 835,0	14,3
	%	0,1	0,1	0,1	2,3	15,1	36,2	20,7	6,3	6,9	12,2	99,9		100,0	
Mazowieckie	M	182,7	29,4	635,2	7 140,8	24 262,5	32 575,8	13 161,1	4 023,2	2 249,3	1 036,2	85 113,5		85 296,2	17,6
	%	0,2		0,7	8,4	28,4	38,4	15,4	4,7	2,6	1,2	99,8		100,0	
Opolskie	M	5,0	10,6	38,6	269,6	915,6	1 258,8	872,3	431,5	277,7	273,1	4 347,8		4 352,8	0,9
	%	0,1	0,2	0,9	6,2	21,0	29,0	20,0	9,9	6,4	6,3	99,9		100,0	
Podkarpackie	M	49,3	49,7	342,8	2 669,4	6 864,4	14 286,2	11 376,7	5 958,7	5 338,7	2 975,0	49 861,6		49 910,9	10,2
	%	0,1	0,1	0,7	5,3	13,8	28,6	22,8	11,9	10,7	6,0	99,9		100,0	
Podlaskie	M	152,5	17,4	268,7	3 676,1	15 178,8	17 729,6	8 731,7	3 425,2	3 933,7	1 025,8	53 987,0		54 139,5	11,1
	%	0,3		0,5	6,8	28,0	32,8	16,1	6,3	7,3	1,9	99,7		100,0	
Pomorskie	M	33,6	11,5	215,2	1 741,2	7 046,6	4 834,5	2 094,1	926,6	860,6	342,0	18 072,3		18 105,9	3,7
	%	0,2	0,1	1,2	9,6	38,8	26,7	11,6	5,1	4,8	1,9	99,8		100,0	
Śląskie	M	46,0	27,3	61,0	1 201,4	5 132,1	7 298,5	4 414,8	1 319,8	457,4	1 138,2	21 050,5		21 096,5	4,3
	%	0,2	0,1	0,3	5,7	24,3	34,6	20,9	6,3	2,2	5,4	99,8		100,0	
Świętokrzyskie	M	55,7	7,5	169,3	2 148,3	6 457,5	6 747,1	3 712,7	1 612,2	1 140,6	394,5	22 389,7		22 445,4	4,6
	%	0,2		0,8	9,6	28,8	30,0	16,5	7,2	5,1	1,8	99,8		100,0	
Warmińsko-mazurskie	M	33,0	8,9	393,3	1 295,9	3 512,9	4 693,1	1 722,0	710,0	677,3	532,4	13 545,8		13 578,8	2,8
	%	0,2	0,1	2,9	9,5	25,9	34,6	12,7	5,2	5,0	3,9	99,8		100,0	
Wielkopolskie	M	37,0	30,5	182,6	1 997,5	8 188,7	7 067,6	3 176,3	1 149,2	1 276,0	497,1	23 565,5		23 602,5	4,8
	%	0,2	0,1	0,8	8,5	34,6	29,9	13,5	4,9	5,4	2,1	99,8		100,0	
Zachodnio-pomorskie	M	11,1	7,9	77,1	790,6	2 481,3	2 627,5	1 956,4	1 316,5	2 231,5	558,6	12 047,4		12 058,5	2,5
	%	0,1	0,1	0,6	6,6	20,6	21,8	16,2	10,9	18,5	4,6	99,9		100,0	

Rysunek VIII-5. Miąższość drzewostanów według województw (w tys. m³) – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

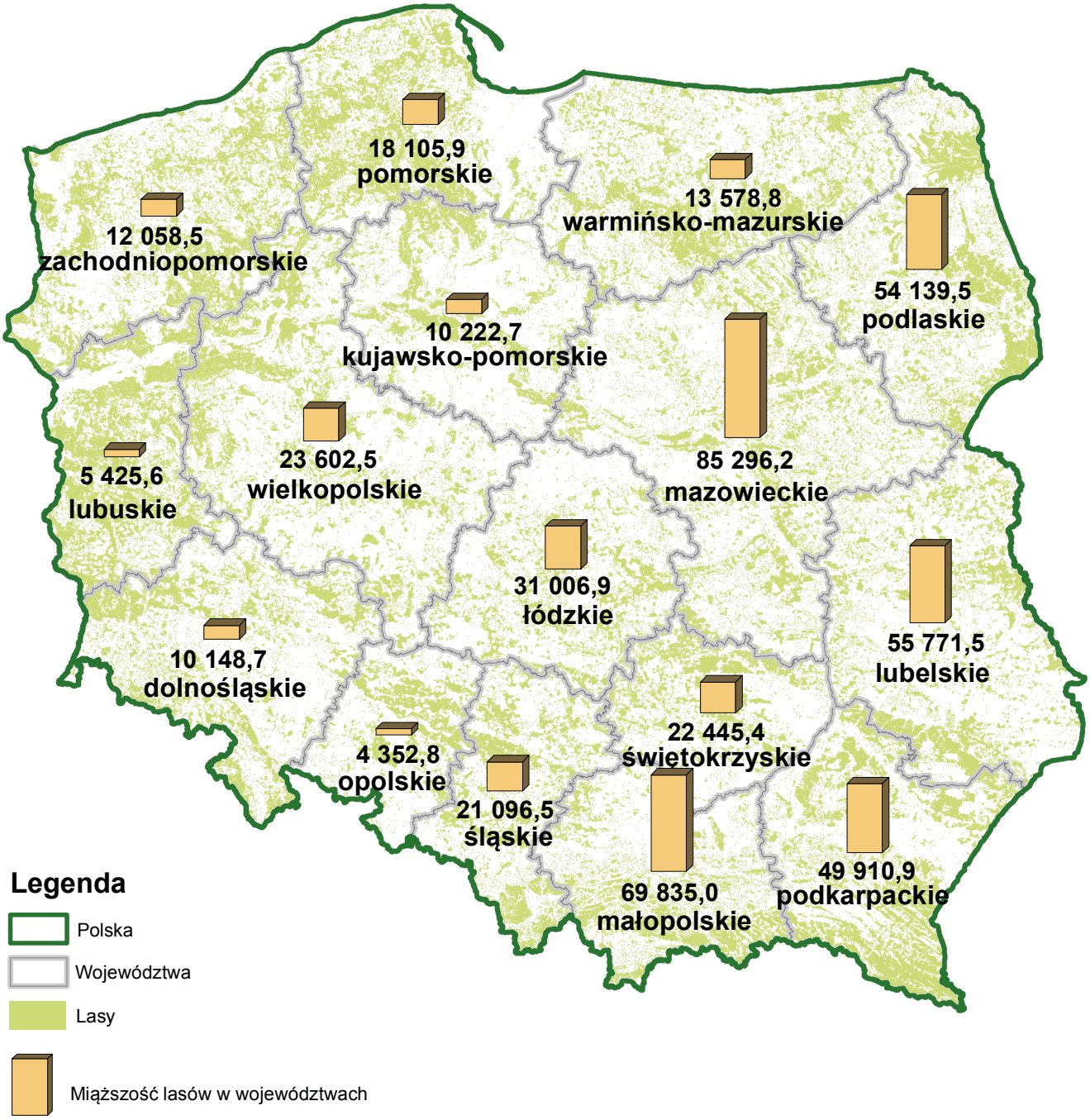

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela VIII-11. Największy powierzchniowy udział drzewostanów z gatunkami panującymi: Św, Jd, Bk, czyli gatunkami o największych zasobnościach, występuje głównie w górach. Łącznie gatunki te (tabela VIII-11) zajmują w województwie małopolskim 64,7%. W województwach: podkarpackim, dolnośląskim i śląskim łączny udział Św, Jd i Bk jest większy niż średnia w kraju, która wynosi 15,5%. W pozosta-

Tabela VIII-11. Powierzchnia lasów według gatunków panujących i województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Struktura powierzchniowa gatunków panujących według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Województwo		Powierzchnia w ha (P) / %										Ogółem	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	ha/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	P	**1 240 567**	**107 260**	**98 646**	**126 887**	**132 564**	**36 251**	**190 715**	**175 600**	**3 061**	**27 284**	**2 138 835**	**100,0**
Ogółem	**%**	**58,1**	**5,0**	**4,6**	**5,9**	**6,2**	**1,7**	**8,9**	**8,2**	**0,1**	**1,3**	**100,0**	
	P	8 702	13 825	113	2 549	9 718	104	3 634	2 939	663	1 313	43 560	2,0
Dolnośląskie	%	20,0	31,8	0,3	5,9	22,3	0,2	8,3	6,7	1,5	3,0	100,0	
Kujawsko-	P	40 453	213	2	121	2 859	208	3 823	6 218	226	464	54 587	2,6
-pomorskie	%	74,1	0,4		0,2	5,2	0,4	7,0	11,4	0,4	0,9	100,0	
	P	148 142	1 047	6 521	10 711	24 952	14 530	27 989	17 758	204	6 630	258 484	12,1
Lubelskie	%	57,3	0,4	2,5	4,1	9,7	5,6	10,8	6,9	0,1	2,6	100,0	
	P	16 077	92	11	872	2 108	20	1 083	1 314	32	94	21 703	1,0
Lubuskie	%	74,1	0,4	0,1	4,0	9,7	0,1	5,0	6,1	0,1	0,4	100,0	
	P	114 712	333	166	288	5 601	218	12 057	8 741	92	952	143 160	6,7
Łódzkie	%	80,1	0,2	0,1	0,2	3,9	0,2	8,4	6,1	0,1	0,7	100,0	
	P	41 792	55 204	60 342	37 089	16 152	7 383	7 197	7 437	195	2 519	235 310	11,0
Małopolskie	%	17,8	23,5	25,4	15,8	6,9	3,1	3,1	3,2	0,1	1,1	100,0	
	P	301 683	1 374	447	105	18 929	1 440	43 136	41 207	398	4 262	412 981	19,3
Mazowieckie	%	73,2	0,3	0,1		4,6	0,3	10,4	10,0	0,1	1,0	100,0	
	P	10 492	145	25	451	3 423	60	1 574	1 422	80	415	18 087	0,8
Opolskie	%	58,1	0,8	0,1	2,5	18,9	0,3	8,7	7,9	0,4	2,3	100,0	
	P	74 742	3 599	21 862	48 085	8 375	7 662	11 000	15 394	195	2 079	192 993	9,0
Podkarpackie	%	38,7	1,9	11,3	24,9	4,3	4,0	5,7	8,0	0,1	1,1	100,0	
	P	145 449	10 839		1	9 600	1 832	34 727	38 059	58	2 766	243 331	11,4
Podlaskie	%	59,8	4,5			3,9	0,8	14,3	15,6		1,1	100,0	
	P	73 572	1 441	10	5 237	3 235	526	6 525	2 910	34	453	93 943	4,4
Pomorskie	%	78,4	1,5		5,6	3,4	0,6	6,9	3,1		0,5	100,0	
	P	45 872	11 817	4 886	10 840	4 658	652	7 136	2 754	184	973	89 772	4,2
Śląskie	%	51,1	13,2	5,4	12,1	5,2	0,7	7,9	3,1	0,2	1,1	100,0	
	P	75 905	862	4 165	3 560	4 636	734	10 247	4 544	137	1 280	106 070	5,0
Świętokrzyskie	%	71,5	0,8	3,9	3,4	4,4	0,7	9,7	4,3	0,1	1,2	100,0	
Warmińsko-	P	32 388	4 979	3	1 741	7 808	475	10 177	12 933	39	2 151	72 694	3,4
-mazurskie	%	44,4	6,9		2,4	10,7	0,7	14,0	17,8	0,1	3,0	100,0	
	P	85 359	367	29	428	6 001	171	6 062	7 133	377	526	106 453	5,0
Wielkopolskie	%	80,2	0,3		0,4	5,6	0,2	5,7	6,7	0,4	0,5	100,0	
Zachodnio-	P	25 227	1 123	64	4 809	4 509	236	4 348	4 837	147	407	45 707	2,1
pomorskie	%	55,2	2,5	0,1	10,5	9,9	0,5	9,5	10,6	0,3	0,9	100,0	

łych udział ten jest znacznie mniejszy i waha się od 0,4% w województwie mazowieckim do 13,1% w województwie zachodniopomorskim.

Drzewostany o mniejszej zasobności, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 73,2% ogólnej powierzchni lasów poza PGL Lasy Państwowe.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VIII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VIII-11).

Tabela VIII-12. Miąższość drzewostanów według gatunków panujących i województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe (dawniej: Struktura miąższościowa gatunków panujących według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe)

Województwo		Miąższość w tys. m³ (M) / %										Ogółem na gruntach leśnych	
		gatunek panujący											
		So	Św	Jd	Bk	Db	Gb	Brz	Ol	Tp	Os	tys. m³/%	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem	**M**	**275 769,0**	**30 518,9**	**38 091,0**	**37 908,7**	**27 130,3**	**7 192,4**	**29 775,4**	**34 656,8**	**661,2**	**5 293,7**	**486 997,4**	**100,0**
	%	**56,6**	**6,3**	**7,8**	**7,8**	**5,6**	**1,5**	**6,1**	**7,1**	**0,1**	**1,1**	**100,0**	
Dolnośląskie	M	1 482,2	4 430,6	17,8	568,2	2 052,0	22,9	596,1	543,8	132,8	302,3	10 148,7	2,1
	%	14,6	43,6	0,2	5,6	20,2	0,2	5,9	5,4	1,3	3,0	100,0	
Kujawsko-pomorskie	M	7 981,2	33,9	0,4	10,4	395,1	44,4	531,0	1 090,2	49,4	86,7	10 222,7	2,1
	%	78,1	0,3		0,1	3,9	0,4	5,2	10,7	0,5	0,8	100,0	
Lubelskie	M	33 440,1	240,6	2 418,8	2 987,1	5 168,4	2 644,6	4 100,7	3 446,4	32,4	1 292,4	55 771,5	11,5
	%	59,9	0,4	4,3	5,4	9,3	4,7	7,4	6,2	0,1	2,3	100,0	
Lubuskie	M	4 046,6	19,9	1,7	339,1	486,6	4,7	215,8	282,7	7,9	20,6	5 425,6	1,1
	%	74,6	0,4		6,2	9,0	0,1	4,0	5,2	0,1	0,4	100,0	
Łódzkie	M	25 371,3	73,1	45,3	70,8	1 221,1	45,9	1 978,7	1 990,8	22,7	187,2	31 006,9	6,4
	%	82,0	0,2	0,1	0,2	3,9	0,1	6,4	6,4	0,1	0,6	100,0	
Małopolskie	M	10 155,2	17 016,3	24 021,9	10 296,1	3 856,1	1 478,3	1 249,6	1 308,6	36,6	416,3	69 835,0	14,3
	%	14,5	24,4	34,4	14,7	5,5	2,1	1,8	1,9		0,6	99,9	
Mazowieckie	M	65 544,2	265,8	136,1	19,1	3 420,9	288,3	6 409,9	8 388,0	83,6	740,3	85 296,2	17,6
	%	76,9	0,3	0,2		4,0	0,3	7,5	9,8	0,1	0,9	100,0	
Opolskie	M	2 561,2	46,5	13,1	101,4	865,5	12,9	314,9	303,0	20,1	114,2	4 352,8	0,9
	%	58,8	1,1	0,3	2,3	19,9	0,3	7,2	7,0	0,5	2,6	100,0	
Podkarpackie	M	16 765,3	868,8	7 741,7	16 792,0	1 683,9	1 486,6	1 543,8	2 647,8	40,4	340,6	49 910,9	10,2
	%	33,6	1,7	15,5	33,6	3,4	3,0	3,1	5,3	0,1	0,7	100,0	
Podlaskie	M	34 107,6	2 936,2		0,2	2 207,4	626,9	5 654,6	7 918,4	12,0	676,2	54 139,5	11,1
	%	63,1	5,4			4,1	1,2	10,4	14,6		1,2	100,0	
Pomorskie	M	14 538,8	258,9	3,4	1 014,9	533,2	81,7	1 066,5	515,3	7,5	85,7	18 105,9	3,7
	%	80,4	1,4		5,6	2,9	0,5	5,9	2,8		0,5	100,0	
Śląskie	M	10 622,7	2 816,5	1 916,5	2 470,3	1 033,2	138,0	1 261,0	604,7	43,1	190,5	21 096,5	4,3
	%	50,2	13,4	9,1	11,7	4,9	0,7	6,0	2,9	0,2	0,9	100,0	
Świętokrzyskie	M	15 789,0	189,9	1 725,9	1 404,0	874,4	131,1	1 270,4	813,5	26,2	221,0	22 445,4	4,6
	%	70,3	0,8	7,7	6,3	3,9	0,6	5,7	3,6	0,1	1,0	100,0	
Warmińsko-mazurskie	M	6 904,3	926,6	1,3	356,7	889,6	98,4	1 662,9	2 301,5	10,1	427,4	13 578,8	2,8
	%	51,0	6,8		2,6	6,6	0,7	12,2	16,9	0,1	3,1	100,0	
Wielkopolskie	M	19 429,9	56,3	11,4	93,8	1 363,8	35,1	1 011,1	1 393,7	96,8	110,6	23 602,5	4,8
	%	82,4	0,2		0,4	5,8	0,1	4,3	5,9	0,4	0,5	100,0	
Zachodnio-pomorskie	M	7 029,4	339,0	35,7	1 384,6	1 079,1	52,6	908,4	1 108,4	39,6	81,7	12 058,5	2,5
	%	58,4	2,8	0,3	11,5	8,9	0,4	7,5	9,2	0,3	0,7	100,0	

2.5. Wybrane cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Waha się on od 50 do 73 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 73 lata, podkarpackim – 71 lat; natomiast najniższym w: kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim po 50 lat.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 56 – 69 lat, przy przeciętnym w kraju – 62 lata.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Największą przeciętną zasobność na powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województw: małopolskiego – 304 m^3/ha, zachodniopomorskiego – 271m^3/ha, podkarpackiego – 266 m^3/ha oraz lubuskiego – 256 m^3/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych większą niż przeciętna (236 m^3/ha) wykazują także drzewostany województw: opolskiego – 247 m^3/ha, śląskiego – 245 m^3/ha i dolnośląskiego – 240 m^3/ha. Najmniejszą natomiast zasobnością odznaczają się drzewostany województw: warmińsko-mazurskiego – 197 m^3/ha, kujawsko-pomorskiego – 198 m^3/ha i pomorskiego – 202 m^3/ha .

Tabela VIII-13. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według województw

Województwo	Przeciętny wiek w latach	Przeciętna zasobność w m^3/ha
1	2	3
Ogółem	**62**	**236**
Dolnośląskie	69	240
Kujawsko-pomorskie	50	198
Lubelskie	62	221
Lubuskie	65	256
Łódzkie	57	225
Małopolskie	73	304
Mazowieckie	58	216
Opolskie	66	247
Podkarpackie	71	266
Podlaskie	63	234
Pomorskie	56	202
Śląskie	65	245
Świętokrzyskie	58	220
Warmińsko-mazurskie	50	197
Wielkopolskie	58	229
Zachodniopomorskie	69	271

Rysunek VIII-6. Przeciętna zasobność drzewostanów według województw – lasy poza zarządem PGL Lasy Państwowe

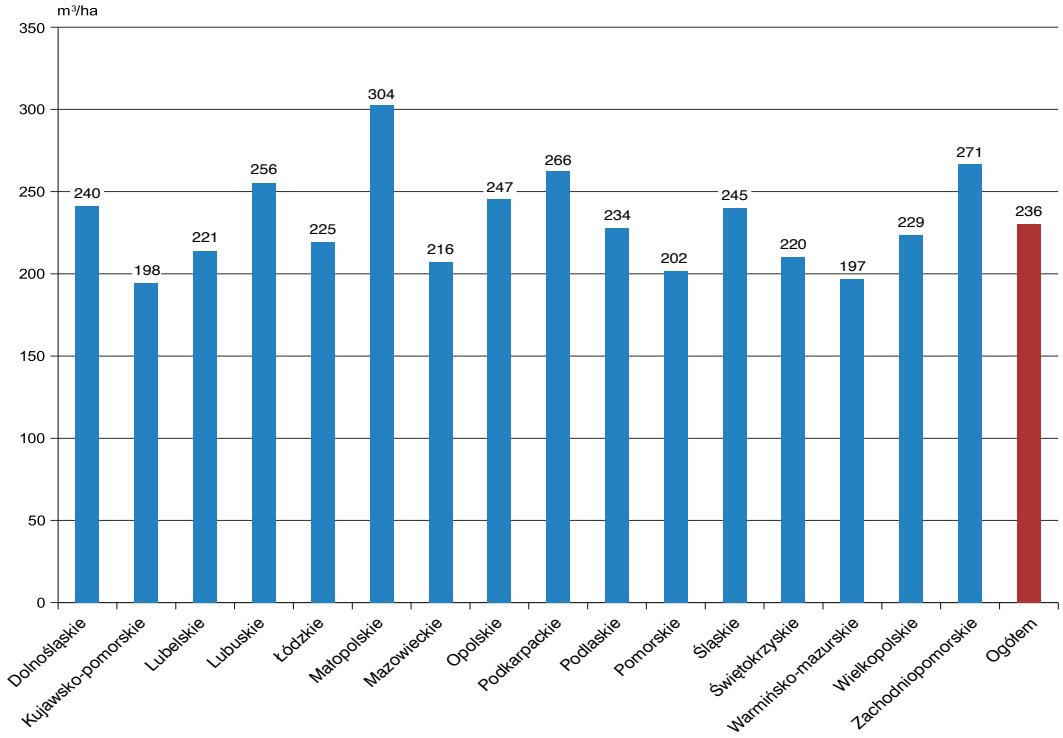

Przeciętną zasobność w lasach poza PGL Lasy Państwowe według województw przedstawia dodatkowo rysunek VIII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VIII-14 przedstawia użytkowanie w lasach poza PGL Lasy Państwowe z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2012–2021). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość drzewostanów została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela VIII-14. Użytkowanie w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe

Rok	Powierzchnia	Miąższość drzewostanów	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto*	Użytkowanie brutto w stosunku do miąższości
	tys. ha	tys. m^3			%
1	2	3	4	5	6
2011	2 067	bd.	2 088	2 610	bd.
2012	2 084	bd.	1 766	2 208	bd.
2013	2 091	bd.	1 644	2 056	bd.
2014	2 103	449 509	1 981	2 478	0,55
2015	2 115	455 428	1 830	2 288	0,50
2016	2 125	461 731	1 725	2 156	0,47
2017	2 132	471 001	2 067	2 584	0,55
2018	2 140	474 786	2 299	2 874	0,61
2019	2 140	480 997	1 746	2 183	0,45
2020	2 139	486 996	1 447	1 809	0,37

* Użytkowanie netto na brutto zostało przeliczone wskaźnikiem 1,25.

IX. ZAKOŃCZENIE

Przedstawione wyżej zasady oraz wyniki aktualizacji pozwalają na stwierdzenie, że aktualizacja w lasach poza Lasami Państwowymi jest jakościowo inna (mniej dokładna) niż w lasach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe, w których wyniki są opracowywane na podstawie powydzieleniowo aktualizowanych opisów taksacyjnych w ramach Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP). SILP obejmuje pełną i aktualną dokumentację urządzeniową o wysokiej jakości. Aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych w lasach będących poza zarządem PGL Lasy Państwowe jest natomiast wykonywana na podstawie niepełnych danych, w części pobranych z nieaktualnej już dokumentacji urządzeniowej, niejednokrotnie niezweryfikowanej jakości.

Istotne znaczenie dla jakości zaktualizowanych danych ma również stosowanie w tych lasach szacunkowej metody określania miąższości, a nie metody matematyczno-statystycznej obowiązującej w nadleśnictwach Lasów Państwowych. Metoda szacunkowa prowadzi generalnie do zaniżania wielkości zaktualizowanych zasobów drzewnych, czego wyrazem są m.in. wyraźnie mniejsze (o ponad 20%) wartości miąższości z aktualizacji w lasach prywatnych niż z wyników WISL.

Ważna jest zatem poprawa zarówno kompletności oraz aktualności, jak i jakości prac urządzeniowych w lasach pozostających poza PGL Lasy Państwowe. Dotyczy to zwłaszcza lasów prywatnych, gminnych oraz będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z jednej strony wiąże się to z potrzebą przyspieszenia zlecania wykonawstwa prac urządzeniowych, z drugiej natomiast z poprawą ich jakości, zarówno w zakresie opisu taksacyjnego, jak i określania zadań gospodarczych w zakresie użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego). Ponadto działania te powinny w przyszłości być powiązane z wdrożeniem przez zarządzających lasami systemów zarządzania umożliwiających nie tylko pełną rejestrację wykonywanych czynności gospodarczych, lecz także powydzieleniową aktualizację opisów taksacyjnych (podobnie jak w Lasach Państwowych).